

העולם הזה

כתבת-ענק מצולמת

פרד בכלא

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורך משנה:
דוב איתן

עורך כיתוב:
סייגו סהם
עורך תכנית:
אהרון צור

כתב בכיר:
אלי תבור
צלם המערכת:
אריה קרו

חברי המערכת:

מנשה ברדיצ'ב, שייע גלר, לילי גלילי, רויז הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרמון, אוסקר טאנבר, אלכס מסיס, אביבה מסין, עמוס קינן, שלמה קרן.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2,6785 גליקסון 8, תל אביב, טל 2719
ת.ד. 136. מען למברקים: "עולמופרס"
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
9000 משא שחם טעם, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד טופל ובניו, תל אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

הצי הסהר הפורה. במאמרו של העורך "קנה רצון" (העולם הזה 1086) הוא מברך על פתיחת כבישים לתחבורה תפישית של כוחות רע"ם. אם הדבר הזה היה נעשה, היה נאצר בא עם הסנקים שלו לתל אביב, חיפה וירושלים, והיתה נעשית שתיפת המונית. אי לכך עלינו להמשיך לשאוף למוניות ארצנו. עם הבטחת זכויות מעולם למוניות לערי בים ואיו כל צורך להשתלב.

גור רילר, חיפה
מיה זמן רב לא זכה רעיון כלשהו בישי ראל לתגובה כה רחבה כשם שזכו לה רעי יונותיה, המונבלים עדיין, של הפעולה הי שמיית. אמנם רוב התגובות, במידה שאינו הלצות טיפשויות, הן תגובות ביקורתיות חריפות המנסות להתנגד מפני רעיונות נכונים, אולם עצם החר מראה כי רעיונות שלפני כמה שנים נחשבו רעיונות של מסו רפים, הפכו כיום נושא לשיקול רצוני. ל רעתי נובעת ההתנגדות לרעיונות ההשתל בות במרחב, מפתח של צורך ביותורים הי עלולים להוריד את רמת חייו.

הקומיסארים

שיריו של משורר הם רכושו הפרטי והוא רשאי לקבוע מה יעשה בהם, אם חיים חפר ונתן אלטרנן לא רוצים שישירו שירים מסוימים שלהם, ש אתם יתבואו ותורו להם מה יעשו בהם טוב שאתם גם לא נותנים עצות על מה הם כן צריכים לכתוב. נאות עמית, תל אביב

לפני חודש לא שמעתי בכלל על השיר הכלע האדום. היום, אחרי שהאיסור לשיר אותו עשה לו פירסום ענק, שר אותו כל הגרוד שלי. ולאותם משוררים שלא רוצים שישירו את השירים שלהם: מוטב שתחשבו על כך לפני שאתם כותבים אותם.

רבי"ט עמית קי, צה"ל
לדעתי, דווקא במקרים שהוכרחה, השיקול לאסור השמעת שירים מסוימים הוא נכון.

שחקנית דורון

אלא שלהבא יש לקבוע ועדה של אנשים מוסכמים משמחים שונים, שהיא תקבע מה יש לאסור להשמעה פומבית.

הערכות על תערוכות

מה פתאום נזכרתם לכתוב על תערוכות העשור (העולם הזה 1087) דווקא עכשיו, אחרי שאני וכל בני משפחתי כבר הספקנו לבקר ולהתאכזב ממנה?

פרשת גלוסקא

נחמקשנו לציין מספר פרטים לכירור פרשת יוסף גלוסקא שהתפרסמה בעיתונכם (העולם הזה 1083). מתוך עיון בתיווך של יוסף גלוסקא מסתבר שמאז ניוכס לצה"ל כספי סמבר 1952 ועד לשחרורו בספטמבר 1954 נפקד שש פעמים משירותו הסדירה, תוכרו ערוק, נידון שלוש פעמים על ידי כתיידיו צבאיים ונענש חמי פעמים על עבירות משמעותיות. לדעת הרשות הרבאית המוסד סכת, אין יסוד לטענתו ששהייתו בבית הסוהר הצבאי היתה עלולה לגרום למחלת יסון אין זו נובעת מסיבות תינוניות אלא מתוך גנפו של החולה עצמו. שהייתו בבית הסוהר לא הוסבה לתרעת המצב.

פניו מבר? מי יודע?

קראתי עליו בעיתונות הגרמנית, ועלה על דעתי שאולי תוכלו לעזור לי להשיג כתוב בת של אדם שאני חפץ לכוא עמו במנו הנידון.

הזדערה לקוראים

שבועות רבים אחר שהעיתונים האחרים העזו את מחיריהם, כתוצאה מן ההתיקרות המתמדת בהוצאות הייצור, נאלץ השבוע העולם הזה להללות את מחירו. אם כי העלייה במחירי עיתוני הערב היתה בשיעור של 25%, ובעיתוני ני הבוקר — 15%, יכול העולם הזה, הוותק לתפוצתו הגדולה, להסתפק בה עליה המינימלית של 10% ומחירי הגליון החל מן השבוע הוא 550 פרוטה.

לבקש הרשאה מיוחדת לסידורו של הנ"ל במוסד לחולים כרוניים. גלוסקא אף נשלחה הודעה על מקום שהתמנה בשבילו בבית חולים בחיפה. אין כל אפשרות לנהל חקירה כיום כקשר לפרטי תלונתו של גלוסקא על סדרי בית הסוהר, משום שתלונתו ואליו בשנת 1954, מתיחסת לשנת 1952/53 ואילו כל הנוגעים בדבר שזוררו מכבר משיחות בצה"ל.

הנוער והחלוציות

קראתי רעיון רב את מכתבו של חבר הנה"ל רמי בריאשר (העולם הזה 1086) ורוצה אני להבהיר כמה דברים בקשר לדעותי ולחכמה אשר בה אני נמצא. חברת להיטיבה (הרחמים) נוסדה לפני ששנה על ידי צעירים, תלמידי התנה המשיך נית. סרבו להמשיך להיות בתנועת נער שאיבדה את מעמדה ומקורותיה תוך הפיכתה למכשיר מפינתי, ולעומת זאת בחלנו בחברה פלוגנית רגילה. החלטנו ליצור חברה שמת רתה לימוד הדדי, תוך כדי ליבון בעיות, ימי שישי מוקדשים לבידור, וימי שבת לויכוחים פוליטיים והרצאות.

אונני חושב שחלוציות הינה הפתרון לבעיותיה של בריטניה. אני מבוע את צערי אם רמי בריאשר נפגע מהשוואה בין נוער-חלוצי לזהם לבין נוער-חלוצי-לשעבר, למרות שאיני בטוח כלל וכלל מי עדיף ומי יתרום חלק נכבד יותר לקידום המדינה, וזאת על סמך דבריו של האלוף שהיה זה לא מכבר מסקרו של הכוח הלוחם אשר כלל את הנה"ל. איממה מאור אם רמי בריאשר ינסה להוכיח לי את צדקת דרכו הוא ואשמח עוד יותר להסביר לו כי דרכו אינה הדרך הטובה היחידה שבנמצא.

רביה

בקרתי השבוע בסרט "ג'ו מקבט" המוצג בלונדון פרטים אפילו לפני 30 שנה עברתי בבלגיה בתור מבקר סרטים באחד מהעתי ניס. אבל אינני זוכר אם פעם ראיתי זוממה כזאת... כל הפעולה בסרט הוה היא רק רצח בכוחה, רצח אכזרי. אני מתפלל שהעני זורה הסכימה להציג סרט כזה בלי כל חשש, למרות שאני הייתי מחליף את שמו ל"ביתספר לרועהים" אין פלא שבארצנו נדל מספר הפיזעים הצעירים, אחרי שהו מועצה לביקורת סרטים מתירה סרטים כאלה.

קדיש על נורי

שמחתי מאוד לקרוא את הכתבה שלכם על נורי אליסעדי, מאת אשת בנו נאליהה פאשה (העולם הזה 1086). ברצוני לציין שבנאליהה זו היא אנוכית מאוד ולא מסורה לבעלה ולחונתה. מפני שיש אהבה אותם באי פת, היתה צריכה לשכנעם לעלות ארצה, אני בטוח כי אנשים כמו נורי אליסעדי ובנו היו יכולים להשיג גם פה.

פנים

לפחות יהיה אדם אחד בעולם, בקיבוץ ישראלי, שיאמר קדיש על נורי אליסעדי. מ. שילוני, חיפה

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

העולם הזה

לפני שנים אחדות קייחתי שגם אני אוכל לבקר פעם בישראל. אולם לצערי אני מרו תק מזה חדשים רבים למיטתי, בגלל מחלת לב. על כל שני עוקב ביתר שאת אחרי המאורעות, ברדיו ובעיתונות. הרי זה כמו תחביב: האדם יוצר לעצמו תחליף, ומסייר במחשבתו במרחקים.

בלי משוא פנים

מכתבים

נראה אם יהיה לכם דם לבחור בעבר לא יאוצר עוד פעם כאיש השנה?

מאמריכם על ההשתלבות במרחב השם הם מעניינים מבהינת צורת הכתיבה, אולם אין בהם כל הניון. די לפתוח את הרדיו כל יום בשעה 5.30 בתחנת סול קהיר ולש מוע את נאומי היחסה בלי הרף. נאצר רוי את את מונת היסאף כמעין חור במורה התיכון, המפריע לו להשתלב ולהקים את

הרעיון השמי אתם משתדלים בלי הרף לקרוא להתקרבות יהודית-ערבית וליוצית שרשים בין ישראל לרצות ערב. הצעתי הקונקרטי היא: יפתח העולם הזה מדור לקשרי מכתבים בין או רחים פטיים מישראל ובארצות מרחביות ואסיאתיות שהקשר עמן חוקי. במידה והי חוק משיח זאת, כראי להציע קשרים כאלה אף לערבים הוישבים בארצות יבדותיות. אלעזר בן חיפה

מתנדו לירינות

אם לא לידדות, הרי ליחס של השלמה. אדנואר לא דרש הסכמי-שלום כתנאי מוקדם לשילומים. הוא אדם נבון. הוא הכין כי השילומים יביאו מעצמם לשלום.

***

פשעי הנאצים מיוחדים במינם בהיסטוריה. שום דבר שקרה בין האומה העברית לבין ערביי פלסטין אינו ניתן בכל צורה שהיא להשחאה עם פשעים אלה. בכל אדם נבון, הוא הכין כי השילומים יביאו מעצמם לשלום.

***

מי שמציע כתנאים אלה משא-ומתן ישיר וגלוי לשלום, ללא תנאים מוקדמים, ללא הכנה מוקדמת, על סמך הטסטוסקו שנוצר — הריהו מנהל אולי תעמולה פקחית כלפי דעת-הקהל העולמית, אך לא מערכה למען השלום במרחב.

***

רמחמה בין ישראל וערב לא החלה בשנת 1948. היא החלה לפני חמישים שנה, כאשר הופיעו אבותינו בארץ זו כגורם מדיני לאומי, שהשתדל להתבדל מבני הארץ, לגרש את הערבים מן הפרדסים והסדנות ולהישען על השלטון הזר.

שתי תנועות לאומיות התנגשו, פעלו כי מיטב יכולתן כדי להשמיד זו את זו, גיבשו את כל דפוסייהן לצורך מלחמה הדדית ויצרו ירושה נוראה של שנאה הדדית, אי-איומן מוחלט והתנגדות רגשית. אין כל טעם לשאול: "מי התחיל?" או "מי צודק?" במצב זה אין טעם בפריטה על מגדולינה או בשיריונועם. מי שתושב שאפשר להשיג שלום באורח-פלא, מן היום למחר, עלינו הצעה מצלצלת, מרמה את עצמו ואת עמו. השלום יושג רק כתוצאה מביצועים קשים ונועזים, שמטרתם היתה לעקור את ירושת האתמוול, ליצור חזיתות חדשות בעולם הירי ועלוב ערבי ולגבש עלידי מעשים ברורים ודרמטיים אחירה חדשה מסביבנו.

מיבצעים אלה נובל לזוהם רק אחרי שינוי ערכים מוחלט אצלנו. כי הם מחייבים מושגים חדשים, אנשים חדשים, כלים חדשים.

לא מפני שהמנהיגים הנוכחיים אינם רוצים בשלום, אלא מפני שי-אחרי 50 שנה של מלחמה מתמדת בתנועה הלאומית הערבית אין הם מסוגלים לתרגם את שאיפת השלום המופשטת לשפה של מיבי צעירי-שלום יוזמים ועקבים:

מיבצעים שיוכחו לעולם הערבי שאיננו מתכוונים לעזור לפתרון בעית הפליטים אחרי ימות המשיה, אלא שאנחנו כבר עוסי קים בכך היום — בצורה המחייבת את נציגי גות הפליטים לקיים עמנו שיתוף-פעולה. מיבצעים שיוכחו כי ערביי ישראל הם שותפים במדינה, וכי בניגוד לנתנינו של עבד אל-נאצר הם מתפתחים במהירות רבה. מיבצעים שיוכחו כי איננו סוכני האימפריאליזם — אלא בני-ברית של כל תנועת שחרור ערבית אמיתית.

מיבצעים שיקימו ברחבי המרחב תנועות מהפכניות הקשורות עמנו, והמסוגלות לאיים על אויבנו מבפנים. ולא פחות מזה: מיבצעים שיוכחו כי לא יתכן איחוד המרחב, ולא שחרורו מעול האימפריאליזם הלבן והאדום, ולא חיסול העוני והבערות — כל עוד לא תשתלב היתנועה הלאומית הערבית בזו שלנו.

מנדולינה? זרוק אותה לגל היראשפה! במרחב השמי תיכבש היראהב כמעשים, לא בשירים.

רחובות הארץ, ושמשלת ישראל תתחנן ממש ששגריר יישלח מבין, שיתקבל בכבוד ממלכתי, לצלולי ההמנון, "רויטשלאנר איבר אלס". ובכל זאת השיגו הגרמנים את הדבר תוך שש שנים קצרות. כיצד?

***

אילו קם קונראד אדנואר בשנת 1952 והכריז כי הוא מוכן להיכנס למשא-ומתן ישיר עם ישראל ללא תנאים מוקדמים — לא היה שום מדינאי ישראלי מעז להיענות להצעה זו. אילו הציע אדנואר לבוא לתל-אביב כדי לדון עם בנגוריון על אפ-שרויות של שלום — היו שרותי-הבטחון הישראליים מתחללים. אילו הציע אדנואר לשלם לישראל שילומים, אחרי שייחתם הס-

היא שהמחתרת העיראקית פנתה לישראל בהצעת-ברית חשאית שנים אחדות לפני שהשליכה את יהבה על קאהיר וחוללה את ההפיכה בחסות רעים. ומי שמצוי בשטח זה, האסוף מטבעו בערפל של מסתורין וסודיות, יודע כי אין אלה עובדות בודדות. מכאן שאין התמונה כה חלקה וכה חדר-צדית, כפי שנדמה לרבים. משני עברי הירגבול היו יוזמות-שלום, ואף חבלות. אולם נגיח אפילו לרגע כי צודקים הטרענים בתמימותם שישראל תמיד הציעה שלום, וכי הערבים תמיד דחו את הצעותיה. האם יש ערך כל שהוא לטענה זו?

***

יחסי עמים אינם דומים לרומאנסה ספרדית, ושלוש אינו נכבש בעזרת מגדור-

הכרות אהבה

כמא-שלום רשמי" — היתה ממשלת ישראל יורקת בפניו.

אדנואר עשה משהו שונה: הוא קם בפרלמנט הגרמני והודיע, ללא שום משא-ומתן רשמי וללא כל תנאי, כי גרמניה מכירה בחובתה לפצות את היהודים על הנזקים החומריים שנגרמו להם, ביודעה היטב שלא יתכן שום פיצוי אמיתי על זוערות הנאצים.

רק אחרי שהכריז הכרזה זו, נפתח משא-ומתן בלתי-רשמי, ורק אחרי שאדנואר התייב מראש על סכום עצום, הפך המשא-ומתן לרשמי. בראשו עמד אדם שלא ייצג אפילו את מדינת ישראל, אלא רק מוסד יהודי — כי גם אז לא רצתה עדיין ממשלת ישראל להיות צד גלוי מדי בשיתוף אלה. מדוע הסכים אדנואר לשלם לישראל ש-לוי? שחצי מיליארד מארק תמורת לא כלום? מפני שהבין שזו דרך לשלום אוטומטי: יסכימו הישראלים לקבל כסף, יצטרכו לשלוח נציגים לגרמניה ולקבל טכנאים. ממילא לפתוח ביחסים רשמיים. אי-אפשר לקחת מי משהו מענקים של מיליונים ובאותה שעה לחשוב אותו למפלצת. ממילא ייעלם בהדרגה משקע השנאה ויפנה את מקומו —

לינה. מי שרואה את בעיות-הקיום של ישראל בצבעים כה ילולתיים, מוטב שיחזור לגן-הילדים הפוליטי.

יש לנהל שלום — כשם שמנהלים מלחמה. דרושה תוכנית. דרוש שיום מיבצעים נועזים. דרושה תקופה של הכנה והיערכות. על מערכת-שלום חלים כל העקרונות של מערכת-מלחמה: דבקות למדי שומה, יוזמה, הפתעה, ריכוז המדיאמץ, בטחון, נידרות ותיאום.

הבה נבחון את מערכת-השלום המזהירה ביותר בדורנו, שהצליחה בתנאים הקשים ביותר, והנוגעת במקרה גם לנו: המיבצע הגרמני לכיבוש השלום עם ישראל והיהדות.

לפני עשר שנים לא היה מישור בארץ זו מעז אף להעלות על דעתו כי אי-פעם תתקיים צירות ישראליה רשמית בקלן, שטכנאים גרמניים יהיו אורחים מוכבדים ורצויים בתמנע וכחיפה, שמודעות על סרטים גרמניים יקשטו את כל

שנים אנשים אשר יחסי ישראל-ערב מצטיירים לעיניהם כרומאנסה ספרדית. הכלה הערבית חבויה אי-שם בבית, ומתאכזרת בודון למאהב המבקש את אהבתה. ואי-לו החתן הישראלי עומד מתחת לחלון המיסינג ומשתדל לרכך את לב הנערה קשוחת-הלב בנגינה על מגדולינה.

האם לא הציע רויד בנגוריון פעמים רבות לערבים לשבת כמיביב לשולחן ולעשות שלום? האם לא נתקבלו כל פניותיו כפי-רוב מוחלט? אם כן, מה כאים בעלי הרעיון השמי בטענות אל ממשלת ישראל?

אין טעם להרצות לבעל המנדולינה על התכונות היפות של האהבה. את ההטפה הזאת יש להפנות לכלה האכזרית.

***

מי שמעוניין לבסס טענה זו, יכול להביא בנקל רשימה רבת-רושם של שירי-שלום שנוגנו במנדולינה של ביגיי. כשאך עלה רבי-אלוף מוחמד נגיב לשלטון במצרים, שלח לו ביגיי ברכה פומבית מ-אולם הכנסת.

ציג ישראל באר-הצביע בעד עצמאות לוב — וזו הצטרפה רשמית למחנה אויבינו (אם כי עזרה בשקט לכל היהודים שי רצו בכך לעלות לישראל).

ישראל היתה אחת המדינות הראשונות שהכירו בעצמאות הסודאן — והנה מדינה זו לוקחת חלק במצור הכלכלי עלינו. לפני כמה חודשים הכריז ביגוי באונוני עתונאים אמריקאיים שהוא מוכן להתראות בכל עת עם גמאל עבד אל-נאצר, אפילו בקאהיר. בהודמנות חגיגית זו נמנע ביגוי אפילו מלכנות את נשיא רעים בתואר "הירודן המצרי".

והנה, בשבוע האחרון, הכריז ביגוי שוב שהוא רוצה כשיחות שלום ישירות עם מדינות ערב, ללא תנאים מוקדמים.

באמת, מה אפשר לדרוש עוד? אם צלילים אלה לא ריככו את לב הכלה, משמע שי לבה עשוי מאבן חלמיש.

***

אמנם, לא תמיד נשמעו צלילי המנדולינה בבירור. יש והם טבעו בים של קולות אחרים לגמרי, כגון קולות נפץ, שי נפגמו במקצת במנגינה המלבבת.

דוברים ערביים ברחבי העולם מציינים לא פעם תמונה שאינה מתארת את ישראל כדוך זיאן מאוכזב. הם מזכירים כי במשך שני תיים וחצי אחרי עלייתו לשלטון נמנע עבד אל-נאצר מכל הכרזה אנטי-ישראלית — עד שתקפו כוחות צה"ל את הבסיס המצרי בעזה בסתיו 1954 בפעולת-פשיטה גדולה. הם מוכיחים כי ישראל היתה המדינה היחידה בעולם שהפצירה בבריטים להישאר כי כובשים באזור תעלת-סואץ, ובזאת פגעה בצפורה-הנפש של האומה המצרית. הם מוכיחים כי לפחות פעמיים מאז מיבצע-סיני רמז עבד אל-נאצר בראיונות פומביים שהוא מוכן להכיר בישראל, בתנאי שזו תפתור את בעית-הפליטים.

טוענים הדוברים הערביים: גם המנון העילאי ביותר אינו משכנע כאשר הוא שם — כיון שיר לשיר — מיטען של חומר-נפץ מתחת לית הכלה. הכרות שלום ערב קיביא, הצעת-שלום ערב ההתקשי רית עם הצרפתים והבריטים כי מיבצע-סואץ — התמים לכבות?

יתר על כן, אין זה נכון כליכך-שכל יוזמת-שלום באה תמיד מצד ישראל, וכי מעולם לא באה מכיוון הפוך. עובדה היא שעבד אל-נאצר הזמין יודי ישראלי לביקור בקאהיר, זמן קצר אחרי שהגיע לשלטון. עובדה היא שאישים ערביים מרכזיים פנו לנחום גולדמן בהצעה לפתוח במשא-ומתן ישיר, סודי ובלתי-רשמי באמריקה. עובדה

(כל הזכויות שמורות)

גם עתה, כנראה, לא תקבל ישראל נשק מארצות-חברות. הודעתו של אבא אבן, בשידור טלביזיה, שהוא הגיש בקשה לקבלת נשק עוד לפני שלושה שבועות, מתפרשת כנסיון להפעיל את דעת-הקהל האמריקאית, במאמץ לשנות את עמדתו השלילית של הסטיים דיפרסמנט. לעומת זאת, תבטל כנראה הושינגטון את התנגדותה למכירת נשק לישראל על-ידי מעצמות ידידו-תיות לה. כזכור גרמה ארצות-הברית לפני כשנתיים לביטול מכירת מסוטי סילון לישראל על-ידי קנדה.

ישראל לא תמהר בשינוי תשובה לאיגרת המחאה הי-סובייטית, על מעבר מטוסים בריטיים לירדן. בירושלים מחכים תחילה לשתי התפתחויות: תשובתה של איסליה לאיגרת כמעט-דומה, ותוצאות התמרונים לערכת ועידת פיסגה. עם זאת יצביע שגריר ישראל במוסקבה, ב-אורח בלתי-רשמי, על עובדת הפסקת הטיסות ועל כי ישראל ימחתה נגד טיסות אלה כמעט מן הרגע הראשון.

ר"ר נחום גולדמן יקבל, כנראה, את הזכות להשתתף בישיבות הממשלה. בישיבות אלה יוכל להשתתף בדיונים, אך לא בהצ-עה. זהו, כנראה, עיקר ההסכם שהושג לאחרונה בין נשיא ההסתדרות הציו-נית לבין ביג"י, לפיו יתחייב גולדמן שלא לעסוק בשטחי מדיניות-החוץ ולהתרכז בפעולה מאומצת בקרב הקיבוצים היהודיים בעולם, למען ישראל.

ביג"י יעמיד תנאי אחד להשתתפותו בכל ועידה ביני-לאומית אשר תדון בכעיות המרחב: שהוא יוכל להיפגש עם מ-נהיגי ערב, וביחוד עם גמאל עבד אל-נאצר.

במקרה שלא תיווצר אפשרות זו יטיל ביג"י את היי-צוג הישראלי על משלחת רגילה, יש-מור לעצמו את ה-זכות להתכנס לכל החלטה אשר תראה לו כמנוגדת או פו-געת, במישרין או בעקיפין, באינטרס של המדיניות היש-ראלית.

בחוגים מעי-רכיים, מתגב-ית הדעה כי סעודיה תנסה אולי לספח את ירדן, ברגע שיר-ברר כי המלך חו-סיין לא יוכל לה-חזיק עוד מעמד וכי הבריטים יהיו נא-צים להיסוג. לא ברור עדיין מה ע-לולה להיות תגובת ישראל בפני התפת-חות כזו.

תוכנית מערבית אחרת, ביחס לעתיד המרחב: האנגלים יחזקו את כוחותיהם בכוחות הנסיכות השוממה במפרץ הפרסי, המספקת להם את מחצית תצרוכת הנפט שלהם. הכוונה: להבטיח שמירה חופפה על הצינור הקצר, משדות הנפט לחוף המפרץ, מפני כל חבלה.

כמעט בטוח שהנחתת הכוחות הבריטיים בלוב לא באה רק לצרכי חיזוק המערך המערבי הכללי במרחב, אלא כדי למנוע מהפכה נגד שלטון המלך אידריס, אשר עמדה כבר להתבצע, כדוגמת המהפכה העיראקית.

אבא אבן יתמנה כסגנה של גולדה מאיר. מאחר ושרת החוץ חולה מאד, יטול למעשה המדינאי הצעיר את רוב נטל מדיניות החוץ לידיו. זוהי כנראה הפשרה שהושגה בתוך מפא"י, כאלטרנטיבה למסירת ניהול מדיניות החוץ לאחד מצעירי ביג"י, שאינם אהודים ביותר על החוגים המיו-שבים יותר של המפלגה.

הרביזיוניסטים ברחבי העולם יפתחו במערכה נגד החל-טת ממשלת ישראל שלא להעלות את עצמות זאב ז'בוטינסקי. חוגים אלה יפעלו בעיקר במסגרת הארגונים הציוניים, מתוך שאיפה להניעם לקריאה משותפת לביטול ההחלטה.

צפויה פרישתו של הרב הראשי יצחק אייזיק הלוי הר-צוג, מאחר שהוא מתקשה, מסיבות כריאות, למלא את תפקידו. כמעמדים לתפקיד זה באים בחשבון הרב איסר יהודה אונטרמן, רבה הראשי של תל-אביב; אלוף-משנה שלמה גורן, הרב הראשי של צה"ל; הרב ד"ר יוסף דב סולובייצ'יק מבוטומן. אולם יתכן כי הפרישה לא תצא לפועל, וכי הרב אונטרמן יתמנה רק כממלא מקום.

העם אותיות של דם

התפקידים הוא לברוח מכאן. תפקידי הוא לדאוג שלא תברחו מכאן! (המפקח הבריטי גראנט. מפקד בית-סוהר עכו, לאסירי המחנות העברית).

אלמלא כיסו גופותיהם של הסוהרים והאסירים ההרוגים את השטח מסביב לכלא שטה, היתה המדינה כולה מתפקעת השבוע מצחוק. היה משהו היתולי ממש במיקום בית-סוהר לפידאיון בטוח זריקת-אבן מן הגבול, בסידוריה-בטחון המגוחכים ובחוסר מתקניה-אזעקה במקום (ראה כתבה).

הביקורת הציבורית היתה כה ספוגטאנית, אחידה ומובנת מאליה, שאפילו בטאון מ-פא"י, דבר, החליט שאין טעם להתנגד לגל, אלא מוטב לעלות עליו בעוד מועד. הוא מיהר להטיח האשמות חמורות בפניו של שר-המטרה המפא"יי בכור שיטריח.

אולם היה זה מאוחר אפילו לגבי רוכבי-גלים מדופלמים כמו עורכי דבר. מזה שנים השמיעו גורמים רבים את התביעה לביטול

יצבי, בלבנון הושגה הפשרה, אשר לה הסכימו למעשה כל הצדדים הלוחמים עוד לפני שההפיכה העיראקית גרמה לפלישת המארינס. כאמיל שמעון הסכים להסתלק, במקומו נבחר פואד שיהאב, הרמטכ"ל הי-שקול, ששקד בימי המאבק להישאר גי-ראלי בין הצדדים, לגלות אהדה לרע"ם ולמערכ כנחו, להציב את הטאנקים שלו במבואות ביירות כאילו נגד המארינס ו-לתת להם להיכנס לבירה בקבוצות קטנות. ועידת-הפיסגה עמדה על הפרק, אגרות ואגרות-נגדיות מילאו את הכותרות הרא-יות. היה ברור מראש ששום דבר מעשי לא יצא מן הועידה רבת-הפרסומת. אפשר היה לחשוב כי המשבר במרחב חלף.

מה תעשה ישראל? אולם באופק כבר הסתמן המשבר החדש. כמעט איש לא דיבר עליו. אך כל הצדדים התכוננו לקראתו בשקט. במרכזו עמדה המהפכה שטרם פרצה: המהפכה בירדן.

לא היה כמעט ספק כי ברגע שהצנחנים הבריטיים יצאו מגבולות מדינה זו, יקום עמה כאיש אחד ויטאטא את המלך חוסיין החוצה. אם עוד שרדו למלך הקטן ידידים לפני חודש, הרי הסתלקו ממנו ברגע ש-קרא לפולשים הזרים לחזור למולדתו - מעשה שהיה בחז-קת בנידה בעיני כל ערבי לאומי.

המלך היה עתה כה מבודד, עד שנת-עורר חשש רציני ש-המהפכה תסרוץ עוד בימי נוכחותם של הצנחנים הבריטיים, וכי אפילו הגדודים הבדואים של הלגיון הערבי, עד כה מש-ענת-הברזל של ה-מלכות ההאשמית, שייכים עתה למחנה המורדים תומכי עבד אל-נאצר.

השאלה הגדולה: אם תפרוץ המהפכה למחרת צאת האנ-גלים, ואם תשא את דגלה של הרפובלי-קה הערבית המאו-חדת של גמאל עבד אל-נאצר - מה יהיה?

ובעיקר: מה תע-שה ישראל במקרה זה?

ליישר את ה-גבול? במשך שנים הצהירה ישראל ש-לא תשב בחיבוך ידיים נוכח צירוף ירדן למחנה רע"ם, אשר ממשלת ישראל רואה בו את האו-יב העיקרי של ישראל בברחב. אפילו אין בן-גוריון משוכנע בכך בעומק לבו, הרי אחרי שנים ארוכות של תעמולה קיצונית נגד "הרודן נאצר" ונגד "האיחוד המצרי-סוריי", לא יוכל להשלים עם סיפוח ירדן לרע"ם מבלי להיראות בעיני חסידיו כפחזן.

יתר על כן, כל מי שסבור כי גבול-הירדן הוא כורה צבאי להגנת המדינה, יראה במצב זה הזדמנות אחרונה ליישר את הגבול. ההזדמנות תיראה חר-פעמית ובלתי-חוזרת, ואין ספק כי מנהיגים רבים בישראל ידרשו לנצל. אם כן, מה יקרה הלאה?

קוריאה שנייה. דיפלומטים קומוניס-טיים, שדיברו השבוע בחופשיות רבה מן הרגיל, תיארו באוזני בני-שיחם את הש-תלשות המאורעות הסבירה, כמו מישחק שח-מט קטלני:

המלך דאשון: האנגלים יצאו מירדן, חוסיין ייהרג או יברח, שלטון מהפכני של חסידי רע"ם ישתלט בירדן. מהלך שני: ישראל תפלוש לירדן, צה"ל יכבוש את כל השטח ממערב לירדן (וב-צורה זו יצרף לישראל מיליון תושבים ערביים גוספים, מחציתם פליטים מן ה-ה

* בניגוד לנחום גולדמן, שחזר השבוע שוב על דעתו שגמאל עבד אל-נאצר הוא המנהיג הערבי היחיד שאפשר לבוא עמו לידו הסדר שלום בתנאים סבירים. (המשך בעמוד 14)

מחנה מעבר למסתננים

משרד-המטרה, שהוקם לצרכי נוחות קוא-ליציונית, והמשבש את דרכי היעילות המיני-הלית. בשעת המערכה הגדולה לגילוי ה-שחיתות בצמרת המטרה הוכח מה מוצדקת היתה תביעה זו לגבי משרת-ישראל, ה-משוחררת כיום למעשה מכל פיקוח דמו-קראטי. השבוע הוכח באמתות של דם ש-תביעה היתה מוצדקת באותה מידה לגבי שרות בתי-הסוהר, שהפך למנגנון פקידותי נטול-יעילות.

לפי הסיפור הנושן, יהודי טוב קונה לו מטריה אחרי שכבר חלה בדלקת-הריאות. המרידה הגדולה בכלא שטה הוכיחה כי דלקת-הריאות של משרד-המטרה כבר הגיעה לשלב אנוש.

מדיניות

הקרב על הירדן

המערכה על עיראק נסתיימה. המערכה על ירדן טרם החלה. במרחב השמי כולו שררה השבוע דממה מוורת. למסתכלים שטחיים נראתה כדממה שאחרי הסערה. בע-לי כושר-אבחנה ידעו שזו הדממה שלפני הסערה.

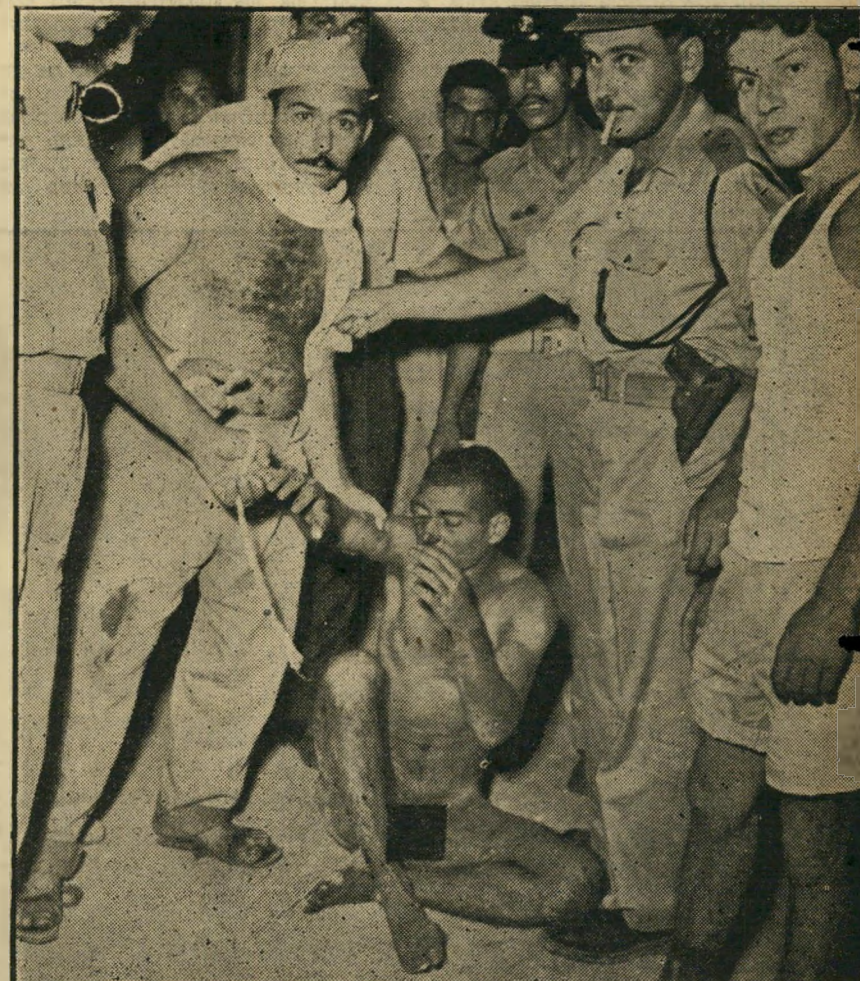
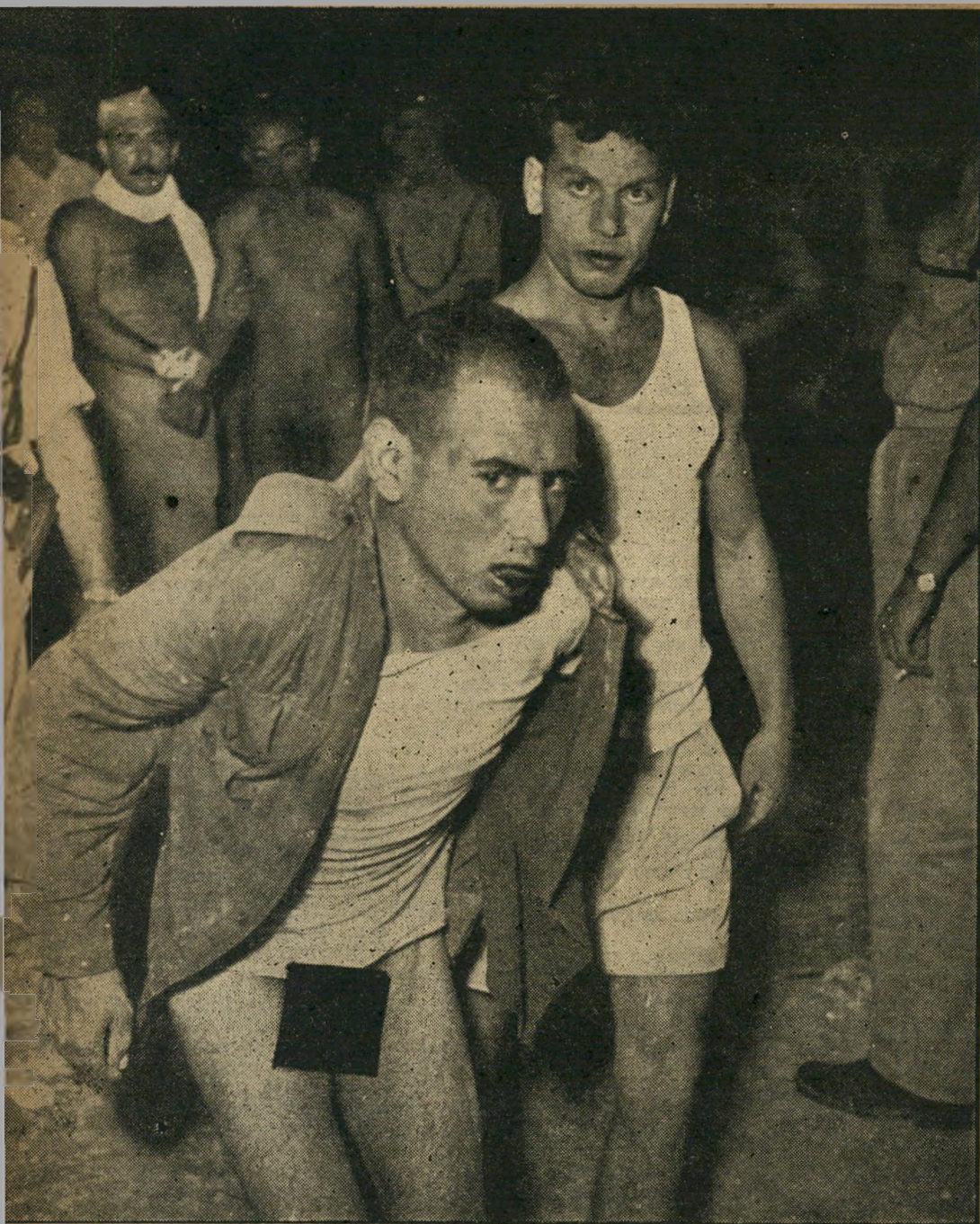
לגבי הערכת העובדות כמעט ולא נשא-רו חילוקי דעות בין הפרשנים הרציניים. שלטון החזית המהפכנית בעיראק, ברא-יות הקצינים החופשיים, היה מושלם ו-

ובראשם העולם הזה.

**מאתים פידאיון ומסתננים ביצעו
את ההתקוממות הגדולה ביותר
שבוצעה אי פעם בבית-סוהר**

מרד בשנה

מאה ותשעים אסירים ערביים הציתו ביום חמישי שעבר את לפיד המרד. בכלא המרכזי למסתננים שבמשטרת בית-השיטה. אחרי 24 שעות של פעולות לחימה בתוך בית-הסוהר, סריקה בשטחים הסמוכים וחקירה נמרצת. סיכ-מו השלטונות את הפעולה: שני סוהרים ישר-אליים נהרגו, אחד נפצע. 67 אסירים הצליחו להימלט. 13 נהרגו חמישה נפצעו. נשק ותחמושת נגנבו. בעמודים אלה מוסרים כתבי העו-לם הזה את תיאור מרד בית-השיטה על גילוי האומץ, ההקרבה, הפחדנות והרשלנות שבו.

הפידאי הכצוע

מובל לחקירה אחרי שהוחזר מבית-החולים בעפולה. ה-פידאי מובל חצוירוס בלוויית שוטר לבוש גופיה. מא-חוריו מובילים סוהרים והאסיר היהודי אליהו כהן פידאי אחר. ערום כולו, לחקירה בכלא.

הסיגריות הם מדליקים במציתים. מה הם כבר יכולים לעשות הערבים האלה במציתים. ככה אנחנו חוסכים גפרורים. הסביר פעם אחד הסוהרים למבקר, אשר תמה על הימצא אות חפץ אסור זה בידי האסירים.

השמש שקעה מאחורי הגלבוע. ההר הנמוך האפיר, האדים, הכחיל והתכונן להשחיר ב-חשכת הלילה. למעלה, על הרכס, אפשר היה להבחין במשקפת טובה בסיוור של משמר הגבול. אם היו למישהו משקפים חודרות הרים אפשר היה אולי להבחין גם בפלחים הירדניים, בעברם השני של ההר והגבול.

השומרים עם הברנים ירדו מן המגדלים, מסביב לחצר הכלא הגדולה. אין תקציב, ידעו אפילו האסירים החדשים ביותר, ומשום כך שומרים בלילה רק שני סוהרים על חומת הגדר הפנימית. אחד שומר עם ברך, שני עם עווי.

★ ★ ★

יתרות כרוז בחצר

אסירים התכוננו ללינת לילה. הא-דוקים כרעו ברך בתפילת ערבית. בכלא שטה ישנים האסירים תחת כיפת השמים: 190 אסירים בשלוש קומות של מיטות שבורות. חם בעמק בית-שאן, ועל כן אין מקפידים לסגור את האסירים בתאיהם בלילה. רק את המסוכנים שבהם והחצופים במיוחד סוגרים על סוגר וברית. השאר ישנים בחצרי יחד עם ערימות המחצלות הבלתי-גמורות ועם גל גרוטאות שאיש אינו יודע מדוע לא סילקו אותו משם. התכונן ללינת לילה גם סולם, שהוצב בתוך המכלאה, ואתו ערימת סמרטוטים, מלאי של גפס ומספר יתדות ברזל.

יום נוסף בבית-הסוהר המרכזי למסתננים בבית-השיטה התקרב לקיצו.

סמוך לשעה שש וחצי בערב ניתן ה-אות הראשון. איש אינו יודע עדיין מי נתן אותה, אך כבר עתה ברור שהכל התחיל בפניית סוכתי. אחד האסירים המצריים.

שבע אחרי מרד הדמים בכלא בית השיטה ("שטה"), למרגלות הר הגלבוע, נשארה עדיין חידה אחת גדולה תלויה וער מדת במרכז ההתעניינות הציבורית: היכן היו שני זקפי המכלאה הפנימית, המזויינים ב-נשק אוטומטי, בשעת המרד?

מערך ההגנה והבטחון בכלא שטה בשעות הלילה, היה פשוט: שני זקפים הופקדו על המכלאה הפנימית, בתוכה נמצאו 190 אסי-רים ערביים, מסתננים ואנשי פידאיון. הזקי-פים היו מזויינים במקלע ברן אנגלי ובתת-מקלע עווי. כשפרץ המרד וכשורמו עשרות האסירים המזויינים בלפידים ובמוטות ברזל לעבר מחסן הנשק המרוחק, יכול היה מקלע הברן שעל החומה לחסל את המרידה בן-רגע. צורות אחדים במקלע היו מרתיעים את המורדים מזממם. תת-מקלע העווי היה צריך לחפות על המקלען. שניהם יחד היו יכולים לעמוד מול המרידה עד שתגיע העזרה מצדם של שאר הסוהרים, או מתחנת המשטרה הקרובה וממסקי בית-השיטה, הפ-ציבה ובית-אלפא שהיו נזעקים בחדאי לקול חילופי היריות.

אולם המקלען ונושא העווי לא פתחו באש. מסיבות בלתי-ברורות ברחו שניהם מעמדות המשמר. העדרם איפשר לאסירים המורדים לבצע את זממם. חזרת החקירה, שמונתה השבוע לחקור בפרשת המרד הגדול, תגיע למסקנות משלה. אך מה שקרה בליל חמישי שעבר בכלא המרכזי למסתננים מעיד כאלף עדים, כי רק רשלנותם הפושעת של הממונים על הכלא קצינו, סמליו ואנשי המשמר שלו הביאה לכך שמרד האסירים המוצלח ביותר במאה שנים רבות ברחבי העולם כולו, אירע בשבוע שעבר במדינת ישראל. וכך קרה הדבר:

ארוחת-הערב התנהלה כרגיל. האסירים קבלו את צלחות הפול, שתו במהירות את ספלי התה. הפושר והתכוננו לחלו-קת הסיגריות היומית. ערב ערב מחלקים להם הסוהרים ארבע סיגריות לאיש. את

האיש שהרג את הסמל יוסף שבח מוחזר לבית-הסוהר, אחרי שנחבש בבית-החולים. ערום כולו נפל עבד איראזיק מוסטפה אבו-רפאא, בשעה שהאסיר היהודי אליהו כהן, (16 שנות מאסר על רצח אשתו) מנסה להקימו.

הערומים והמתים

תחנה בבית-שאן: "מרידה בשטה" זעק ל- עבר היומנאי הנדסה.

★ ★ ★

"שאל את אמך הזונה!"

לא היתה זו הפעם הראשונה שיעקב מרחבי הדהים שוטרים בהודעותיו. בפעם קודמת, לפני כחמש שנים, נכנס הצעיר בעל העינים היוקרות לתחנת המשטרה בפתח תקווה ואמר לשוטר התורן: "רצחתי את אביו!"

עשרים ושלוש שנים סבל יעקב מרחבי מתסביך פנימי מדכא: הוא לא ידע מי הוא אביו. העלם התימני החסון גדל בסביבות חיפה, בחסותו של אב חורג שלא אהב אותו מעולם ועם אם אהבת, שלא היה לה זמן לאהוב את ילדיה. רק בהיותו בן 17 מצא יעקב מרחבי את אביו האמיתי, שאת זהותו הסתירה ממנו אמו כל הזמן. הוא עבר לגור בבית-אביו, מצא למראית עין את אוש-רו בקנה-המשפחה החדש. אך גם שם לא ארכו שבע השנים השמנות, אחרי כל אותן השנים הרזות שבילה בצל אביו החורג. בהשפעת אמו התורגת וקרובי משפחתה, נודה יעקב מרחבי עלידי אביו שהחל להתגבר לו. המשטרה הוועקה מפעם לפעם לבית הקטן שבשכונת התימנים בפתח-תקווה, עד שאביו של הצעיר האומלל הכריז פעם באוזני השוטרים: "הוא לא בני. אינני מכיר אותו כלל."

סופה של הטראגדיה המשפחתית היה עצוב מאד. בגיל 23, חודשים אחדים אחרי שנשא אשה, טען יעקב מרחבי אקדח-תופי, ניגש לבית אביו, קרא לו החוצה ואמר: "בוא נצא החוצה ונדבר שם." האב ובנו יצאו לחצר. יעקב ביקש מאביו שיחזור ויאהב אותו כמ-קודם. האב סירב. בסערת החיכוך צעק האב לעבר בנו: "לך ושאל את אמך הזונה, מאיזה שוק עבדים הביאה אותך!"

סיפור מרחבי בהידוי אישי מיוחד להעולם הזה (839) כתוב כולו בכתיב על מאות גליונות-גיר מלאים באותיות צטופות: "דבריו (של אבי) הממוגי כרעם ביום קץ. דמעות דם שמו מתנק לגרוני מחמת העלבון הצורב. קולו ניסר עדיין באוזני כשראיתיו מפסיע לכיוון הביתי. עיני נקרעו לרחתה בשלחי אחריו את מבטי כשידי נשלחה מא-ליה אל קת האקדה הטעון. חשתי שאני נתקף באותה התקפת העצבים הנושנה, ראשי היה כבד עלי מנשוא וסחרחרת חזקה אחזה את כל גופי. לא ידעתי מה קרה לי."

השופטים לא קיבלו את הסברו. הם מצאו

הוא ניגש לדלת החצר הפנימית של הכלא וביקש לפתוח את הדלת כדי להוציא מהחצר את שיירי הפסולת של תעשיית המחצלות, תוצרת עבודת האסירים באותו יום.

לא היה שום דבר בלתי-רגיל בבקשתו של טובחי הסוהר שליד הדלת היה רגיל לתת מיד פעם לכמה אסירים ערביים לצאת ולבוא לצורך עבודתם. לעתים, התברר מאו-חר יותר, בשעת החקירה, ניתנו המפתחות לאסירים שפתחו וסגרו את הדלת ללא כל השגחה.

אלא שהפעם, כאשר נפתחה הדלת, ניתן האות למרידה. אי משם צצו בידי אסירים רבים לפידי נפש בוערים, שהחלו לנוע במהרי רוח מתוך החצר הפנימית לכיוון היציאה מבנין המשטרה. מזויינים בידות ברזל ובי-לפידים בוערים רצו עשרות אסירים לעבר הפתח. הם שטפו-עברו על פני היומנאי, ש-הוכה במוט ברזל וצנח מתבוסס בדמו ליד שולחן היומן. מכשיר הטלפון נקרע מחוטיו החיצוניים, מכשיר האלחוט רוסק, רשת החשמל נעקה. חושך מוחלט שרר בתוך בית הסוהר המנותק מכל קשר טלפוני ואל-חוטני עם העולם החיצוני.

נקודת-האש של הלפידים נראו מתקבצות סביב מחסן הנשק. כמה מהלומות בידות ברזל ובמוטות גדולים ריסקו את דלת העץ החלשה של המחסן. מנהיגי המורדים החלו לחלק רובים, עוזים ומקלעים לכל דורש. דמות אפלה וחסונה, שעמדה מעל למחסן, המטירה על ראשי המתפרצים אבנים גדולות וגושי סלעים.

"יא כלב איבן כלב!" נשמעה צעקה מרר-באי מורד, ליד המחסן. ירייה חדה סילקה את הלוחם הבודד, שהטיל את האבנים למטה. האסיר היהודי יעקב מרחבי קפץ ממרומי הגג, הציץ לצדדים, עזב את גוש המורדים המילל והוועק, שאחדים מתוכו הספיקו כבר להרוג סוהר נוסף. מרחבי לא רצה לאבד להרוג הוא דילג על חומת בית-הסוהר, רץ לעבר הכביש ונפגף את ידיו בבהלה לעבר מכונית שאורותיה נראו מרחוק. המכונית עצרה בחריקה.

"אני אסיר מכלא שטה, אל תפחד," אמר מרחבי בנושימה חטופה לנהג המכונית, "יש מרידה בבית-הסוהר, סע מהר לתחנת המש-טה בבית-שאן." לרגע היסט הנהג, נסע לאיטו, עד ששוכנע מדברי מרחבי.

הוא לחץ על דחשת התאוצה. כעבור שלוש דקות קפץ מרחבי על מדרגות הי-

★ ★ ★

דמות שחורה באפלה

בתוך בית-הסוהר נמשכה המהומה. האסירים זינקו עם לפידים, מוטות ברזל ורובים טעונים, לעבר השער החיצון של החצר. אחמד עותמאן, גבר מצרי מיוחס שכונה בפי כל "העתונאי", החל לטפל ב-מנעול כשהוא משתמש במפתח שנטל משול-חן היומנאי הנהרג. לפתע זינק גוש שחור על אחמד. המצרי ומתקיפו נפלו על הרצפה, נאבקים בחשיכה.

כעבור שתי-שלוש דקות גבר המתקיף על אחמד. מכה אדירה במוט ברזל הצמידה אותו לחול. הדמות השחורה קמה, חטפה את ה-מפתח מידיו של אחמד, דילגה לא מלונת השוטר שמעל לשער.

מלמעלה, מתוך המלונה, סקר אליהו כהן את הנעשה בבית-הסוהר שמתחתיו. הוא ראה את הלפידים נעים בבהלה מדלת העץ הגדולה והנעולה, אשר מפתחה היה עתה בכיסו. הלפידים נעו לעבר החומה הגבוהה, עטורת גדר התייל. מרוב בהלה לא הבינו המת-קוממים כי הם יכולים להבקיע את הדלת הנעולה ביריות הרובים שבידיהם. בהיסטריה נעזרו אחד בשני, גררו לעבר החומה סולמות גבוהים שהיו מונחים בחצר, הצליחו לעבור את הגדר והחומה, כשהם משאירים עליהן חלקי גוף ולבוש, ולברות אחד אחרי השני לעבר הגלבוץ והגבול הסמוך.

אליהו כהן לא היסט. מבט נוסף והוא ידע את אשר עליו לעשות. האסיר שנידון לפני חודשים לארבים למאסר 15 שנה בעוון הריגת אשתו, קפץ מתוך המלונה אל הכביש, דהר בכל כוחו לעבר הקיבוץ הסמוך. "הערבים שורפים את בית-הסוהר שטה!" צחח כשהתפרץ לתוך חדר המזכירות של

ערומים, צפופים, עייפים

בית-השיטה. אלה שיסבו בחדר מזכירות הקיבוץ לא יכלו לדעת מי הוא הגבר הנמוך והשמן, בעל השפם העבות, המזעיק אותם לעזרת שומרי בית הסוהר הסמוך. הם גזו עקו לפעולה מיידית. אולם אם היו יוד-עים את עברו של אליהו כהן, שדיבר אליהם בהתרגשות כה רבה, יתכן והיו מה-ססים להאמין בדבריו.

★ ★ ★

מן השטח הגדול

ישראל הגיע אליהו כהן לפני שנים אחדות מתורכיה. בלשי תל-אביב נתקלו בו כבר בחודשים הראשונים לעלייתו. פעמים אין-ספור היה כהן נעצר ומובא למשפט בעתן גניבות קטנות וגדולות, שהיה מבצען בשיטה מיוחדת לו בבתי-עסק תל-אביביים: הוא היה נכנס לתנות, מבקש לקנות סחורה מאיצטבה מרוחקת, מריק בינתיים את האי-צ-טבות הקרובות. בשטח הגדול ביפו, בתוך ריכוזי העולם

זהו ההרוגים נערך עלידי קציני בית-הסוהר וחבריהם של המורדים עצמם. על הריצפה, לגלי המזהים, שרועי-הרוג המסתנן בסאט, שהיה בין מאר-גני המרידה והבריחה. לדברי עדויות האסירים היהודים, היה בסאט דימינו של ראש המרד, עותמאן.

הרוג שנמצא בשטח

מוחזר לכלא באמבולנס, את ה-אלונקה נושאים שוטר והאסיר אליהו כהן, שהזעיק את חברי בית-השיטה אחרי שהתגבר על "העתונאי" עותמאן.

ואיכודים מיתנים מאחורי הסורג לחקירתם, האסירים שלא רצו או לא הספיקו לברוח

ואתם את הקצין התורן אברהם וילר, ששי כב פצוע באחת הפיגועים. הם גם הצילו, לפחות חלקית, את כבודם של שלטונות הי בטחון, אשר 190 פושעים, רוצחים, מרגלים ולוחמי-גדולה ערביים ניסו להימלט במרידה מתוכנת, שבוצעה מתחת לאפס. שוטרי בית-שאן הגיעו ראשונים למקום. אחריהם דהרה לשטח יחידה קטנה של מש-מר הגבול, ואחרי זו הגיעו חברי קיבוץ הסהרה. ממתחבי ומכהן למדו השוטרים על הגעשה בפנים. הם ידעו כי האסירים, שלא הצליחו עדיין להמלט מבית-הסוהר המכותה, מוויינים בנשק ובתחמושת למכביר. שעה וחצי אחרי שפרצה המרידה, כיתר כוח משטרה עצום את מיבצר המשטרה הישן. בראש הפעולה עמד רמ"ח דוד עופר, סגן מסקד מחוז הצפון, שהוועק לפעולה מביתו. הגעתי למקום בחמש דקות לשמונה, סיפר עופר בגמר הפעולה, מצאתי את כל הכוחות שהגיעו מפורזים מסביב לבית-הסוהר.

במקלחת חמה של כמה צורות תת-מקלע. הרועה דרך את נשקו והשיב באש. אחת מן הדמויות כרעה ונפלה. שתי חברות קי-בוץ שחזרו מעבודתן בשדה הסמוך, חשו לעזרה, עזרו לרועה לכבול את השבוי הפ-צוע שיעוד המשיך להאבק. לא כל סוהרי שטה ברחו על נפשם. אחד שברח כדי להזעיק עזרה, מיהר לכביש, עצר בבהלה את מכוניתו של רופא השיניים שבא לטפל בחוליו בכלא, חש יחד אתו למשטרת עפולה. כשהגיעו יעקב מרחבי למשטרת בית-שאן, אליהו כהן לקבוץ בית השיטה ורופא השיניים למשטרת עפולה — החל השלב השני בתולדות המרד הגדול: המצור על הכלא והפריצה לתוכו.

אי. במקום לבחור בחופש ולברוח יחד עם האסירים המתמרדים, תירף כהן את נפשו על מנת להגן על חייהם של סוהרי-כולאיו, ולמנוע את הצלחתו המלאה של המרד.

★ ★ ★ החברות חשו לעזרה

עדרים חזרו הביתה. רועי עין-חרוד וובית השיטה העיפו מבט בשמש השו-קעת, קראו כמה קריאות גרוניות לעוריהם המפורזים בשלפים שמסביב למשקיהם ו- החלו לחזור לכיוון משקיהם המוריקים מרחוק. איש מהם לא תאר לעצמו אפילו בדמיונותיו הפרועים ביותר כי מעבר לחו-מה הגדולה הניצבת למולם, מתחוללת ממש באותה שעה דרמה שהיתה יכולה אולי להיות מוצגת בחדר האוכל הקיבוצי אחרי ארוחת-הערב מעל גבי סרט הוליבודי מותח. ראשון שהבחין בחלק מן המתרחש היה רועה בית-השיטה. שלש דמויות כפופות ש-חלפו במהירות ליד העזר, משכו את תשו-מת לבו. הוא מיהר לכיוון הדמויות, זכה

התחמוך, הכיר אליהו כהן את אשתו לעתיד. לאה חלירו הצעירה היתה יצאנית. היא ת-ידדה עם כהן, שהפך בינתיים למורפיניסט מושבע. אחרי חודשים אחדים רשמו לעצמם אנשי-מדור הבילוש המחוזי: אליהו כהן הגנב חי על רווחיה של לאה וחלירו היצ-אנית, שהיתה במקרה גם אשתו.

הסוף היה טראגי יותר: לאה ילדה לבעלה שני ילדים. אך כהן לא טרח לעבוד לפרנסת משפחתו, ובזבז את כל כספיה של לאה שהמ-שיכה לעבוד כיצאנית. לבסוף נמאס הדבר על לאה. היא עזבה את בעלה, עברה לגור אצל ידיד נושן בתוככי השטח הגדול. כשי-פגש כהן את אשתו-לשעבר באחת הסימ-טאות, אחרי שהוריק לעצמו מנה גדושה של מורפיום, שלף את סכיניו ודקר אותה דקי-רות מות. אליהו כהן רצה אותה, הספיקה חלירו לגלות לחוקרים.

וכך, בשעה שמרבית הסוהרים נמלטו על נפשם, עמדת הברן ננטשה והאסירים המת-מרדים שלטו בבית-הסוהר כבתוך שלהם, לא השתמש אליהו כהן, איש השטח הגדול היפו-

★ ★ ★ משיורן פרוץ פנימה

יעקב מרחבי ואליהו כהן הצילו את בית-הסוהר בשטה. הם הצילו את ששת הסוהרים שהתחבאו אישם בתוך בית-הסוהר,

עופר הנמרץ והתקיף פקד ברורות: להקיף את בית הסוהר, לתפוש עמדות מעבר לכביש, לירות בכל מי שינסה לברוח ול-חכות לאות ההתקפה. שעה אחת אחרי פרוץ המרד, היו אסירי שטה שלא הצליחו לברוח, נתונים רק לברירה אחת: להלחם עד הסוף, או להיכנע.

הסיום

המטרה היתה ברורה: לפרוץ פנימה ו-לטהר את המיבצר. בשעה שכשרות הסמו-כים ובמעלה הגלבוץ המשיכו עשרות אסי-רים-מורדים לנוס על נפשם, כשהם זורקים ומפורזים את כלי הנשק ואת אוצרות התח-מושת, פקד עופר על שוטריו להתחיל ל-פעול. רמקול משטרה טובב את הבנין ופתח בשידור. כמו שופרות לוחמיו של יהושוע שסבבו את יריחו הנצורה, נע הרמקול ו-צווח בערבית: "הקשיבו, הקשיבו. בית-הכלא מכותר. ניתנת לכם הזדמנות להיכנע. כל מי שיכנע ירים את ידיו מעל לראשו ויצא לכיוון השער."

איש לא יצא לכיוון השער. שוטרים, ש-טיפסו ועלו אל מלונת השומר שמעל לחו-מה ושלטו על החצר הפנימית בקני מקל-עים יורקיאש, מסרו לעופר: "אפשר לפרוץ פנימה."

השלב הבא דמה לפעולת לכ"ב (לחימה בשטח בנוי) מתוך ספר-לימוד קלאסי: אחד השוטרים קיבל את המפתח מידיו של הי-אסיר כהן, קפץ ופתח מבפנים את הדלת. משורייני של משמר הגבול חדר דרך השער הפתוח. הוא חיפה על עשרות שוטרים ש-זינקו לתוך הבנין, עברו בכלים טעונים מחדר לחדר, הוציאו קני האסירים מוצר, כשדיהם מורמות. קיני התנגדות למצור, חוסלו. מרבית האסירים הניחו את נשקם.

בדרך לקבורה מעמיטים שלושה אסירים שנתפסו את חבריהם למרד, על מכונית-משא. עם סיגריח בפה, יעומד האסיר אליהו כהן, שניצח על זיהוי הגופות.

אל הקרבנות נאסף לרגלי הגדר. שוטרים וסו-הרים שחזרו ספועלה מתבוננים ב-13 חרוגים שנהרגו ברובם בעת הפריצה או ליד בית-הסוהר.

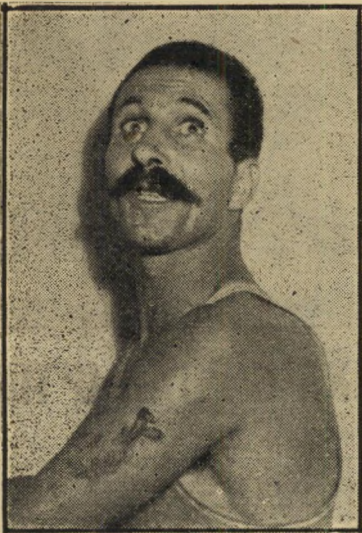
חגיגת

בתוך הכלא רוכזו האסירים בחצר ה' פנימית. חיפוש קפדני נערך על גופם. מי חלק גדול מהם הוסרו ונקרעו הבגדים, תוך כדי סערת המרד או נסיונות הדילוג על גדרות. ערומים ורועדים ישבו יותר מ' מאה אסירים, חיכו לחוקרים.

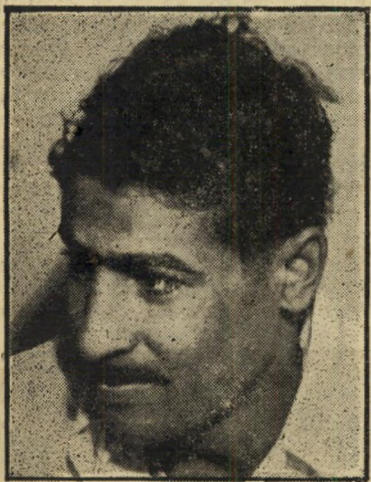
★ ★ ★

מרגל במדון "רן"

מבולנסים תפשו את מקומותיהם של המכוניות המשוריינות. באלונקות

אסיר ביכי
במקום הסוהרים

אסיר מרחבי
הקרבה עצמית עילאית

מכוסות בשמיכות הוצאו גופותיהם של שני הסוהרים שנהרגו: רביסוהר אלכסנדר יגור והסמל יוסף שבת. שניהם הגיעו לשטה באותו יום, אחרי ששלטונות הכלא קיבלו סוף סוף את מבוקשם: תגבורת כוח אדם. אחרי ההרוגים הוצאו הסצועים. קציני סוהר אברהם חילר הועברו לבית-החולים, סמל-סוהר גליק הוצא מאחד התאים כשהוא תקוף-הלם.

ערימת גזיות קידמה את פניהם של ה' פורצים לכלא. על הגדר היו שרועים כמה אסירים, שלא הספיקו לברוח ושטרס ריות הפורצים פגע בגבם. על האדמה שכבו אסירי רים פצועים, שגססו תוך כדי צריחות אימים. מתוך השדות הביאה יחידה של משמר הגבול כמה גזיות של אסירים, שנהרגו בחילופי-ריות בשטח.

באחת הפגנות שכב מארגן המרד, מת' בוסס בדמו: "העתונאי" אחד עותמאן. "אני לא ארגנתי כלום", אמר באנגלית צחה לחוקרים שהעבירוהו לבית-החולים, "תשא' לו את הסמל גליק". האסיר כהן הסביר מיד: "אחמד עותמאן הציל את חייו של גליק, כשאחד האסירים ניסה לרצוח אותו. עותמאן הוא שפרץ לתוך החצר כדי לפרוץ את הדלת. אני השכבתי אותו במכת'מוט ברזל".

כשהועבר עותמאן לבית-החולים, אי-אפי

טפול נכון מרחיק קשקשים

נקה אויל שמפו

מטפח ומיפה את שערך Ricinated (סגול) מרחיק קשקשים עם לנולין (ירוק) לשער רגיש. חדש! בקבוק זכוכית 0.900 ל"י. בקבוק פלסטי בלתי שביר — 2 ל"י. בכל אריות ענק של "טקסטיל" שמפו" נמצא בקבוק מיניאטורי נקה אויל שמפו המספיק לחפיפה אחת.

תוצרת נקה — המפיצים: חברת נורית בע"מ

פקידים!
תלמידים!
הרשמו עוד היום לקורס ל"קצרות"
עברית ו/או אנגלית
(שני חודשים, פעמים בשבוע)
ב"אולסן גרג" (GREGG).
כת"א: אצל ח. בריקמא, גורדון 5
בחיפה: "במעלה", שמריהו לוי 30
הצ'לחה מובטחת!

אויבי הנוער
מחלות המין
מאת ד"ר מרדכי זידמן

הופיע גליון מספר 8 של
גפד
הירחון המצוייר לבידור והומור
★
צחוק ומצבירות לבית ולחברה
★
64 עמודים • 500 פרוטה

דוד שמש

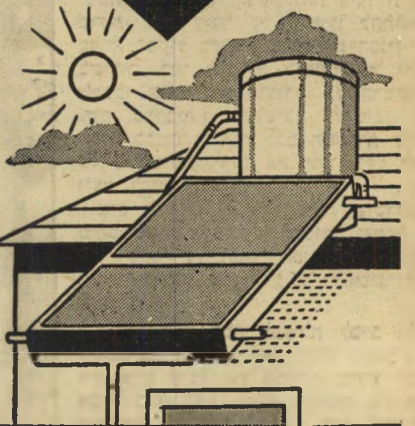
299

לירות

- ★ לרכישה ב-10 תשלומים נוחים.
- ★ אחריות לחמש שנים.
- ★ הרכבה על ידינו — גם על גג רעפים.
- ★ אלפי דוודים בשימוש ברחבי הארץ.

מירומית אולימפיה דוודי שמש בע"מ

תל-אביב: רח' הירקון 325, ת.ד. 6004, טל. 21357
חיפה: רחוב המגנים 48, ת.ד. 201, טלפון 4000
קרית-ביאליק: אלכסנדר דק, רח' קרן היסוד 29
ירושלים: מ. פזון, רח' בנימין מטסולה 29, טל. 4143

שם	לקבלת חוברת הסברה הנם —
כתובת	גזור את המודעה, מלא את הפרטים ושלח
עיר	ה.ה.

הפידיאין

שר היה להעלים עוד את ספורו שלו, אחד המרתקים והמזוירים בסיפורי הריגול ה"ערבי במדינת ישראל: אהמד עותמאן, ספרן קציני הבטחון, הגיע לישראל אחרי שהציג את עצמו בשגרירות ישראל בלונדון כעתור נאי. הוא ביקש לסייר בארץ כמו איברהים עיזאת, ומבוקשו ניתן לו.

בישראל, אחרי שהתאכסן במלון דן והר"צג בסודיסודות בפני כמה אנשי"סוד מיו"חסימ, הציע המצרי את שירותו לשירותי הבטחון הישראליים. הצעתו של עותמאן התקבלה, אך כבר בימים הראשונים לפעולתו נתגלו קלפיו. זוג יהודים מצריים ש"עלה לישראל נתקל באורח המצרי, שעה שטייל ברחוב. הם זיהו את אהמד עותמאן כקצין מודיעין מצרי.

מבלי שיובא למשפט, נעצר "העתונאי" ונכלא לשנה לפי ציר-מעצר אדמיניסטרטיבי. הוא נכלא ברמלה, הושב בצינוק ב"גלל התנהגות רעה, הועבר לבית-השיטה. שם הומלץ על יחס מיוחד בשבילו. של"טונות בית-הסוהר מילאו אחרי ההמלצה ה"ממשלתית שבאה מלמעלה: הם הקצו מקום מיוחד לאסיר האינטליגנטי, סיפקו לו את כל מבוקשו. בהגיע הרגע המתאים סיפק כנראה אהמד עותמאן, גם את מבוקשם של שולחיו המצריים: הוא עמד בראש המרד הגדול בכלא שטה.

★ ★ ★

הפידיאי רצה סמל

נרהמים ונשערים סיכמו קציני ה"משטרה וראשי שירות בתי-הסוהר ש"הוועקו למקום את ליל הזוהרות בשטה. כשהם נאספים בחצר הגדולה והמלאה עדיין בגחיות שלא זוהו, נמנעו מלהסתכל האחד בעיניו של השני מפעם לפעם הפסיק רעש של מכונות את ההמולה שבחצר. אמבול"קס הביא מבית-החולים אסירים שנפצעו קל ונחבשו.

עבד אל-ראזיק מוסטפה אבר-עראפאת, פי"דאי שנידון למאסר עולם בעתן ביצוע רצח ומעשי-חבלה בשטח ישראל, הובל חזרה לכלא. את מוסטפה תפשו אנשי משמר הגבול ליד בית-הכלא. הוא רצה את הסוהר שבת, התנפל עליו האסיר היהודי אליהו ביבי וניסה להכות אותו. השוטרים הר"חיקו את ביבי, הובילו את הפידיאי לחקירה. גם ביבי היה אחד מן האסירים היהודים שיצאו להגן על בית-הסוהר אחרי סוהריו ברחו על נפשם. כשהוא נדון לשלוש שנות מאסר בעתן התפרצות ואיומים, ואחרי טי"פול ממושך בבית-חולים לחולי-רזה, הוע"ק

אוקד המרידה

היה בחצר הפנימית של הכלא. כאן בילו האסירים הערביים את מרבית שעות היום והלילה. מאחר ובית-הכלא הקטן לא יכול היה להכיל מספר כה גדול של אסירים, הוצא חלק מהם לחצר, שוכן בה במיטות בנות שתיים ושלוש קומות. באותה חצר גם עסקו האסירים

בר ביבי לשטה, עזר שם לסוהרים במלאי כתם. מחסור חמור בכוח-אדם הכריח את שלטונות בתי-הסוהר לצרף פושעים מוע"דים לסגל סוהרי הכלא.

הגחיות סולקו, השוטרים יצאו לסריקה חסרת-תוצאות. תה פושר נמוג לספלי ה"חוקרים העיפיים. בגבול הירדני, מרחק חמ"שה קילומטרים בלבד, חגגו כבר מרדכי שטה את חופשם. חגגו רוצחי הילדים היהודיים בכפר הנוער "החב"די בשפירי, חגג קצין הבטחון המצרי שנתפש לפני שבוע, חגג הכומר הקופטי שנדון למאסר ממושך ב"עחן ריגול, וחגגו המרגלים הלכנוניים ש"נתפשו במצוד ענק מיגע לפני זמן לא רב.

★ ★ ★

ואלה העובדות

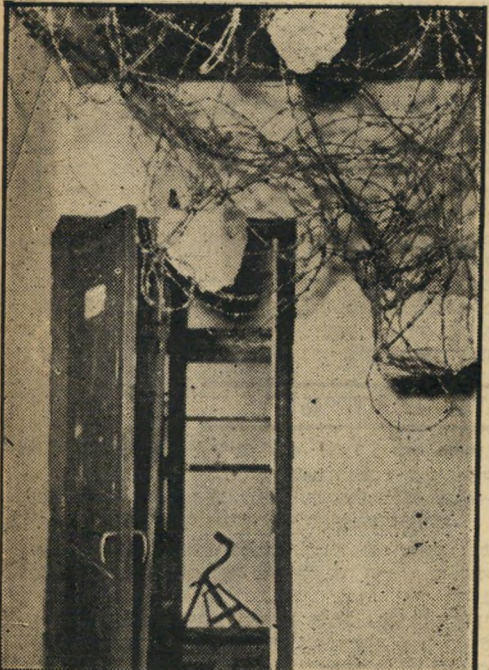
ישראל מינה שר המשטרה הועדת חקירה פנימית של משרדו, ביקש ל"הע"פים מתנמנים בין פעולה לפעולה, בחצר בית הכלא. אחרי יום עבודה קשה בתנאי החום הכבד של עמק בית-שאן, עמק הירדן ומורדות הגלבע, הוועקו מאות שוטרי מחוז הצפון לפעולת דיכוי המרד בבית-הכלא של שטה (ליד קיבוץ בית-השיטה). אחרי שפרצו לבית-הסוהר ולפני שיצאו לשטחים הסמוכים לכלא, כדי לאסוף את הנשק שהמורדים השליכו במנוסתם, שוחררו השוטרים לשעה של שינה חטופה.

בעבודתם: אריגה וקליעת מחצלות. בחצר התגוללו מוטות ברז, באבוקי נפט, סולמות, קרשים ומזרונים ישנים — נשק למורדים. מעל לחצר, מיט"ג, ניצבת סוכת הסוהר המזויין במקלע ברז, בשעת ההתקוממות, כשעשרות האסירים המזוינים פרצו לעבר החומה הפנימית, נעלם הסוהר-המקלען וברח על נפשו. הברזן הקובע לא פעל.

שלטונות הכלא לא יכלו, כמובן, לדעת, כי שעה שקיבלו את ההחלטה על כך, כי פושעים אלה יהיו מסורים יותר לבטחון הכלא מאשר סוהריהם.

אסירי שטה הועברו עתה לכלא אחר. ה"ועדה שמונתה לחקור את קורות המרד החלה בפעולותיה. האסירים שנמלטו התיקבלו בארצותיהם בתרועות גיל ושמחה מוצדקות. כי מרד האסירים בכלא המסתגנים בבית-השיטה היה לא רק אחת ממרידות האסירים הגדולות והמוצלחות ביותר בע"לם, כי אם גם מכה עצומה לפרסטיגיה הבטחונית והמדינית של מדינת ישראל, ש"השמיטה מידיה בלילה אחד את האסירים המסוכנים ביותר שנתפשו ונכלאו ברוב עמלי בעשרות מאובים מסוכנים, תוך כדי סיכון נפשות ומסירות עצומה של כל מי שהשתתף בתפיסתם, כליאתם, חקירתם ו"מעצמם.

● מפתחות כלא שטה הופקדו לעיתים קרובות בידי אסירים. ● מוטות ברז, חפצים חדים, סולמות, מציתים ודלק נמצאו ללא פיקוח בידיהם של אסירי-שטה, ברובם רוצחים, מרגלים ו"לוחמי-קומנדו. ● רוצחים ופושעים מועדים, יהודים ו"ערביים, שרתו בשטה בתפקידי-סוהרים.

אחסן הנשק הפרוץ נמצא ריק. זלת הענן נפרצה בקלות בידי המורדים, שידעו כנראה בדיוק את מיקומו. בדרך אל המחסן נמצא מסדרון חסרי-נג עליו עמד האסיר יעקב מרחבי, שהשליך גושי-אבנים על ראשי המורד"דים הפרוצים למחסן. כמה אבנים נראות תלויות בתיל.

הכיובשים העיפיים מתנמנים בין פעולה לפעולה, בחצר בית הכלא. אחרי יום עבודה קשה בתנאי החום הכבד של עמק בית-שאן, עמק הירדן ומורדות הגלבע, הוועקו מאות שוטרי מחוז הצפון לפעולת דיכוי המרד בבית-הכלא של שטה (ליד קיבוץ בית-השיטה). אחרי שפרצו לבית-הסוהר ולפני שיצאו לשטחים הסמוכים לכלא, כדי לאסוף את הנשק שהמורדים השליכו במנוסתם, שוחררו השוטרים לשעה של שינה חטופה.

מות היומנאי לפני שולחן היומנאי מצא רבי-סוהר אלכ"סנדר ייגר את מותו. ייגר, שהגיע לבית-הכלא רק באותו יום, לא ידע אפילו להיכן להימלט. אחד המורדים פגע בו במכשיר קאה והרגו ב"מקום. לפני השולחן נראים בבירור כתמי דמו.

חשיפת הפרשה החשובה ביותר עוררנו

שעוד יש שריד של סיכוי שיחול שינוי בעמדתם של המוסדות הישראליים.

עתה, עם ההפיכה בעיראק, הקשורה קשר אמיץ עם הפרשה המתוארת בסידרה זו כפי שעוד יתברר לקורא, נעלמו השיקולים האלה. ההזדמנות ההיסטורית שניתנה למדינה החמצה סופית. כל מה שנשאר לעשות הוא לגלותה ברבים ולנתחה — כדי לברר את הסיבות ולהסיק מסקנות. אני רוצה לצרף להקדמה זו הבטחה אישית: אני מוסר בזאת את מילת-הכבוד שלי שלפי מיטב ידיעתי כל הכתוב בסידרה זו הוא אמת לאמיתה, וכי ידועים לי השמות והפרטים שהיה צורך להסוותם או להעלימם כאן.

אורי אבנרי

בניגוד למקובל בעתון זה, אני רואה חובה להקדים לסיפור זה הקדמה אישית, לאור אופיו המיוחד במינו וחשיבותו הלאומית המכרעת.

הפרשה המתוארת בסידרה זו תדהים קוראים רבים, שלא ירצו או לא יוכלו להאמין לה. קוראים אלה לא יוכלו לבדוק בעצמם פרטים רבים.

אני הייתי עד לפרשה זו משלב מוקדם מאד — למעשה מן השלב בו החל המגע בישראל עצמה. עקבתי אחרי ההשתלשלות מקרוב בדאגה גוברת והולכת, מתוך אמונה כי האנשים האחראיים מטעם ממשלת ישראל שוגים כאן משגה היסטורי, שתוצאותיו עלולות להיות הרות-אסון לשנים, ואולי לדורות. אולם לא יכולתי לפרסם את החומר שהיה נתון תחת ידי — מפני שנתורה בלבי תקווה קלושה

זאת ציון בן-אפרים

כסוף אוקטובר 1950 נשלחתי מבגדאד בשליחות סודית. שולחי היו ראשי תנועה עיראקית שפעלה במחתרת. תפקידי היה למצוא בישראל בסיס לשיתוף-פעולה. הייתי או בן 34, יבואן כללי. בניגוד ליהודים אחרים בבגדאד, התחנכתי בגמנוסיה החד-כיתית ("אל-תאנוויה אל-מרכויה") שבה למדו מיטב בני העשירים והאינטליגנציה הערבית. כך נוצרו באופן טבעי קשרים אמיצים וידידותיים ביני לבין צעירים רבים בני גילי, שתפסו אחר-כך עמדות חשובות בחברה העיראקית.

בסוף שנת 1948 פנה אלי אחד הידידים האלה והפציר בי להיפגש עם פליט ערבי מסויים, שהגיע זה עתה מפלסטין. התקשרתי עם האיש הזה וביקרתי בבתו. היה זה גבר בן 50 בערך, בן למשפחה חשובה מסביבות המשולש הערבי. הוא קיבל אותי בחמימות. הוא ידע שיהיה כמה שנים בארץ-ישראל, ואמנם, בשנים 1941 עד 1945 הייתי בתל-אביב לרגל עסקי עסקתי או במשלוח סחורות שונות, רפואות ועוד, מהארץ לעיראק, וגם רכשתי כאן קרקעות למען יהודים עיראקיים.

האיש (נקרא לו כאן בשם אבו-שווקרי*) החל לקרב אותי אליו. מאד, "יא אחי", הוא אמר, "כולנו בני אותה רוח ואותו דם. ספר לי מה עובר ברוחך, איך נראית בעיניך מלחמת-העצמות של ישראל".

באותם הימים שרר בלב כל יהודי בעיראק פחד בפני הזכרת עצם שמה של ישראל. כששמעתי מדבר על ישראל, שאלתי את עצמי בלבי: מה כוונתו? מה הוא רוצה? התחלתי לחקרו: "הרי אתה היית בארץ-ישראל. אתה ראתה את המתרחש שם יותר טוב ממני, שהייתי בעיראק. ומה אסביר אני לך?"

אבו-שווקרי ענה לי: "דיברתי עם כמה יהודים בבגדאד, וכולם הצהירו מיד שאין להם שום ענין בישראל, שהם עיראקים נאמנים. הם פחדו. אתה הראשון המבקש ממני לספר על ישראל, ואז החל אבו-שווקרי שופך את לבו. הוא דיבר בהתרגשות ובכנות בולטת. "אם ישראל קמה וקיימת", אמר בלהט, "סימן כי יד אל-מודוע (יד אלוהים) (דברך!) והוסיף: "אני מברך את ישראל על שהיא כבר קיימת במזרח התיכון. לפני בוא היהודים ולפני קום המדינה היינו אנחנו הערבים פרימיטיביים, פלאחים נבערים מודעת. אבל בבוא היהודים לסביבות שלנו התקרבו אליהם, הסתכלנו איך הם חיים ולמדנו מהם הרבה". "שפתנו משותפת", אמר אבו-שווקרי, "כשאתה עובר על השפה העברית והשפה הערבית אתה רואה ש-75% מן המלים בשתיהן נובעות מאותו שורש". ואז החל מדבר בעברית צחה, שרק בקושי יכולתי לעקוב אחריה, כי ידיעותי בשפה זו היו או קלושות.

שאלתי איך למד את השפה. הוא טען שלמד אותה תוך שלושה חודשים, ללא מורה, בק מספרים. הוא החל מצטט מלים מתוך הערבית של אל-ג'היליה (מלפני תקופת מוחמד הנביא) כדי להוכיח לי את הרמיון הרב בינו לבין מלים עבריות מקבילות.

"זה לא מפתיע", סיכם, "אין לך מה להתפלא. אנו מביית אחד. לאיבראים אל-חליל (אברהם אבינו) היו שני בנים — יצחק וישמאל. שינו בני גזע אחד, ושינו חינו באזור הזה". הוא הוסיף לנתח את העבר, ציין את התרומה העצומה של שני עמינו לתרבות.

ראשיתה של נזוזתות

כזו לא נאמר בפגישה אחת. אחרי ביקורי הראשון בבתו הזומנתי אליו כמה פעמים, בהפרש של ימים ספורים. נמשכתי אליו מפני שהתרשמתי מרמתו התרבותית ותפיסתו הרחבה. הייתה לי שפחה עמוקה לפגוש בימים אלה — ימים של שואה לישראל וליהודי עיראק — בערבי בעל גישה כה מתקדמת וגאורה.

אחרי כשבועיים, אולי בפגישה השמינית, הפסיק לפתע את השיחה, הסתכל בעיני ואמר: "שמע נא, אבו-סאלים (כך קרא לי, כי הרגיש כי השלום קרוב ללבי), הגיע הזמן לגלות לך משגה. בחנתי אותך כמה זמן. שמעתי אודותיך מפי ידידנו המשותף שהביאך אלי". ואז פיתח בפני רעיון שהדהים אותי. "ישראל לא ניצחה שבע ממשלות ערביות", אמר, "אלא שבע סוכנות השטן. אלה הם שבעה אפסים (סבעת אפסאר). כל שבע הממשלות האלה לא גמרו את מלאכתן למען אוניוניהן, לא נגד ישראל ולא נגד בעליה-מצפון בארצות הערביות".

אמרתי לו שאינו מבין את דבריו. הוא הסביר כי ממשלות-ערב, הפועלות לטובת מדינות זרות, ימשיכו להילחם בישראל, יקימו כנופיות נגדה וינסו ליצור מתיחות מתמדת בגבולות. הדבר מתנגד לא רק לאינטרסים של ישראל, אלא גם של הערבים.

לבסוף גילה שהוא אכן מבין עיראק, המקבל את ישראל כעובדה קיימת. טרם

* כל השמות של חברי המחתרת העיראקית שיוכרוו להלן הם בדויים, כדי שלא לטכן את חייכם במולדתם. השמות האמיתיים שמורים במערכת.

הגיע הזמן להציג בפני גוף זה, הנמצא עדיין בתהליך של גיבוש, לא לחצתי עליו. המשכנו להיפגש כמעט כל יום, שבוע אחרי שבוע. לפעמים ביקרתי בביתו, לפעמים בא אל ביתי. כך עברו שלושה חודשים, בהם שוחחנו על הקירבה בין שני העמים, ובמיוחד על הרושם העמוק שהמפעל העברי בארץ עשה עליו. באחד הימים אמר לי אבו-שווקרי כי הזמן לכינוס בקאעת אל-מליק פייסל (אולם המלך פייסל), בו עמד לנאום נורי אל-סעיד, שחזר זה עתה מבריטניה. אבו-שווקרי ביקשני להילחם אליו, כדי שאתרשם מן האיש ואביע את דעתי. הבנתי שהוא שונא את נורי פאשא. נורי הרצה על המצב. הוא הודה שהערבים נכשלו במלחמה נגד ישראל, אך הבטיח שהדרך לא נגמרה עדיין, ועוד יבוא סיבוב שני בו ינצחו הערבים ותושמד ישראל.

אבו-שווקרי קפץ ממקומו וגיפנף בדרכונו העיראקי החדש. הוא הטיח בפני נורי דברים קשים, האשים אותו בהרעלת הנשמות ואמר: "לא נחזור הביתה בסיבוב שני! בתור ראש-ממשלה אתה צריך למצוא דרך אחרת מאשר דרך של מלחמה, כדי להחזירנו לנחלתנו! אחרת אני מחזיר לך את דרכוני ואורחותי, ואתה יכול לשלוח אותי לאן שאתה רוצה!". נורי, שהיה שועל זקן, היסס, אך מצא נוסח כדי להרגיע. אני חושב שלא פחד מפני אבו-שווקרי, ועל כן לא התרגז. "אני סולח לך, כי אתה איבדת את ביתך ואת רכושך, ואינך יכול לשקול את המצב ברוח קרה. אחרת היית יודע שאין מדברים בסגנון זה אל ראש-ממשלה. אבל אני סולח לך ומאחל לך כל טוב".

הציבור שנכח באסיפה תמך בגלוי בעמדתו של נורי, אך יתכן כי בפגישה זו רכש לו אבו-שווקרי כמה ידידים נוספים לרעיון.

קצין אשורי באינטליגנט

בתום שלושה חדשים אלה, כאחד הערבים, כשהופעתי כדרכי בביתו של אבו-שווקרי, ראתי גבר זר יושב אצלו. "תכיר בבקשה את הידיד הזה", פנה אלי אבו-שווקרי. גם הוא סיך לעם מדוכא. כך הכרתי את האיש שאקרא לו להלן בשם אנוב, בן המיעוט האשורי הנוצרי, המתגורר בצפון עיראק.

אנוב החל משוחח עמי והציג את עצמו כאדם חשוב בין בני עמו, ששירת את האנגלים בנאמנות בדרגה גבוהה בצבא. אבל מאז היכו האנגלים בבני עמו (הכונה לדיכוי המרד האשורי בשנת 1933, עת הרג הצבא העיראקי, בפיקוד בריטי, כ-6000 אשורים) התחיל לשנוא את האנגלים ולבקש את טובת בני עמו האשורי בדרכים חדשות. הוא קיבל באהדה את רעיונו של אבו-שווקרי, כי גם הוא מכיר בקיומה של ישראל.

אנוב הזכיר שזה עתה קרא ספר שעשה עליו רושם עמוק. היה זה ספרו של חוקר אמריקאי (שכחתי את שמו) שחיפש את עשרת השבטים האבודים של בני-ישראל, והגיע לכלל מסקנה כי האשורים קרובים במנהגיהם לישראלים העתיקים. "כולנו מן אל-סאמיין (כולנו בני עם)", אמר.

בן-שיחי גילה לי שפרש מן הצבא הבריטי (בו שירת ביחידה אשורית בחאבאניה) אך נשאר קשור עם שרות האינטליגנט הבריטי, ובתפקיד זה נדרש לגייס מתנדבים אשורים למלחמה בארץ-ישראל. אולם הוא חיבל במאמץ זה על-ידי שליחת אנשים בלתי-כשירים. בפגישה הבאה שאלתי את אבו-שווקרי מה לו ולאנוב זה. הוא ענה לי שאנוב פתח לו דלתות רבות בבגדאד, כאשר הוא בא כפליט חסר-קשרים מארץ-ישראל. ואמנם, במרוצת הזמן נוכחתי גם אני כי אנוב מצוי בבתים החשובים ביותר בעיר. אולם אבו-שווקרי הזהיר אותי לנהוג בזהירות רבה בנוכחות אנוב, כי הוא אינו יודע חלק מן הסודות אשר יתגלו לי בהמשך פעולתנו ובחברתו.

לא עברו ימים רבים, ובאחד הימים לקח אותי אבו-שווקרי לביתה של משפחה שנקרא לה משפחת ג'בל, משפחה ידועה למדי בבגדאד (וגם בתורכיה), שבניה לקחו חלק בהרכבת ממשלות רבות בעיראק. אין זו משפחה ערבית, אלא בת אחד המעוטים המוסלמיים המאכלסים את צפון עיראק ואת הארצות השכנות.

קיבלה את פני אשה זקנה, כבת 60, שהזמינה אותי: "תפאלד יא אבני (אנא, בני)", והגישה לי ספל קפה. היא הצביעה על אבו-שווקרי ואמרה: "אתה רואה את האיש הזה? אני רואה בו את רגול אל-סאעה (איש השעה). מבין כל המנהיגים שהכרתי, המבקשים להוביל את עיראק בדרך הנכונה, לא הכרתי איש כמותו!". בהמשך השיחה אמרה: "אבו-שווקרי סיפר לי עליך. אני רואה באמת שאתה אינשן (איש) שאינו דואג לטובת עצמו ושואפשר לסמוך עליו. אולם עליך לשמור את הכל כסודי סודות. מה שתראה להבא, לא תספר אפילו לתמונתך בראי".

דבריה עשו עלי רושם עמוק. עתה ידעתי שהסתכמתי בענין מסוכן מאד.

ביתו של השר

כעבור ימים מעטים הכרתי איש נוסף, מן החשובים במדינה. אקרא לו בשם קייס. הוא היה שר בדמיזט, שהתפטר מן הממשלה בגלל תילוקי-דעות עם המשטר של נורי פאשא. הוא היה כבן 65 ואצילי. מיד עם פגישתנו חיבק אותי ואמר: "שמעתי עליך, יא בני".

בעשר שנות קיומה של ישראל

במחלת התרת

התנועה רצתה להגיע לשלטון בעיראק בדרך מהפכנית, על מנת לשחרר את הארץ מעול זרים — ובעיקר מן האנגלים וסוכניהם הערביים, נורי פאשא ואנשיו. היא לא רצתה לגרש כובש זר אחד כדי להכניס זר שני. לכן לא רצתה להיודקק לעזרה אמריקאית או סובייטית, אלא לעזרת מדינה שכנה, השייכת לאותו גזע, שהאינטרסים שלה מזוהים עם האינטרסים של עיראק חופשית, שהיא די חזקה כדי לעזור, אך לא די חזקה כדי להשתלט על עיראק, לכן בחרו בישראל.

ישראל הצטיירה בעיניהם — כתוצאה מדברי ההסברה של אבו-שוקרי הפלסטיני — כמדינה מתקדמת, בעלת רמה טכנית ותרבותית גבוהה, שיש ללמוד ממנה. למה לנו לקבל עזרתו של זר, אמר קייס, אם אלה נתן לנו את האה הנודד שתור לנחלתו. אנהנו צריכים לעזור לישראל, כי אנו זקוקים לה, כמו שהיא זקוקה לנו. אנו זקוקים לתעשייה שלה, למומחים שלה. הם זקוקים לחומר הגלמי שלנו, לשחקינו ועוד יותר שלום פוליטי בינינו. כאן המקום להזכיר לקורא כי אנו עומדים עדיין בשנת 1950 — שנה בה שלטו נורי בעיראק ופארוק במצרים, עבדאללה בירדן וסוכני האנגלים בסוריה ובלבנון. בעולם הערבי כולו לא היה משטר אחד שלא היה כפוף למדינות המערב, וגמאל עבד אל-נאצר היה עדיין קצין בלתי-יודע בצבא המצרי. ישראל היתה אז המדינה העצמאית היחידה באזור.

ביקור של נורי סעיד

מאז הכינום הגדול בחתתי של קייס התקדמו העניינים במהירות. גם אחרי-כן היה לי כנע בעיקר עם השלושה — אבו-שוקרי, קייס ואומנא. אבו-שוקרי היה הכוח הרוחני, כמו מיטען של חומר-נפץ. קייס היה המארגן השקול, האיש שריכז את צמרת התנועה. אולם דומני כי האישיות החזקה ביותר בכל התנועה היתה דווקא האשה הקשישה — אומנא.

אתה רואה את הבית הזה? שאלה אותי פעם בביתה, זה הבית שהקים חצי תריסר ממשלות בעיראק. ניסיונו ממשלה אחת והתאכזבנו. ניסיונו פעם נוספת והתאכזבנו שוב. עתה אני מאמינה רק בתנועה.

קשה לתאר מה עצומה היתה השפעתן של אומנא ומשפחתה, משפחת ג'בל. פעם, באחד מבקוריי, נכנס נורי אל-סעיד פאשא ושאל על אחותה. האחיות, אשה חנינית בגיל העמידה, נעדרה אותה שעה מן הבית, ונורי הוזמן לספל קפה. הוא שהה כעשרים דקה, והתפלאתי על האופן בו נהגה אומנא כלפיו. היא היתה כמו אחות מבוגרת, הנופפת באח צעיר. נורי התיחס אליה ביראת-כבוד וקיבל את גויפותיה ברוח טובה.

זמן מה אחרי הכינוס קרא לי קייס ודיבר אלי ברצינות רבה מאד. אני יכול לאסוף אנשים ככל שארצה, הסביר לי. אבל בשלב הנוכחי אין טעם בזה. הגיעה השעה לשבת עם הצד השני — הישראלי — ולקבוע קו משותף לפעולה.

זה היה בסוף מאי 1950. הבנתי כי הגיעה שעת לבצע את התפקיד אשר למענה, למעשה, קירבו אותי לתנועה מן הרגע הראשון. כי זה מכבר היה ברור לי שעוד ההזמנה הראשונה של ידיו לבקר אצל אבו-שוקרי באה אחרי שיקול מצד ראשי התנועה, שחיפשו אדם מתאים לשליחות ויצירת הקשר עם ישראל.

קייס אמר לי שקשה מאד להשיג דרכון בשביל יהודי בעיראק. נדונה האפשרות שאצא מגבולות המדינה באורח בלתי-חוקי, בעזרת אנשי התנועה בצפון המדינה, שכבר עשו את ההכנות הדרושות משני עברי הגבול. אולם לפתע בא אלי קייס והודיע לי שיצאה הוראה חדשה, לפיה אוכל לקבל דרכון. (יותר מאוחר הבנתי כי ממשלת עיראק הרשתה לשרי-הפנים, סאלח ג'בר, להוציא 250 דרכונים ליהודים, כנראה בתור מקור הכנסה פרטי, כי כל יהודי שקיבל דרכון ישלם לשר כ-500 דינר).

קייס עצמו טיפל בסידורים, לקח אותי למשרד-הפנים, דיבר עם השר והשיג לי את הדרכון. נחרת בנכונותי כי בשעה שהייתי לבד עם השר שאל אותי הלה: אגב, מה יש לך עם קייס? חזרתי על הסיפור שסיפרתי בשעתו לחוטפיים, שאני קשור עמו מילדותי וכי אני בן ביתו. אולם השר נינעץ בראשו, בספקנות בולטת, והפליט: טוב, טוב... הרגשתי שהוא יודע משהו, ואולי רק מנחש, וכי בסתר לבו הוא אודד לתנועה.

מברק חבירה נייטראלית

כד יצאתי מגבולות עיראק ב-23 באוקטובר, 1950, כשבילי ההרגשה שאני שותף למעשה היסטורי. קשה לי לתאר היום איך ציירתי בעיני רוחי את הדברים או חשבתי בישראל מחכים לי ממש, שכל תפקידי יהיה קטן וצנוע: ליצור את הקשר בין שני הצדדים, ואז ארד מן הבמה ואתן למאורעות להתקדם בכוח עצמם. מעולם לא עסקתי בפוליטיקה, איני בעל השכלה גבוהה, ולא התימרתי למלא תפקיד מרכזי בענין, אשר חשבתי להזדמנות לפתוח פרק חדש ביחסים בין ישראל והעמים הערביים.

היה בכיסי מכתב המלצה של חבר יהודי מעיראק שפעל רבות למען הסוכנות היהודית, וכהכיר מן הצד הישראלי אישית את משה שרת ואת אליהו ששון. קיומתי למצוא, בעזרת המלצה זו, מיד את הקשר הדרוש, כדי שלא לאבד זמן יקר.

הגעתי לעיר הבירה של ארץ נייטראלית (שלא אוכיר את שמה, כדי לא ליצור סיבוכים בינלאומיים) ופניתי מיד לציר הישראלי במקום. כשראה הוא את המלצות, קיבל אותי בסבר פנים יפות ושאל במה הוא יכול לעזור. סיפרתי לו בקיצור מה שליחותי, והדגשתי שמוטב לו לקצר את הדין-והדברים עמי, ולהזמין מיד לפגישה ישירה את ראשי התנועה מבגדאד.

עוד בבגדאד נדברנו כי אחרי שאצור את הקשר הראשון, ואחרי שאברר אם אמנם ישנה נכונות מן הצד הישראלי להתחיל בשיחות רציניות, אשלח להם מברק לאמור: „אנא באל-צחה“ („אני בריא“) וזה יהיה האות לקיים ולחברנו לבוא לאותה העיר שממנה אשלח את המברק.

הציר אמר שהוא מוכן לשיחות. אולם הוא הוסיף הערה שהפגיעה אותי. אני לא אשב עם אנשים כדי להקים תנועה, הרגיש. „אני אשב רק עם באי-כוח של ממשלה“.

יצאתי מבנין הצירות. הרמתי את מבטי וראיתי את הדגל הכחול-לבן מתנופף ברוח, ויחד עמו התנופפה נשמת. הייתי כה נרגש שלא ידעתי איפה אני נמצא. אמרתי לעצמי: „לא חשוב מה שהוא אמר. כל עוד הדגל הזה מתנופף, שיבואו האנשים וידברו — אם לא עמו, אז עם אחריים!“

הלכתי מהצירות ישר למשרד-הדואר הקרוב ביותר, ושלחתי מברק: „אנא באל-צחה!“

ובשובו הבא: משא-ומתן בישראל

הוא חקר אותי על רשמיו מן התקופה שהייתי במגע עם אבו-שוקרי ועם אמה של משפחת ג'בל, שקראו לה „אומנא“ („אמנו“). השבתי שאני מתחיל לראות אור לפני עיני, כי עד הרגע הזה לא האמנתי שאישיית פוליטית כל-כך מרכזית בחיי המדינה נמנית עם חסידי הרעיון. אמרתי שאני מצפה ליום שאכיר עוד ועוד אנשים חשובים התומכים בתנועה. „עוד תכיר אותם, בני“, השיב.

„התרצה בשלום בין ישראל והערבים?“ שאלני.

„איוו שאלה!“ עניתי.

„כמה?“ המשיך לשאול.

אמרתי לו: „אם יעזור לי הזמן ואגיע לישראל, ואהבך לדעת כי אין בה אנשים השואפים לשלום ברגש עמוק כמוך, אהיה הראשון שאצטרף אליכם ואלחם בישראל!“

דברי עשו רושם עמוק. אבו-שוקרי קפץ ממקומו בהתרגשות, וקרא לעבר קייס: „אתה רואה שהיהודים אינם כמו שחשבתם שונאי הערבים! זו עובדה! אתה שומע את דבריו!“

הבנתי מתוך דברים אלה כי קייס — ואולי גם האחרים — לא היו תחילה שותפים לאמונתו של אבו-שוקרי באפשרות של שיתוף-פעולה בין הערבים לישראל.

לעולם לא אשכח מה שקרה אז: קייס הקשיש ניגש אלי, נישק במצחי, וכך עשו אומנא ואבו-שוקרי. התרגשתי מאד. אמרתי: „לא אחזיר לכם את נשיקתכם עתה. זהו חוב שאני נשאר חייב לכם, ואני אפרע אותו רק כאשר תשכו עם גוף ישראלי ותתחילו בפעולה משותפת!“

קייס הציג את עצמו שנית. הוא הסביר לי שאינו רק שר לשעבר, כפי שבדאי ידוע לי, אלא גם ראש מפלגה מסוימת (שלא אוכיר כאן את שמה. הכחנה למפלגה חוקית, שהוציאה אז עתון יומי, ושמטרתה המוצהרת היתה להביא לשלום-ביט בתוך עיראק ולשים קץ לשלטון הכיתתי).

לבסוף הזמין אותי לפגישה נוספת בביתו, כעבור יומיים. כשבאתי בשעה היעודה מצאתי שם את קייס, אומנא ואבו-שוקרי, וכן שבעה אנשים נוספים שלא הכרתי. לא הוזכרו שום שמות. ההצגה היתה בנוסח: „תכיר בבקשה את אחינו... אחינו... אחינו...“ לפי טבעת-עין הבחנתי כי אלה אנשים בעלי עמדה ושם בציבור, אך לא הכרתי את פניהם. עלי להודות כאן שעד אז הייתי רחוק למדי מענייני מפלגות ופוליטיקה בעיראק.

חטיפה בחשכת לילה

פגשנו כשש פעמים בביתו של קייס — הוא, אנכי, אומנא ואבו-שוקרי, התעמקנו בבעיות העולם הערבי ובחופעות הטעונות בו תיקו. החלפנו דעות על השאלה המרכזית: מה התועלת שיכולה לצמוח לערבים ולישראל משותפת ביניהם.

באחד הערבים, אחרי פגישה כזאת, ירדתי מן האוטובוס סמוך לביתי, ברובע רכייטא השקט בבגדאד, כאשר לפתע קפצו עלי שני אנשים, סתמו את פי ועיני, לחצו אקדה בצדו ואמרו לי בערבית: „הס! בלי מלים! אחרת אתה אבוד!“

הכניסו אותי למכונית ונסעו. לא הבחנתי לאן. אחרי נסיעה של כעשר דקות הוציאו אותי באוהה צורה, העלו אותי כמה מדרגות והכניסו אותי לתוך חדר חשוך.

שני אנשים החלו חוקרים אותי. „ראינו אותך נכנס לביתו של קייס! עכשו ספר את האמת — מה קשריך אתו? אם תגיד את האמת, תחיה, אחרת תמות. אנהנו יודעים את הכל!“

חשבתי שזו המשטרה החשאית העיראקית, אך איכשהו שמרתי על קור-רוחי. סיפרתי שבנעוריי הכרתי את קייס והזדמנות מסוימת בתפקידו כשר האחראי למשרד ממשלתי מסויים, ומאז שמרתי על יחסים עמו. (סיפורי היה מפורט ומשכנע יותר, אך איני יכול לחזור עליו כאן, מבלי לגלות את תפקידו של האיש).

חוקרי אישרו כי הפרטים שהזכרתי בסיפורי נכונים, אולם סירבו להאמין כי יכול להיות קשר בלתי בין אדם במעמדו לבין סוחר פשוט כמוני. „אתה לא מספר את כל האמת!“ איימו. לרע האקדח עוד היה צמוד לצדי.

„חיי בידוכם“, אמרתי. „אני נשבע בחיים אלה שמה שסיפרתי זו האמת, ואין יותר.“ הם אמרו ששוכנעו משובעה כה רצינית, הליקו להרף-עין את האור וכיבדוהו מיד, והבטיחו להחזירני בשלום הביתה. „אתה נאמן עלינו“, סיכמו. „אולם אם תופיע עוד פעם אחת בביתו של קייס, אתה אבוד.“

חוטפי החזירו אותי לאותו מקום שממנו נחטפתי, אל תסתובב ואל תתמהמה, הכנס ישר הביתה“, אמרו לי. כך עשיתי.

לפני החטיפה, נקבע שאבקר למחרת היום בביתו של קייס, בו היתה צריכה להיערך ישיבה חשובה. לא פיקפקתי לרגע. אמרתי בלבי: „מה שיהיה, יהיה“. וניגשתי בשעה הקבועה לביתו של קייס. הסתכלתי היטב סביבי לכל אורך הדרך, מתחנת האוטובוס ועד לבית. לא ראיתי איש.

אך נכנסתי, בא אלי קייס, חיבק אותי בהתרגשות ואמר: „באת! עניתי: „כמובן, באתי.“

„האם קרה לך משהו? אתה נראה שלא כדרכך“, אמר לי האיש הקשיש. התכוונתי לספר לו מה שעבר עלי, אך באותו רגע נפתח לפתע הוילון בצד השני של החדר, ושני האנשים שראיתי אותם כהרף-עין אמש עמדו לפני. הם צחקו ואמרו: „פסק-הדין שלנו עליך הוא שתחיה עולם!“

אבן ירדה מלבי. הבנתי כי כל החטיפה היתה רק בחינה לנאמנותי. „אתה האיש הדרוש לנו“, אמר קייס בנואם קצר. בחדר נכחו שבעת האנשים שנכחו גם בפגישה הגדולה האחרונה, וכן שני החוטפיים. אחד מהם היה מראשי מפלגה צעירה שהוקמה זה עתה. למחרת היום לקח אותי קייס עצמו לחוזה שלו, במרחק-מה מחוץ לבגדאד, נכחו במקום כ-150 איש, שקייס כינה אותם בשם „רואסא כלאימא“ („ראשי חוליות“). הם ישבו בחצר פנימית סגורה.

„הכירו את אבו-סאלים“, הציג אותי קייס בפני האסיפה. „אני מכיר רק אותה, אבל אני מאמין שכמוהו ישנם אלפים בישראל, ואני מקוה שיבוא יום ונכיר אלפים אלה! אמנם היום רחוק, אך השנים מתגלגלות ואפשר לומר שהיום קרוב.“

קייס השמיע נאום לוהט. שררתי פניו התמתחו בהתרגשות. תוכן דבריו היה בערך כך: אני רוצים לבוא במגע בישראל עם גוף מחתרתי כמו שלנו. כל עוד לא הגענו אנהנו לשלטון בארצנו, איננו יכולים להתקשר עם ממשלות. דרכנו תהיה ארוכה, אולי תקח אפילו עשר שנים, אבל המטרה תושג.

בפעם הראשונה הבנתי בכירור מה מטרת התנועה המחתרתי, שעד אז שמעתי רק קטעים ממנה בשיחות השונות. עיקריה היו כלהלן:

משלת ההפיכה, הזוכה מדי יום

בגדאד

תמונות בעמודים אלה הן סדרת התצלומים הראשונה שהגיעה מבגדאד וההפיכה. כדי לצלם אותה, היה זוג העיתונאים הצרפתים נאלץ לשכור מוני בעמאן, הצוות בה למעלה מ-700 קילומטרים של מדבר, כשהתנועה היחידה בכיוון הפוך — מכונות עמוסות פליטים ומטלטים, הבורחים מן ההפיכה בסידרה זו נכללו גם שני צילומי-זוויה, בהם נראות שתי גוויות ערומות שסועות וכרותות-אברים. היו אלה גוויותיהם של יורש העצר, האמיר עבד תלוי בצוארו לעמוד של פנס חשמלי; וגופת נורי אל-סעיד, תקועה על יתד בגדר המקיפה את ארמונו. שתי התמונות צולמו עליידי צלם-חובב עיראקי והדפיס אותן באלפי טפסים. משך כמה ימים ניהלו הקיוסקים ודוכני המזון בגדאד עסקים פורחים בגלויות אלה. רוכלי ממתקים ומשקאות קרים התעשרו מזרם הרכבות שביקר מדי יום בארמונות ההרוסים של המשפחה המלכותית ושל עד אשר בא צו ממשלתי להפסיק את מכירת הגלויות ולסגור את שערי הארץ אחרי השבוע הראשון של היסטריה פמונית ואבדן-חושים רצחני החליטה הממשלה לחזור לחיים נורמליים, לנסות ולהשכיח את מאורעות הזוהרה של ה-14 ביולי. ניתן לסטש או להשכיח, ניסתה הממשלה לכסות בצעיף של ישוב-הדעת. על השלל החרוץ של השגרירות הבריטית בבגדאד, יתלה השלט: "אסור היה אנשים אלה הם אורחינו וידידינו." משמרות צבא עברו ברחובות, כשפחי מחקו בירוק את כל הכתובות האנטי-מערביות מן הקירות.

באזני נציגים זרים השמיעו דוברי המשטר החדש את הטענה: "אין אנו רואים אלה שנהרגו, הומתו בשעה שניסו להתנגד בכוח הנשק." ולהוכחת דבריהם כי התנגד לא הוצא להורג, הציגו בפני עתונאי-חוץ גבר מגודל, פרוץ-שיער, יח מגולה, מלאימה ולבוש קרעים. היה זה פאדיל אל-גמלי, לשעבר שר החוץ ונציג ארצו באו"ם — לפני גבר אלגנטי, מבריק מצוחצח ומהודר. היו אלה, לפי כל הדעות, הצעדים האחרונים שיהפכו קבוצת קושרים מהפכני חוקי, סדיר, מוכר.

★ ★ ★

זו אחר זו הגיעו לבגדאד ההודעות על הכרת המדינות במשטר החדש. תחילה באו ההכרות הצפויות: של רעים ושל מדינות הגוש הסובייטי. אחרי מדינות מוסלמיות כמו טוניסיה ואינדונזיה. פאקיסטאן, איראן ותורכיה, שותם עיראק המלוכנית בבית בגדאד, יישו גם כן את כוח שגריריהן להגיש כתבי-הכרה הרפובליקאית. בריטניה וארצות-הברית, הנפגעות הישירות, נאלצו להכיר בעובדה במרכז האו"ם, כאשר הופיע גבר מגודל ובלתי-הוקצע, והציג את עצמו כנציג העיראקית במוסד הבינלאומי העליון, נפל על צוארו ברוב שמחה סגן המשלחת עזיז טאהיב — בעצם הימים שמלכו חוסין גופף בחרב הנקמות לעבר המדינה לבסוף, נכנע אפילו המלך ההאשמי האחרון שנתר בעולם הערבי. חוסין לא להכיר ברוצחי בן-דודו, אולם הוא עשה את הצעד הקרוב ביותר להכרה כזו: השבוע הודיע על ביטול האיחוד ההאשמי וחלומותיו לכבוש את עיראק. הסיכויים שהמשטר החדש בבגדאד יופל מבפנים או מבחוץ נמוגו.

ואו, במקום מישחק הניחושים סביב השאלה מה צפוי למשטר החדש מידי חיצוניים, החל מישחק ניחושים חדש: מה צפוי לממשלת ההפיכה מידי חבריה מן היום הראשון הודגש הרכבה של ההנהגה החדשה: תערוכת של קיצוניים ששיטתו פעולה עם רשיד עלי והנאצים, של קציני צבא שגישתם החברת ברורה, ושל חוגים שמאליים ומתקדמים אשר פעלו במחתרת בימי המלוכה. השאל איזה מן הגורמים הללו יתגבר על היתר?

★ ★ ★

אחת ההודעות הראשונות ששיגר ללונדון אחרי ההפיכה דיווח שגריר בבגדאד, טר מייל רייט: המשטר של עבד אל-כרים אל-קאסם מורכב ליברליים, ואין באופק הפוליטי העיראקי שום תחליף למשטר זה או אף אפשר בלעדיי שלטון וסדר. על סמך הודעה זו שיהרר הבאנק אוף אינגלנד 80 מיל שהוקפאו על-שם ממשלת עיראק הקודמת. מצידם, לא חסכו אל-קאסם וחבריו הרגעה וידידות למערב. ראש הממשלה עצמו, לפי מקור מסויים, הורה טלפוני בלונדון: "דחיל אלה, הבהר למערב שאנחנו עווננו ידידותם"

! הבוס החדש

עבד אל-כרים אל-קאסם, ראש הממשלה החדשה של עיראק, מצדיע לשומרי מפקדתו למחרת ההפיכה. עדיין שררה בבגדאד אוירה של הרפתקנות וסכנה של הפיכת נגד ובמשך ימים לא זו אל-קאסם ללא אקדח ותתי-מקלע, כשלידו קצין חמוש אף הוא בתתי-מקלע.

בארמון

המתפרצים. רש

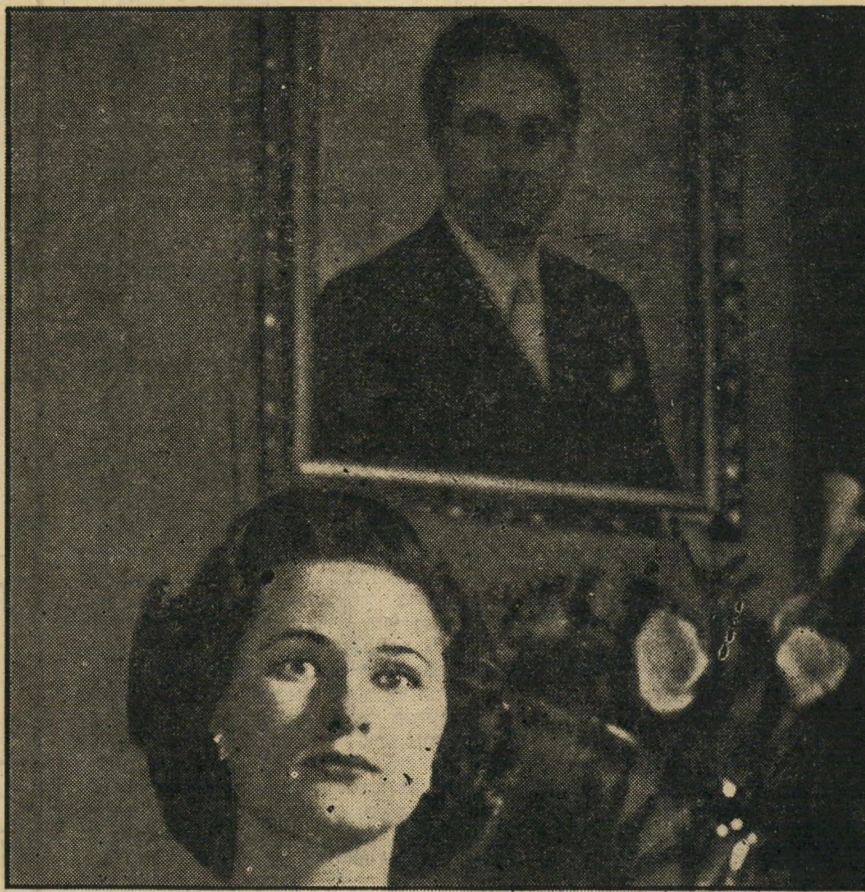
קבוצות של עתונאים ואנשי צבא מתרכזים לפני הכניסה לארמון אל-רחאב בבגדאד, למחרת רצח המלך. מן התלונות נראים סימני העשן, תוצאת האש שהועלתה בארמון אחרי הוצאתם להורג של בני המשפחה המלכותית. לאחר שכמה רבבות סקרנים עברו בארמון ההרוס, הורתה הממשלה לנעול שעריו.

ארמון המלך

הקצין מימין מראה את כתמי הדם, המציינים את המקום בו נרצח המלך פייצל, בתוך גן ארמונו.

זכרה מצד מדינות נוספות בעולם, עושה מאמצים להשכיח את זוועות יום ההפיכה

למחרת המהפכה

מחרת יוחרת היא בה. קורות, גיללה, יחזו, של הם, סעיד. כי חרשה שלא של, הם. כל שלא בלתי יראקי משטר יראק. צעדו של משלה. גמרת. בליקה רדנית יראקי היה נחילת רונגים ירמים יז אינה היתה: ייטניה למטנים לקיים ליש ידעות שגרירו

פייסל והורגו

חיל עיראקי אחד מאלה שעלו על ארמון המלך ורצחו את בני משפחתו. מציג לראווה תמונה של המלך, קרועה ומנוקבת מכדורים. לעיני ההמון שהצטופף מול הכניסה לגן הארמון.

פייסל וארוסתו

הנסיכה פאזילת התורכית-מצרית, כפי שצולמה בחדרה הפרטי בפנימיית בית-הספר האנגלי בו היא לומדת, ביום בו התקבלה הידיעה על רצח ארוסה, המלך פייצל השני, אשר תמונתו נראית תלויה על הקיר.

דלק לאירופה, במקרה והזרם העיראקי, מקור הדלק העיקרי של אירופה, יופסק.

רשאלה הבוערת, אשר עליה ביקש העולם כולו את התשובה, היתה: האם תצטרף הרפובליקה העיראקית לרפובליקה הערבית המאוחדת של גמאל עבד אל-נאצר? השבוע הסתמנה תשובה שלילית — כל עוד תישאר ממשלת עיראק בהרכבה הנוכחי. עבד אל-כרים אלקאסם, איש צבא ותיק, הצטייר כדמות המתונה שבחבורה, האיש המונע בעד ממשלתו להיטחף בגלי ההתרגשות חסרת המעצורים ההגיוניים.

תמונה זו אף קיבלה צביון מוחשי יותר לגבי האזרח הישראלי. במאמר שהופיע בידיעות אחרונות, תיאר המכתר של כפר קאסם הישראלי כיצד התנהג ראש ההפיכה העיראקית בעת היותו מפקד גיורת כפר קאסם בימי מלחמת העצמאות. לדברי המוכר, תר, יעץ לו אלקאסם, ערב צאת הצבא העיראקי מהמשולש: "דוּע לי שבעוד ימים תהיו אזרחי ישראל. אל תעזו לצאת מהכפר. תשארו תחת שלטון היהודים. היהודים טובים יותר מאחרים. אל תשימו לב למה שאומרים, כי היהודים הורגים את הערבים בכל מקום לשם הם נכנסים. הם לא עושים זאת. יחד עם זאת, דעו לכם כי היהודים הם מלומדים ומשכילים."

אך למטבע הזעיר-רוקן (רביאלוף) המתון יחסית ישנו גם צד שני. ועליו טבוע זכרו של רביאלוף מהפכני ומתון אחר — מוחמד נגיב המצרי. הוא עמד בראש ההפיכה המצרית, כל עוד היתה כת הקצינים מעוניינת להציג את עצמה בדמות מתונה וטובת-לב, שתרגיע את המערב כי אין הפיכתה אלא תנועה מתקדמת וידידותית. ובמשך כל אותם חודשים עמד ברקע המידי הענק החיי-כני גמאל עבד אל-נאצר. ברגע ההכרעה דחף הצידה את גולם-הראווה, תפס בידיו את השלטון.

גם לצידו של אלקאסם עומד סגן-אלוף שאפתני: סגנו בראשות הממשלה. עבד אל-סלאם מוחמד עארף. עארף, 38, היה אמנם חניכו של אלקאסם במכללה הצבאית העיראקית. אולם יותר מאשר הוא חש את קשריו למורהו, הריהו חסיד פאנאטי של הביקבאשי המצרי.

ואין שום בטחון כי בבוא העת לא ידחוף עארף את אלקאסם, וייתיצב בראש הרפובליקה העיראקית לפקודות עבד אל-נאצר. יתכן מאד גם, כי מועד זה לא יהיה רחוק כל כך. כי עבד אל-נאצר זקוק מאד לנפט העיראקי ולהכנסותיו.

גם לאחר שהצהיר שר החוץ העיראקי עבד אל-ג'אבר ג'מרד, בראיון עם עתונאי מערב-גרמני, כי ארצו תקבל עזרה טכנית מברית-המועצות, לא היתה למערב כל ברירה אלא להמשיך בנסיון להציל, עלידי הימנעות מאיבה, מה שעוד ניתן להציל בעיראק. ואמנם, ההודעה על הכרת בריטניה וארצות-הברית ברפובליקה העיראקית פורסמה פחות מ-24 שעות אחרי פירסום ראיון זה. המערב רק קיווה ששליטי בגדאד החדשים יקיימו את הבטחותיהם שלא לקנות נשק מהסובייטים, ולא להשתלב במערך הקומוניסטי הכללי. ההסתהגות היחידה שיכלו שתי המעצמות להרשות לעצמן, בשלב זה, היתה להודיע כי הן מעכבות לפי שעה את משלוחי הנשק לעיראק, אותם התחייבו למסור לה בהתאם להסכמי ברית-בגדאד — ולעבד תוכניות משותפות לכל מפיקי הנפט האמריקאים לספק

וגרש. הוא עמד מוזע והיחר, ומעיניו הי' כחולות נשקף מבט של אדם שקנה את עולמו ביום אחד. בידו הבריאה האחת חתם לאחרוני מעריציו, ואחר הרצא מן האולם השוש ומט ליפול, כשהוא נתמך בשני סדונים.

היה זה יומו הגדול של עמוס חכם, פקיד בית-החינוך הירושלמי לעיוורים, אשר זה עתה הוכתר בכתר אלוף ישראל בדיעת התינוך. מכל עשרות המשתתפים בשלושת השלבים של המבחן הארצי לא היה אדם שהיה ראוי לתואר זה יותר ממנו. כי עמוס חכם (28) גילה בקיאות גאונית בכל שבילי ספר הספרים. לוי היתה כמעט שאלה בכל אחד משלושת השלבים שלא ידע לענות עליה. לרוב אף היה מתחיל להשיב את התשובה עוד בטרם סיימו הבוחנים את שאלתם.

בחירתו כאלוף התינוך היה בה משום פיצוי על הסבל שהעניק לו הגורל ב-28 שנות חייו. עמוס, שבישיעך למרות גילו הצעיר, הוא בנו של ד"ר אליהו חכם הי' מנהל דמות ירושלמית ידועה, פולולוג שהיה מנהל הסמינר של המזרחי בירושלים, ונכדו של ר' משה גליקר, אחד מגאוני היהדות בגליציה. כאשר היה עמוס בן חצי שנה נפל ונחבל קשה. כתוצאה מכך נהרסו כמה מתאי מוחו, שגרמו להשתתקות ידו השמאלית ולשיתוק חלקי בגליו.

מסיבה זו לא למד עמוס מעולם בבית-ספר. הוא היה רתוק למיטתו, קנה את השכלתו בכוחות עצמו, בעזרתו הבלעדית של אביו הגאון. רק לפני שנתיים הצליח להשיג את תעודת הבגרות, אחרי שנבחן בחינות חוץ.

את כל מרצו ומוחו היטה העיר הירוי שלמי לאפיק אחד - התינוך. בעבודתו כי פקיד בית-החינוך לעיוורים בירושלים, הספיק עמוס לתרגם חלקים גדולים מספר-הספרים לכתב ברייל. הייו הפרטים היו חיי דלות ועוני; הוא גר בחדר צר וחשוך, בצרף רעוע בשכונת שערי חסד בירושלים. הלבוש בו הופיע למבחן הסופי - חליפת בד חום - היא מלבושו ההדור ביותר.

קונקורדנציה על שתיים. לא קל היה לעמוס חכם לצאת מנצח מצהת ידעני תינוך מובהקים כאלה שהשתתפו בסיבוב האחרון של החינוך הארצי. מלבד חיוב אלשיך, רב מתימן, אב לחמישה ילדים ש-עלה לפני שמונה שנים לארץ, היו בין שבעת מתחריו מנהל בית-ספר מהרצליה מנשה דובשני; שני המורים לתנוך למשורר רר יצחק שלי מנהלל ויעקב מזרחי מזכרון יעקב; הבלשן דפאל ספן; תלמיד הישיבה שמחה כהן; וזקן המשתתפים (67) אהרון אביכהן, מתקן מכונות-תפירה מאביחיל. כמעט כולם יודעים חלקים ניכרים מספר הספרים על-פה, וזכרים כל מלה, כל אות, כל שגיאת-דפוס המופיעה בו.

כל אחד מהם הגיב בדרכו לשאלות, ניסה לדלות את התשובה מזכרונו לפי שיטה משלו; יחיא אלשיך, בעל הפיאות והדמות הנבואית שהופיע לבוש קפוטת של משי שחור, היה פורץ מיד בשטף של דיבור - כשידע את התשובה. כשלא ידע תשובה, לא צורה לו גם המחשבה. המשורר יצחק שלי, אימפולסיבי ומפולפל, ניסה להרויח זמן למחשבה על-ידי הצגת שאלות לחבר השופטים, היה מצליח להזכר בתשובות ל-אחר שניתנה לה שאלות לכך. אהרון אבי כהן הזקן היה עוצם את עיניו, מניח שתי ידיו פשוקות לפניו וכאלו דולה את התשובה מתוך זכרונו.

ככל שנמשכו השאלות, הסתבר שהנבחנים הם קונקורדנציה מהלכת על שתיים, עם זכרון פינמנולי. השאלה הסופית היתה שאי לה שהוצעה על-ידי נשיא המדינה; היכן יש בתנוך עם סופית ולא בסוף מלה, והיכן יש עם פתוחה ולא באמצע מלה?

בשלב זה היתה התחרות העיקרית נושזה בין עמוס חכם ליצחק שלי, כשהאחרון נהנה מאהדת השופטים והראשון מאהדת הקהלי. אולם בסיכום הצליח עמוס חכם לגבור על יריבו, בהפרש נקודות ניכר: 32 נקודות, לעומת 22 לשלי, 20 לאלשיך ו-17 לאביכהן. מלבד התואר, היכו להכם פרס של 500 ל"י וסיור בן עשרה ימים בחברת אלופי התינוך העולמיים, שהגיעו ארצה להשתתף בחינוך הבינלאומי. הוא גם ייצג את ישראל בחידון הבינלאומי, כשכל הסיכויים להיות אלוף התינוך העור למי הם לצידו.

הציון הנאה. האלוף העולמי לא יוכה בפרס כספי, אלא יקבל מתנה בעלת ערך ארכיאולוגי, ששוחיה כאלף ל"י. אולם הי' תעשיין היהודי האמריקאי מארק סורוקה, טען נשיא חברת התמרוקים בלונדון הביע

(המשך מעמוד 4)
שחה הישראלי.
מהלך שלישי: אמריקה ובריטניה ינצלו אמתלה זו כדי לפלוש מיד לירדן, בסענה שהן מצילות את ירדן מדי צה"ל (כשם שעשו בריטניה וצרפת לגבי מצרים בימי מייבצע-סיני). לצורך זה כבר מגבירה אמ" ריקה את כוח המארינס בלבנון, דהקא בי תקופה שהמשבר שם שוכך.

מהלך רביעי: כתשובה על פלישה זו יתערב הגוש הסובייטי באופן מאסיבי, בגור סח קוריאה, על-ידי שיגור חטיבות של "מתנדבים", נשק כבד ועוד.
מהלך החמישי לוטה בערפל. מתקבל על הדעת ששני הצדדים ירצו למנוע מל-חמת-עולם מימנית, יסתפקו בקוריאה שניה, בה תהיה ישראל הפעם אחד הצדדים הי' לוחמים. אך כאשר מטיילים לאורך שפת התהום, לא תמיד יש בסחון שתהיה אפשרות לשמור על שיווי-המשקל.

שקט ברי נשק. אם תצדיק ההתפתחות הערכה זו (עליה חשב השבוע ראש-ממשלת הודו, ג'והארלאל נהרו, עת הכריז כי סגנת מלחמת-העולם קרובה כרעג יותר מכפי שסבורים רבים) דבר אחד ברור: ישראל תעמוד במוקד, בצורה המבטיחה להיות בלתי-נעימה למדי.

כך מצאה את עצמה המדינה במרחק רב מאד מן המקום בו קיוותה לעמוד לי' פני שלושה שבועות בלבד, עת שמחה לקראת בוא המארינס ופתחה את המרחב האחורי שלה בפני הצנחנים הבריטיים. אמנם, כבר ביום השני של ההתערבות האמריקאית שככה קצת השמחה בי' צמרת המדינית הישראלית. הסיבה: השגריר האמריקאי הבהיר לביגיי, בלשון ברורה, כי הרישה האמריקאית היחידה כלפי ישר"ל במשבר הנוכחי היא שתשב בשקט מדי חלט ולא תשמיש גנה. האמריקאים, שסברו כי מצבם במרחב בלתי-נודע גם בלאו הכי, לא רצו כי סימן כל שהוא של הודעות עם ישראל ישחיר עוד יותר את פניהם במרחב.

גם התקחת הראשונות להשתתפות ישראל בועידת-פיסגה, בצורה שתביא לה פרסטיגיה בינלאומית - הצטננו במקצת. הסיבה: השבוע היה ברור לכל כי אחרי נצחון המהפכה בעיראק (ובלשון מלחמה על יר-דן) ינסה המערב להתחנף שוב לגמאל עבד אל-נאצר. תופנה זו תוכל לבוא רק על חשבון ישראל. המסקנה: כמה שידברו פחות על ישראל בפיסגה, כן בריא הדבר יותר לישראל.

עיריות

חופשה ברומא

אחרי שנה של עבודה מאומצת בסילוק ההשפעה המפא"יית בעיריית ראשון-לציון, סברה ראש-העירייה חנה לויך, עסקנית הצ"כ ולשעבר קצינת האט"ס בצבא הבריטי, כי הגיעה שעתה לגור ולהינפש. בלב קל חתמה על מינויו של עסקן הצ"כ שמואל גוטמן כראש-העירייה בפועל, יצאה לאיטליה שטר-פת-השמש.

היא לא התחשבה בעינו הוועמת של שר-הפנים ישראל בריהודה, היארה חוק וסדר הרבה יותר מכפי שהוא אוהב ראש-עיריות צ"כיים, הודיע שהמינוי פסול: אין ראש-עירייה יכול למנות את מלאמאקומו. הלה צריך להיבחר במועצת העירייה, כמו ראש-העירייה עצמו.

עייכוב זה הספיק כדי להעלות מחשבה חדשה בלב כברה-העירייה וסגן ראש-העיר מי' טעם תנועת החרות, איתן בלקינד. מדוע לא אני? שאל את עצמו עמוד-החוק זה של הקואליציה הראשון-לציונית, ותבע את הי' מינוי לעצמו.

כך נשארה ראשון-לציון בלי ראש-עירייה ועם עורך של מועמדים. שירת החופשה של חנה לויך באמצע הופסקה. השבוע הרועקה חזרה לארץ, לישיבת הבחירה. משם תחזור ישר למטוס, להשלמת החופשה שהיא תהיה זקוקה לה עתה עוד יותר.

התנוך

בחירת האלוף

הקהל הריע בהתלהבות. מאות צופים טיפסו אל הבמה, נדחקו לתוך את ידו של כוכב הערב. עשרות אנשים מבוגרים הגישו לו ספרי תנוך, לחתימה. מצלמות הקולנוע כיחנו את ערשותיהם אליו, צלמי העתונות סינחרו את עיניו בבוקי מצלמותיהם. איש שכל זרקורי היכל התרבות הופנו אליו בחצות ליל יום שני השבוע, היה נבוך

כדאי לעבור לסיגריות עשור

איכות מעולה כמחיר עממי סיגריה שסוחה 20 סיגריות 500 פ"ר

מוצרי טבק בע"מ

כדאי לעבור לסיגריות "עשור"!
כל המעשן את הסיגריה "עשור" שבע רצון ממנה. היא נעימה ובעלת ארומה עשירה. יתר על כן, "עשור" אף מעניק שי נאה לבני המעשן - תמונות ספורטאים, המצויות בכל קופסה של סיגריות "עשור". חברת הסיגריות, מוצרי טבק בע"מ, אף תעניק אלבום נאה לכל אוסף ששים תמונות.

החברה להפצת סרטים למזרח הקרוב בע"מ נאה להציג את המאורע הספורטיבי של השנה

אליפות העולם בכדורגל 1958

שטוקהולם-שבדיה

בהשתתפות 16 הנבחרות הטובות בעולם. סרט מרתק מהתחלתו ועד סופו.

הסרט בשפה הצרפתית • תרגום עברי ואנגלי

הצגת בכורה ארצית מרכז תל-אביב

כרטיסים להשיג גם בחנות לספורט חודרובי-מירימזוכיך, פסג' דיזונגוף-פרישמן, ת"א ובכל המשרדים למכירת כרטיסים.

הרחקת השערות לצמיתות

משך שנים רבות מחפשת התעשייה הקוסמטית תכשיר בטוח להרחקת שערות לצמיתות. ישנם סוגים שונים של תכשירים להרחקת שערות אשר דרך פעולת רבים מהם שורפת את השערות ולפעמים אף משאירה סימנים על העור עצמו. לכולם ישנן שתי מגרעות: אחת - השער מתחיל לצמות מחדש מיד וסימניו נראים לאחר כמה ימים בלבד, והשניה - הגם מסוכנים לשמוש בחלקים שונים של הגוף, מרעילים את העור וריחם אינו נעים. כן ישנן שיטות יקרות ע"י טפול בהשמל המוציאות כל שעה בנפרד. ישנה כמובן גם השערה. טפול זה הגו מאד פרימיטיבי. שופכים שערה רותחת על השטח אשר ממנו מעונינים להרחיק את השער, לאחר שהשערה מתקררת ומתקרשת מושכים אותה ביד עם השער. טפול זה ארוך מאשר גלוח, אולם בכל זאת צומח השער שוב במהירות גדולה יותר.

שיטת סן לן החדשה, לעומת זאת, מורכבת משלושה חמרים עשויים מצמחים יקרי המציאות ותמצית טבעית אשר נותנים ריח מעורר ונעים. סן לן מס' 1 - הגו לזרועות ורגלים. סן לן מס' 2 - מיועד לפנים וחלקים עדינים אחרים בגוף. סן לן מס' 1 או 2 מיוצר על-ידי מומחים בעלי ניסיון והשערות מורדות ללא כאבים ע"י אריג מיוחד הארוג על ידם. לאחר שהשטח המטופל חפשי משער מורחים את סן לן מס' 3 (חם) על העור. נוזל זה מופק מחומר שמתמשים בו ילידי ברמודה לרקודי הפרא שלהם. נוזל זה הגו חדש למדע אותה ביד עם השער. טפול זה מונע צמיחת השערות מחדש דרך נקבוביות העור ע"י סתימת נקבוביות אלו. כשהנוזל מתייבש רוחצים את שטח הפעולה בסבון רגיל ומים אשר משאירים את העור חלק כמשי. שיטת סן לן אפשרית במספר קטן בלונדון היופי בישראל את הרומסכו על ידי החברה לפעול בהדרכתם.

מועמדים שלו, חכם, אלשיך ואביבהן
 כל אחד קונקרדנציה טהלכת על שתיים בשבילי ספר הספרים

והוא החליט לקצרה עלידי קפיצה מעל לגדר. אך יומיים בחוץ הספיקו כנראה למת-אגרף לשעבר: 48 שעות אחרי בריחתו הס-גיר את עצמו לד"ר רוזנר, הפסיכיאטר של בית-הסוהר ברמלה אשר טיפל בפרקש כל עת שהותו בבית-הסוהר. לאחר שעתיים של שיחה, הסגיר ד"ר רוזנר את פרקש לידי המשטרה. עתה יצטרך לשבת גם עבור בריחה ממעצר חוקי.

תזכיר
נויפה לקצין

הדו"ח הפנימי על מצבו וגורלו הכל-כלי של מפעל הנוחות בתמנע, שהוכן בידי מומחי מפעל הפיתוח ושימש בסיס לגילוייו של העולם הזה (1078—1077) בפרשת מפעל הנוחות המשותק, הונח רק השבוע על שולחנה של ועדת הכספים של הכנסת. חברי הוועדה, ששמעו על קיומו של הדו"ח לראשונה מתוך גילויי העולם הזה בפרשה זו, יוכלו עתה לראותו כמו עיניהם. בחו"ספת לדו"ח מציעים מנהלי משרד הפיתוח לדון בהשקעה של 12 עד 15 מיליון לירות במפעל... **שינויים יסודיים** יוכנסו בקרוב במבנה הפנימי של משטרת ישראל. כפי שגילה העולם הזה (1079) מחכה ה-מפקח הכללי החדש של המשטרה למקנר-היה של חודש-סקור פנימית, שבמליץ בפניו על קיצוץ שני מחוזות מתוך החמשה ה-קיימים עתה, העברתם של קצינים בכירים במטה למחוזות והחלפתה של שיטת השי-טור הנייב ב"שוטר הרובע"... **לנזיפה חמורה** זכה קצין החקירות של השב. צבי אהרוני, לדבריו של שר המשטרה בכור שיטתית, שענה בכנסת על שאלתה של ח"כ תרות ד"ר יוחנן בארד: "הודעתי לו דרך הממונים עליו שאין דעתי נוחה, והודעה זו היא בבחינת תוכחה". תוכחתו ונויפתו של השר באו אחרי שבארד התלונן על כי קצין הורני הציע שעתה לכתב העולם הזה אלי חברו, בשעה שהיה עצור במשטרה אחרי שנחטף, להחליף את פרקליטו, עורך-הדיון שמואל תמיר, בפרקליט אחר. שיטתית, שאיחר בתשובתו חודשים ארוכים, שכה רק להוסיף כי מאז פרשת תבור עוב אהרוני את "עבודתו" במשטרה וחזר לשולחן עבד-דחו הקבוע: במטה שירותי הבטיחה אי-שם. אהרוני, שלא היה מעולם קצין משטרה, ושלבו מדי-שוטר רק לצורכי הפעלה בציי-בור, לא יכול היה על כן לקבל את תו-כחתו של שיטתית דרך הממונים עליו, ש-אינם כפופים לשיטתית, ושאינם חיים מ-פיו... **המכירות בשרשרת** ש-פרחו ושגשו החורף בתל-אביב ביוזמתם של סוכנים זריזים, משמשות עתה נושא לחקירה משפטית ועניינית ערה של פרקלי-טות המדינה. אחרי שהעולם הזה (1065) גילה ברבים את המימרה שבשיטת מכירה זו, ביקש משרד המסחר והתעשייה לחקור את הבעיה והעביר לא מכבר את העניין כו-לו לטיפול משרד המשפטים... **קול"ר ישראל** יפסול גם בעתיד לשידור יצירות שאינן מוצאות חן בעיני הקומיסארים לתר-בות. אחרי גילויי העולם הזה (1085) על פסילתם לשידור של הסלע האדום ואתנאש, התכנסה המועצה הציבורית של שירות ה-שידור ואישרה ברוב קולות קואליציוני את מדיניות הצינזור. לאחרונה נודע כי שליטי קול ישראל פסלו לשידור את אל הסואק, שירו של משה גיורא המושר בפי שושנה דמארי. גיורא קירא בשירו לכפות שלום על מצרים בכוח הזרוע.

נפשו כטרם השגיתו בו השוטרים. המש-טרה פתחה בחיפושים.

לא היתה זו הפעם הראשונה שמשטרת ישראל מחפשת בקדחתנות אחרי נחמן פר-קש. הצעיר החסון היה עד למאסרו בפעם האחרונה אחד הפושעים המבוקשים ביותר בתל-אביב. עשרות מעשי פשע, גניבה, הת-פרצויות ושוד מוזיין גרמו לחובתו ב-משך שנות פעילותו הקצרות בתוככי ה-עולם התחתון בתל-אביב.

"תן לו, תן לו!" נחמן פרקש נילד בתל-אביב. בן לנהג מכונית-משא ואם ער-בת, בילה נחמן את מרבית שעות היום בין חבריו לשכונת הקרקוים, בסביבות התחנה המרכזית בתל-אביב. אחרי שסיים בקושי את בית-הספר העממי, יצא פרקש לחיי עבודה כדי לעזור בפרנסת הבית. הוא עבר ממוסך למוסך, למד פה ושם את עבודת תיקון המכוניות, הביא כמה לירות מדי חודש למשפחתו העניה.

מדי חודש למשפחתו העניה. איש לא התעניין לדעת מה עושה הנער בזמנו הפנוי לאחר שעות העבודה. את מקומו בחברה תפס פרקש הצעיר רק אחרי שהצטרף באחד הימים לאגודת האי-רוץ של הפועל תל-אביב. בתחרויות איגרוף רבות-קהל היו הצופים הגלגלים צועקים: **"תן לו, תן לו!"** קריאה פרקש! אך פרקש שאף להתקדם, והאיגרוף והעבודה במוסך לא נתנו לו את אשר רצה יותר מכל: הת-קדמות בחיים. יחד עם חבריו ממשחקי הרחוב, שהפכו בחלקם דמויות ידועות בעיר-לם התחתון, יצא פרקש לדרוכו החדשה: הוא הצטרף לכנופיתו של הפרוץ יצחק כהן, שנוצח אחרי כן בידי חברו לכנופיה ישראל חרובין.

שוד ב"תנובה". גם בדרוכו החדשה לא ליקק פרקש דבש. בלשי תל-אביב ושוט-רי הגפות היו עוצרים אותו מפעם לפעם, מביאים אותו למשפט כל אימת שהיו הוכחות בידיהם. פרקש היה נכלא לחקר פית מעצר קצרות, יוצא מבית-הסוהר, וחזר לנגוב.

באחד הימים של סתיו 1955 וזועזעה תל-אביב למשמע הידיעה על שוד מוזיין בקופת המחלבה החדשה של תנובה. בכביש פתח-תקהל, הביצוע היה מדוקדק: הפושעים חד-רוח לחזר הקופה, איימו על הקופאי באקדה, אילצו אותו לפתוח את הקופה ונמלטו כש-9000 לירות בידיהם. הם לא השאירו אחריהם כל עקבות.

המשטרה היתה אובדת עצות. דרכי החקיי-רות הרגילות לא העלו דבר. המודיעים דרשו סכומי כסף גדולים. לבסוף סיפק אחד מאנשי העולם התחתון את הידיעה, הצביע לכיחשו של פרקש.

השוקר הכפיה מבחוי. בחקירה מדוקדקת הודא הידיעה. פרקש, שקנה אז אופנוע חדש אחרי שרק כמה ימים קודם לכן היה מוטר פרוטה בכיסו, נעצר מיד. יחד איתו נעצרו שותפיו: משה כהן, אחד בשם לוי ושוטר-תנועה יהושע כץ, מענף הנוצעה בתל-אביב.

כולם הודו באשמה. השוטר סיפר כי הוא נתן לפרקש את האקדה, נשאר כעצמו להב-טיח מבחויץ את השוד, כשהוא לבוש במדוי המשטרהיים. פרקש הכניס לפיו את מגן השיניים העשוי גומי, בו היה מתמשש בתחרויות האגרוף, שינה בכך את המראה החיצוני של פניו.

ברש עלולה להסתיים במות, פסק על עונש של שלושה חודשי מאסר לבעל האוהב מדי.

משפט
קפה המוות

מדי בוקר, בשעה שבע וחצי, מגיע אברהם פרידמן לבית הקפה פלסין בתל-אביב, אותו הוא מנהל בהצלחה. הוא מש-גיח על פרטי ההכנות האחרונות, בודק את עבודת צוות המטבח, מחזא את נו-כחותם של מצרזי הקפה ומכין הכל ליום העבודה החדש המתחיל בשעה תשע. עורכי-הדין של מרכז תל-אביב, מתווכים ואנשי-עסק, ממלאים או את המקום במאותיהם, גומעים אלפי ספלונים של קפה תורכי, מע-שנים רבות סגירות ומגלגלים מליוני לירות.

לפני כמה חודשים הופרעה שלחת ה-י בוקר הרגילה. פרידמן שהגיע לקפה כמנה-גוי, מצא כי הסגל עובד כסדרו, הגיע ב-סירו היומי למכונת האספרסו. תיכף ומיד ראיתי שמשו לא בסדר כאן" סיפר פרידמן בהתרגשות אחרי כמה שעות בתחנת המשטרה.

מה שלא היה בסדר, היה מיתקן הסיון של מכונת הקפה. פרידמן הרגיש שהמיתקן חסר. הוא הסתכל בתוך המכונה, גילה בה לחדרתו גרגירים אדומים פזורים על גר-גירי הקפה השחור. הוא הוציא כמה מהם, בחן אותם בדקדוק לאור היום, חשד כי אלה הם גרגירים מורעלים.

פיטורי יעול. במעבדת המשטרה או-שרו חשדותיו של פרידמן: "אלה הם גר-גירי צלויס-פוספט; רעל חריף נגד עכב-ריס", קבעו המעבדנים. למשטרה לא הני-תה עבודה מרובה. אברהם הרשקוביץ, איש מכונת האספרסו, הודה מיד כי הוא אשר הכניס את הגרגירים המורעלים לתוך המכונה, כדי להתנקם בבעל פלסין.

"לא רציתי לעשות רע", אמר השבוע הר-שקוביץ לשופט השלום יוסף בן-חנן, "חשבתי לשופט לפרט אותי מבלי לת-לי פיזויים. לא רציתי לפגוע, רציתי רק להרגיז את בעל הקפה".

בעל הקפה היה צפוי באמת לרוגו רב. אילו היה מתבצע זממו של הרשקוביץ, היו כמה מלקוחותיו הטובים גוססים בחדאי-באחד מכתלי-החולים. השופט שדן את הרש-קוביץ למאה לירות קנס וחודשיים מאסר-על-תנאי, סלל עתה את הדרך לפיטוריו של הרשקוביץ — מבלי שישלמלו לו פיזויים ומבלי שלקוחותיו של פלסין ימותו מהרע-לתקפה.

פשעים
האסיר ברח

שלושה ימים לפני הפריצה הגדולה מכלא-ששה, עבדו מכשירי האלחוט בתחנות ה-משטרה בקדחתנות. המוקד הארצי בתל-אביב שדר הודעה רחופה: "נמלט אסיר מבית-הכלא המרכזי ברמלה. שמו: נחמן פריק-תאורו; בן 28. גובה 170 ס"מ, עינים חזי-מות, שערות חומות מסולסלות, אף רחב, גחון פנים שזוף, מבנה גוף חסון." התיאור התפרסם אף בעתונים, הובא לידיעת הציבור שהתבקש לעזור למשטרה בגילוי הבורח.

התברר כי פרקש עבד בגינה שליו בית-הסוהר, דילג על הגדר הנמוכה, נמלט על

את רצונו להסיע את הווכה העולמי לאר-צות-הברית, לשתפו בתכנית חידון תניך-בסלביניה, שאפשר לזכות בה בסכום של 124 אלף דולר. תחרות זו לא תהיה בתחר-מם של מארגני המבחן התניכי הבינלאומי, אשר השתדלו להימנע מפרסים כספיים.

היה בכך מזון רב למחשבה, שדקא ה-י מיבחן התניכי היה אחד המיבצעים המוצ-לחים ביותר — אם לא המוצלח ביותר — של ועדת העשור. הצלחה זו שוב אישרה את הדעה, כי חזקא מיבצעים הקרובים לרוח העם ולתרבותו — ולא הועתקו מ-חזיונות-ראאה זרים ויקרים — הם הציון-הנאה ביותר ובעל הצביון הישראלי ביותר לעשור קיום המדינה.

דרכי אדם
עזה כמוות אהבה

עם קום המדינה עלה יאסי ברש מרז-מניה לישראל. העולה החדש, שהביא עמו את גיני ברש, אשתו מנישואים אורחיים, נוצריה לפי דתה, הסתדר מיד בעבודה מכניסה במסעדת הנמל בחיפה, מצא את אושרו בחיים החדשים.

אך לא לעולם חוסן. גיני היפה לא רצתה בחיים שטוטים של אשת אחרי שיה-מריבות תכפו חזר יאסי לביתו באחד הימים, גילה לחדרתו כי אשתו עזבה אותו מבלי להשאיר עקבות.

הבעל פתח בחיפושים. הוא גילה את גיני בתל-אביב, חקר ומצא כי היא עובדת כיצאנית לפרנסתה באחד מבתי-הבוסת ה-גדולים בעיר. לברש, יוצא מחנות הריכוז הברמניים, לא גרמה הידיעה הפתעה או עזוץ: היא דרש מגיני לחזור אליה, או לכל הפחות להשתף אותו ברתהיה. גיני היתה מוכנה להסכם. בתיוכו של בעל העסק ב-עדה קיבל יאסי ברש את הדירה החיפאית ועוד אלפים לירות במוזמן, הבטיח לחת-ר על זכויותיו באשתו לשעבר. סידורים פיר-מאליים לא היו דרושים לשם כך: החוק הישראלי לא הכיר ממילא בנישואים האר-רניים שנעשו ברומניה. יאסי נפרד מאשתו, חזר לחיפה.

כוס מרץ במסעדה. לזמן מה נדמה היה לבני שיאסי מקיים את ההסכם כלשזנו. עד שבאחד הימים נתקלה שוב ביאסי, שה-גיע לתל-אביב. הוא דרש ממנה לחזור אליה, הציע לה לצאת לאירופה, ביקש ממנה סכום כסף נוסף. גיני סירבה. בעלה לשעבר נפרד ממנה בכעס רב.

לפני חודשיים נפגשו גיני ויאסי שוב, באחד מבתי-הקפה בשרדות ירושלים ביפו. יאסי הומין את גיני לשתות כוס מיץ, הציע לה שוב ושוב לחזור אליו. גיני עמדה בס-י רובה. היא התרזה, דחף לה את כוס המיץ לליה, היל להכותה מכות נאמנות. "אני ארצה אותך!" איים, גיני, שחשבה שהוא מסוגל לבצע את איומיו, מיהרה למשטרה, ביקשה לעצור את בעלה לשעבר. יאסי נעצר, גליז-האשמה הוכן נדון.

עורך-הדיון חיים קאזיס, שנשכר להגן על יאסי בבית-משפט השלום, אליו הובא באש-מת גרימת חבלה מרורה ואיומים ברצח, סען באווני השופט ד"ר יוסף מגוריכהן: "לאהבה אין גבולות, אדוני, האהבה עזה כמות..."

השופט המלומד חשב בדיוק כמוהו. אלא שהוא חשש כי אהבתו הגדולה של יאסי

אם, רעיה ואמנית - זה עולמה של ג'ני קלי, האשה שידעה להתגבר על החרשות עולם הדממה והצבעים שר

ספסל. רק אשה שהרתה וילדה יכולה לצייר תמונה כזו, אומר על כך בעלה. ש" הוא גם המבקר שלה. בתמונת ילדה דבורה, בת ה-7 - עגולה פנים, מתוקה, עיני שזוף גדולות ועגולות, פה קטן וק" פוך - הסגירה ג'ני את אמהותה, הכניסה לתוכה את רגשות האם העמוקים ביותר והקדמונים ביותר.

עוד לא מצאתי את דרכי הסופית ב" ציור, הודתה ג'ני, כשהיא מבטאה את המלים האנגליות בכבודות, בניב צרפתי. כי למרות שאינה שומעת דבר, קוראת היא שפתיים בחמש שפות, ומתבטאה בהן איכשהו.

★ ★ ★

רוק/נרול, או'ניל וסארטר

ריא החלזה לצייר שנה אחרי לידת בנה רוני, שהוא כיום בן חמש. היא אמנם למדה גרפיקה בבצ'אל ב-1949, לשם הגייה עה משנחא, אולם לא התמסרה לציור ברצינות. היא היתה עסוקה בהיענות ל- חיזוריו של שמואל גרונדמן, גרפיקאי צעיר שהוקסם מדמותה ואישיותה של היפהפיה האקזוטית. הם נישאו והריהם חיים ומצויים רים באושר עד היום הזה.

יום אחד מצא שמואל את ג'ני יושבת בהול החשוך, בדירת שני החדרים שלהם, כשהיא מצוירת בשצף-קצף. היתה זו התי חלת הקריירה - דבר שלא הפריע לה ל- נהל את ביתה. כי ג'ני פשוט מפצלת את אישיותה להמון חלקים:

ג'ני 1 קמה בשבע בבוקר, מנסה להש" תלט על שני הילדים, להאכיל אותם ואת הבעל, לשלוח את רוני לגן ואת שמואל לעבודה. דבורה נשארת, בשלב התחלתי זה, בבית.

ג'ני 2 עורכת קניות, מפקחת על ה- עוזרת ועל הבת, מקבלת את רוני מהגן ומשלחת את דבורה למשמרת שניה, נאני חת אנחת רוחה כשרוני מושכב לשנת הצהריים.

ג'ני 3 הולכת לכסית ללגימת ספל קפה מהיר ופטפוט קל.

ג'ני 4 קוראה, קוראה וקוראה.

ג'ני 5 מצוירת - מחמש אחר המחרים עד עשר בלילה.

מי, מלבד המורה למתימטיקה המנוח שלי, שמת מפני שחילק את עצמו תלוי קה אחת יותר מדי, מסוגל לעשות כל כך הרבה בבת אחת?

בדירתם החדשה בת ארבעת החדרים, ב" תל-אביב, יש לג'ני סטודיו משלה. שלא כמו אמנים גדולים אחרים שהתברגו, אין היא

זאת רותי ורד

אי אפשר לחלוף על פני ג'ני קלי ולהמשיך הלאה באדישות. פשוט אי אפשר. גם לא לנשים. בעיקר לא לנשים. כי ג'ני היא בעלת הופעה יחידה במינה, לגמרי לא סטריאוטיפית. כפי שהעיר, וכי צדק, אחד ממאורות הדור הצעיר: "אחרי שאלוהים יוצר יצירה כזו הוא שם את האורגינל הצידה להרבה זמן."

היא יפה להפליא, גועית, אצילה וסקס-אפילית. וכאשר היא נמצאת בסביבתן ה- מיידית של יפהפיות רוניות, היא גייר מת להן להיראות כבובות מלהקת השן של גבעת חיים, או במקרה הטוב ביותר של פיקולי; צבועות נחמד, מתקתקות אך צריך למשוך בחוט כלשהו כדי להפעיל אותן. וגם אז ההצגה לא תמיד משעשעת. שעה הבלונדי של ג'ני הוא שלה, ר- אין לשום בקבוק חלק בו. עיניה הכחולות הפקיות, עצמות לחייה הבולטות, אפה הדק, פיה החושני המכסה על שני טורי שיניים בוהקות - כל אלה מהווים יחד הרמוניה נדירה.

★ ★ ★

קימורים במקומות המתאימים

רכרתיה רק מראה. ידעתי ששמה ג'ני, שהיא אם לשני ילדים, אשתו של הגרפיקאי שמואל גרונדמן, שהיא חרשת כתוצאה ממחלת ילדות. היא גם קצת מצוירת, התנדבה פעם נפש טובה לומר עליה, תוך מבטי קנאה, שעה שחלפה על פנינו גאה וזקופה בשערה הבהיר הפרוע תמיד, וגופה בעל הסטטיסטיקה החיונית מאד.

אגב, אם מדברים על סטטיסטיקה, יש לה לג'ני קימורים במקומות בהם אין לבחורות אחרות אפילו מקומות.

השבוע ניתן היה לראות כיצד קצת מצוירת ג'ני ציוריה הוצגו בגלריה צ'מ רינסקי, יחד עם ציוריו של צייר מתקדם ומבוסס יותר, יעקב שגב.

סגוב אינטלקטואלי לא ימצא סיפוק ב- תערוכתה. אין שם אף לא ציור אבסטרקטי אחד. כשג'ני מצוירת את הדווה, למשל, זה יכול אולי להיות דומה, לכל היותר, לשכנה שלה. אבל היא בודאי לא דומה למכשב דרכים. ציוריה - רובם פורטרטים, רישומי גוף וציורי חיות - מחייכים אליך בחמימותם, בדקורטיביות שלהם, בצבעי הם המלככים, בעינינום וברגש והדקות בהם ציור.

קתה, למשל, את האשה ההרה, המנסה למצוא תנוחה מתאימה לגופה בישיבה על

הציירת

ג'ני מחזיקה בידיה ציור גמור, לביקורת עצמית אחרונה לפני שתחליט אם להציגו בתערוכה. למרות היותה ציירת מתחילה, זכתה לביקורות חיוביות. כתב מעריב: "מתחרה רציני באולם נאשר... הציירת עצמה. היא כל כך יפה..."

פרוש, מתוח, נקי, חלק, ממצמץ ומתנרר במכחול. מעולם לא היית רחוק יותר, מעולם לא יותר קרוב.

בד יקר, מה אעשה? אני מתפקעת, ואתה כה שלי, כה לבן זה מצטלצל בלבי, גועש בנשמת מתהפך ומשתולל בתוכי.

ואתה ידעת זאת, כי הנח הוא מופיע בעוד אני מתנפלת עליך במכחולי בעוד אני מתוזה ומכה אותך בצבעי, סוף סוף אתה מגיב, ועל ידי נעשית ציור. אני, לפחות, התפעלתי מהשיר כשם ש' הוא מופיע במקור. אם תעקמו את אפכם, דומני שהאשמה היא בתרגומי, החופשי, אולי, יתר על המידה.

עתה אין גני מרבה לבלות את זמנה בדירתה החדשה, שריהוטה טרם הושלם. הי' בית ריקי. הילדים בקייטנה בקיסריה. גני מעיפה עין מחייכת במרפסת החדשה, ש' על אחד מקירותיה מופיעים שלושה כתמים חומים גוראים. כתם עגול מטושטש ושתי ידיים קטנות. היה זה כאשר צבע רוני, הפותח הקטן של המשפחה, את פניו וגופו בצבע חום של אמו, והלך להטביע את דמותו על קיר המרפסת.

בחוש ההומור המיוחד שלה, הצליחה גני לשכנע את ידידה שזה דקורטיבי. חסר רק שמישהו יחמוד את היצירה, ויזמין רפרר דוקציה לדירתו.

מציירת עוד בהול החשוך, כשילדיה שלה וילדי השכנים מתרוצצים בין הבד והצב' עים. היא מציירת לה עתה להנאתה, כשר היא עצמה דוגמה חיה של אכזות מוס' שטת — במכחולי מינימום לבנים וכתונת פרופה שהורידה מגב בעלה.

אם לרבע נתקבלה התמונה שגני היא סיפור עם מוסר השכל, דוגמה טובה לנע' רה שהתגברה על מומה ועל תסביכי הי' נחיתות שלה — טעות היא. גני היא הי' בחורה הפחות מתוסבכת שראיתי מעודי. היא עד כדי כך בלתי מתוסבכת, שזה גורם לתסביך נחיתות אצל כל מי שמכיר אותה. היא אוהבת תורה ומוקפת תמיד מעריצים וידידות. הראיתם פעם את גני רוקדת? לא סתם רוקדת. רוקדת הכל. החל מטאנגו ועד רוק'נרול דרך סווינג, בוגי וגי וצ'ה-צ'ה-צ'ה. היא אמנם איננה מסור' גלת לשמוע את המוסיקה, אולם מספיק לה להעיק מבט אחד ברוקדים, והיא הופי' סת מיד את המיקצב.

היא גם מרבה ללכת לתיאטרון. אם כי קולנוע יכולה היא לקרוא את התרגום, הרי בתיאטרון היא חיה את העלילה. בי' דקותיה וברגישותה היא יכולה להבין את המחזה כולו. במקרה הגרוע ביותר, הרי זו בשבילה הצגת פנטומימה. גני, אם לא איכפת לכם, מבינה בתיאטרון. המחזאים האהובים עליה ביותר, שאת יצירותיהם ראי' תה וקראה הם איבסן אויגיל וסארטר.

וליצוד לעצמה עולם מלא עניין וגדושי'חוכן הצייירת היפה

בבית בעלה של גני, שמואל גרונדמן, מביט בעין ביקורתית מאד על הפורטרט שלו שאשתו הציירה בשעת העדרו. גני עצמה אינה מקבלת ביקורת משפחתית, עונה לבעלה בהחלטיות רבה.

בתערוכה גני, לבושה בשמלת שק כחולה, מיישרת אחת מן התמונות הרבות שהציגה בגלריה צ'מרינסקי, שם היא ערכה את תערוכתה.

שיחה ערה רוני ודבורה מספרים לאמם, בי' עזרת תנועות שפתיים ותנועות יד, כמינחג האילמים, על חזיונותיהם האחרונות בקייטנה.

חיבוק דומם שני ילדיה הקטנים של גני מחבקים ללא אומר את אמם, שאיננה מכירה את קולותיהם, כשעל פניה חיוך נונח. למרות שאינה שומעת אותם, אין גני מתקשה בחינוכם.

היא אוהבת חיים. נסיעות. ריחות משכי רים. פני אדם בעלי תחום מעניינים. את שירי רמבו. בגדים נאים, פשוטים אך הדורים. שמלות שק. שונאת: לכלוך. נימוסים גרושים. סרטי המערב הפרוע. פטפטנים ('יש לי יתרון. אני מפנה את הראש ואניני שומעת אותם'). חוסר טעם. בירה. אופנת הטרמפו. מחמאות.

★ ★ ★ החיים קצרים מדי

היא סנטימנטלית, בעיקר כאשר היא קוראה שיר טוב. מבזבזת כמו כל אשה כספים על דברים נאים, לא תמיד הכרחיים. מתרגזת לעתים תכופות, בעיקר על עצמה, כאשר אין היא מתפנה לצייר. והיא אימפולסיבית, אוהבת להשתעשע ו' להתבדח ולמתוח בני אדם ולרקוד, משום שהחיים קצרים מדי, אומרת היא. והיא בעלת רגש דתי עמוק. לא לאותה דמות מופלאה המצטיירת במימונו, עם זקן ארוך ולבן, או מודל חדיש יותר, עם הילה מסביב לראש, או אפילו לאותה דמות שמנה, גדולת-כרס ומלוכסנת-העיניים המתבוננת בעיון בטבורה — היא פשוט מאמינה בטוב שבאדם. ונסו לרמות אותה. לא תוכלו. כי גני, מסתבר, די לה להציץ בעיניו של מישהו, כדי לדעת לבטח מה בלבו.

אוהבת להיזכר בעדנה בשאנחאי, העיר הנפלאה ביותר בעולם. לדבריה. שם חי' תה שנים מספר בנערותה. האם אמרתי לכם שגני בת ה-28 היא לילית דרודן, שהיתה בחצי העולם לפני שהגיעה הגו? ★ ★ ★

ידיים קטנות עז מרפסת

איך לא הספיק לה כל זה, החלה גני לכתוב לפני כמה חודשים. שירים בחרוזים לבנים. באנגלית. אחד מהם, אותו היא מכנה הבד, אנסה להביא בתרגום חז' פשי מאד, ואפילו גרוע.

זהו ממש שיר אהבה אל בד הציור הפרוש לפניו. מתוח חלקי, בתולי ולבן. כערך כך:

כיצד אכנה אותך?
שמך יהיה זה או אחר
כן, מה יהא שמך?
אפשר מלה אחת, אפשר שתיים.
כדי שכל העולם יידעו בקלות
ואז תהא שייך להם.

אך אל תשכח שהיית אחתי תראשונה. אתהניך כאשר היית ריק כאשר חיית לבן ועטוף מיסותורין,

הנפוך ביותר שנמכר אי פעם בארצות הברית, הוסרט ועומד לקבל את תואר הסרט האירוטי ביותר שנוצר בהוליווד. בסרט, בבימויו של אנתוני מאן, משתתפות מלבד שחקנים כמו רוברט ריאן ואלדו ריי, מספר חשפניות שהפכו לכוכבות: פיני ספיין וטינה לואיז, המופיעות בסרט בתצלומים הנועזים ביותר שהוסרטו אי פעם בסרט תולדותיו. **לסדרת סרטיהענק, שיוקרנו בתל אביב עם תחילת העונה בעוד שבוע** עות מספר, ואשר תכלול סרטים כמו ב-80 יום מסביב לעולם, עשרת הדברות, גוספו השבוע עוד שני סרטים: חברת מסרו הקרין את עץ החיים, ואלו חברת פוקס תציג את סרטה דרום פסיפיק. **ארה שיקוו לראות את זיוה שפיר בסרט**

חשפנית ספיין ב'חלקת אלוהים'
המייצג האחרון נחשף
מלך קריאול עם אלביס פרסלי, תפקיד סיביבו קיבלה זיוה פירסומה כה רבה, יתאכזבו. חלקה של זיוה בסרט קרוצץ בחור העריכה, והיא מופיעה גם בסרט זה רק מספר שניות על הבד. **בעליו של קולנוע** נזרונה בתל אביב, חיים פלד, עמד בימים האחרונים בפני איומים של קבוצות בריונים. הבריונים, סרסורי זונות הפועלים באיזור רחוב בן יהודה, איימו עליו לבל יעזי להציג את הסרט חולשת בשרים, סרט בריטי שהוא כתב-אשמה נגד סרסורי הזונות. אגב, גם בלונדון חולל הסרט סערה, שהדיה הגיעו עד לפרלמנט הבריטי.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים השבוע בערי הירא, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:
● **עד התביעה** (תור תל אביב) — סרט מתח מברד, בנוי על מחזה של אגטה כריסטי ומשחק גאנני של צ'ארלס לוהטון. גם הסבתא מרלין דיטריך.
● **כפירי אריות** (תל אביב; תל אביב) — מלחמת העולם השנייה, כפי שהיא משתקפת בסרט מרתק, בעניניהם של קצין נאצי ותחיל יהודי אמריקאי. מרלון בראנרו, מונטי גומרי קליפט.
● **אליפות העולם בכדורגל** (המרכז, תל אביב) — פיצוץ מלא לאורדי הכדורגל, שלא הצליחו לנסוע למשחק גביע העולם בשטוקהולם. שעתים של כדורגל וירטואוזי.
● **גם הוא בענקים** (עצמוגן, חיפה)
— כושי אמריקאי מגלה לאמריקאי לבן כי צד להפוך לבן-אדם. דרמה מועזעת.

סרטים

סלט של סרטים

מוניקה (אופיר, תל אביב; שוודיה) היא צעירה שוודית (הריט אנדרסן), שאחרי שנמ'אס לה שגברים ימששו את גופה כחנות הירקות ואב שיכור יכה אותה בבית, היא יוצאת לעשות את אותם הדברים בחברת עלם בעל פני תינוק, על גבי סירת-מנוע השטה באגמי שוודיה. למעשה, קיץ אחד עם מוניקה, שמו המלא של הסרט, דומה מאוד לקיץ אחד של אושר. כמוה, הוא עוסק בבקיעותיו של הנוער השחדי המתבגר. אמנם הריט אנדרסן אינה יפה כאלה יעקובסון, אולם כל השאר דומה: רחצת עירום בנהר, תינוק לפני הנישואין וכיוצא בזה.

הבמאי השוודי, אינגמאר ברגמן, הכועס מאוד כששואלים אותו אם הוא קרובה של אינגריד המפורסמת, גיחך את סרטו, השיג רתי למדי, בקטעים נועזים ובלתי שיגרי תיים: כך, למשל, גיבורת סרטו עושה את צרכיה לצילו של עץ ומשכשכת רגליה ב'נהר. ממורו ורבו, הבמאי אלף (העלמה יר' ליה) סוברה, למד ברגמן כיצד להראות דבריים גם ברמו. על כך, אחרי כל סצינת אה' בה קצרה, באות תמונות סימליות המראות ברמו את מה שהצנזור הרחמן ביותר היה מקצץ ללא רחמים: רכבות דוהרות לתוך מינהרות חשוכות, מגדלים זקופים כלפי מעלה, ים סוער מתנפץ אל צוק סלע. ודל.

רוחו של מנהל הבנק, הסרט, העוסק באהבת נוסר של זוג ילדים מבוגרים, ובהת'פכתות מאהבה זו מול המציאות, יש בו הבחנות דקות וריאליות מסוימת, אך אין בו ידיעת נפש הקהל, אשר גם בסרט רציני ומבוגר, מעוניין לא רק בבעיות. משום כך קולעת ביותר היא הגדרתו של ברגמן עצמו לגבי סרט זה: 'במאי סרטים יכול אמנם להעלות רוחות רפאים באוב. אולם אין איש בעולם שיוכל להחיות מנהל בנק, או בעל אולם קולנוע אחרי שהקהל מסרב ללפת ולראות סרט ולהגיח בקופה את כספו.'

מצפון וגבינה צהובה

רעם האלימות (מוגר, תל אביב; שווייץ) בא להוכיח כי מלבד הגבינה הצהור'בה, מאמינים את השווייצים גם סרטים ה'חוזרים ומסבירים, מדוע לא עזרו בני העם מייצריהשעונים לפלטי הנאצים במלחמת העולם השנייה. כנראה שבעיה זו מעיקה על המצפון השווייצ'י הלאומי, שכן מוטיב זה חוזר בכל סרט שווייצ'י שבו אין היידי בת'ההרים מופיעה.

עלילתו של הסרט משתרעת לאורך יום אחד, העשירי במאי, היום בו עמדו הגרמ'נים בשערי שווייץ והתכוננו לפלוש אליה. הצילום הוא טוב, המישחק משכנע, אך כמו בכל סרט ציוני, המעלה בעיות לאור מיות כאילו היו בעיות אישיות, אין הצר'פה שש להזדהות עם הגיבורים, ומאכה לקטעים בהם תהיה מלחמה על הבד.

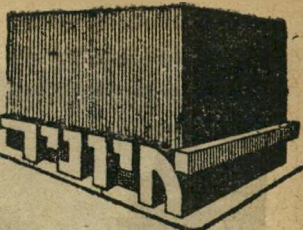
מרק קר

הפורץ הנוצץ (ירון, תל אביב; צרפת) היא דמות שכל דמיון בינה לבין בעל תואר דומה במציאות הישראלית אינו מקרי כלל. כי מעשי הגבורה של ארסין לופין, הפורץ הנוצץ של צרפת במאה הנוכחית, כתובים בספר דברי הימים של משטרות אירופה, וגדולי הפושעים עד היום מחקים את שי'טותיו והנצאיותו המקוריות, שאפילו יש'ראל בנציוני לא היה מתבייש בהן.

ארסין לופין לא היה פורץ פשוט — הוא היה רבי'אמן בשטחו, הוא, מתיחס למעשי התרמית שלו כאל מלאכת מחשבת. זו הנק'רה 'העירית' אותה טרם הבמאי ז'ק (קטנת הזהב) בייקר להמחיש בסרט צבעוני, בו משחק בתפקיד הראשי רוברט לאמורו. יש בסרט קלילות אלגנטית וחוש הומור דק, אולם שלא כב'נדמותו הישראל'י, שכה ארסין לופין כלל אחד: אי אפשר למתוח את הקהל יותר מדי. תעלול מוצלח יכול אמנם להע'לות גלי חיוך פה ושם, אך מיד אחריו חייב הקהל לראות תעלול שני, אם כינתיים חייב הצופה לראות כל מיני הכנות ושאר ירקות — מתקרר המרק בינתיים.

יומן החדשות

קץ הצניעות
המככר האחרון של הצניעות הקול'נועית בעולם המערבי, — הוליווד הפו'ריטנית, התמוטט. ספרו האירוטי של ארס'ין קין קולדוהל, חלקת אלוחים הקטנה הרומן

למה מחכים כולם...

מוכירת סוף העונה

אצל

אינר

בתי האופנה הראויים לאמונך

ת"א, רח' אלנבי 31 • רח' דינגוף פנת גורדון

על כל סחורות קיץ הרגילות באיכות הירועה שלנו. נוסף לזה הצעות מיוחדות במחירים מוזלים עוד יותר.

20% הנחה

ספול מיוחד להפסקה
נשירת שערות ומניעת קרחת מאפשר: 1. הפסקה מוחלטת של הנשירה 2. הצמחת שער חדש

אחריות גמורה — במקרה של אי הצלחה, יוחזר הכסף

רובינס קוסמטיקום

בהנהלת מר א. רובין, ב'וקוסטיקאי מדופלם

תל-אביב, רחוב פינסקר 2 — טל. 22128

הידון בלשי

בילוי המתאים לתפקידו מצא השבוע המפקח הכללי של משטרת ישראל יוסף נחמיאס... ההלפז בנייה קציני המשטרה דעות על הסרט, הישח כמה מהטיפוסים המופיעים בו לקציני משטרת ישראל. אחת מהערות נחמיאס: "כנראה שבכל מקום בעולם שוני אים את המשטרה"...

בנו של צ'ארלי. הצעיר השחרור הוא סידיני צ'אלפין, בנו של הקומיקאי הגדול. הבחורה היא ארוסתו, הצרפתייה נואל אדם, כוכבת הבאלט ראיון אבוד של פרנסואז סאגאן. השניים נפגשו בניו יורק, התאהבו מריקוד ראשון. סידיני לקח את נערתו לבילוי חופשה באיטליה.

***

פגישת לשעבר

המוכתר של כפרקאסם, שייך ודיע אחמד פרסור, סיפר השבוע על שלי טה החדש של עיראק, עבד אלזכרים אדיקאסם שהיה בתקופת מלחמת העצמאות מגיד בכפרקאסם. מעשהו הראשון של הקצין העיראקי, כבואו לכפר: לפקד על הריסת הבתים כדי להרחיב את הרחובות, ולבנות את הבתים מחדש. בני הכפר סירבו תחילה להרוס את בתיהם, עד אשר הרס שייך ודיע ראשון את ביתו ובני הכפר עשו כדוגמתו. אלקאסם עצמו... תתף במלאכת סלילת הרחובות בכפר... אם יגיע ראש ממשלת ברית המועצות ניקיטה כרושצ'וב לועידת פיסגה שיחזיק בבית האו"ם בניו יורק, יהיה חייב לפני הכנסו לבנין לקבל את אישורו של יהודי בשם פרד ברנשטיין. ברנשטיין, בעל הקומה הגבוהה, בן משפחה יהודית אדוקה מברוקלין, הוא קצין הבטחון של האו"ם השמינה התיאולוגי בניו יורק, ובזיו לעכב כל נציג שהוא מלהכנס לבנין. אגב, שבעה מבין קציני הבטחון של בנין האו"ם הם יהודים... הפרופסור משה ריוויס, מנהל הסמינר התיאולוגי בניו יורק, המבקר בארץ, כיבד בתואר דוקטור את זלמן שזר. כשרצה דיוויס לקרוא לשזר בתואר, יושב ראש הנהלת ההסתדרות הציונית, תתף אותו שיעול לפני שהספיק לומר את המלה "הציונית", ולא יכול היה לבטאה. העיר הר"ר נחום גולדשטיין, נשיא ההסתדרות הציונית, לדוד בן גוריון, שנכח

***

קרב הנושקות

מלחמת שום ובצל היתה נטושה השבוע בין השחקנית בתיה לנצט, מלכת ה"אמונות של התיאטרון הקאמרי, לבין השחקן יצחק שילה, הרקולס של אותו התיאטרון, המציג את הקומדיה הברזית בגלל חזונה. באחת התמונות במחזה צריך שילה לנשק את לנצט, וזחוקא בליל ה"ככורה אכל שילה בצל לשובע. לנצט לא השאירה את פיה סגור: להצגת הככורה למבקרים טרחה לאכול שום, בטרם נושקה בפי שילה, וזלל הביצלים... סידרת ה"קללות שהושמעה בשידור האחרון של שלושה בסירה אחת עוררה את זעמם של כמה מאזינים. הקללה לספרים, שהושמעה באותה תכנית מפי אמנון אחינעמי ("שתהיה עשיר כמו אלתרמן ומוכשר כמו אהרון מגד") נראתה בעיני הנהלת קול ישראל כביקורת ספרותית מוגזמת. אחי

***

כולם מפורסמים

לפירוטמת מזורה זכתה השחקנית זיוה שפיררודן בעתון חרשאי, שמצא משום מה דחקא את הכוכבות הישראליות כדי ל"חמוד לו לצון עמה. כתב העתון חדשות חבור: "בתוך קבוצת כוכבים אשר מפקי הוליכוד מביאים כל שנה, נמצאת זיוה שפיר, אחת השחקניות הכשרוניות ביותר של התיאטרון והסרט הישראלי. זאת היא תמונתה החדשה של הכוכבות היפהפיה. ומתחת לכותרת רבתרושם זו פירסם ה"עתון ציור אפור, עליו מופיעים קשקושים שחורים, דמויי צפרים או עשבים. אפילו אנשים המקורבים לעתונות הפולגית לא הבינו את פשר ההומור המיותר... ל"פירוטמת הרבה יותר מכובדת זכתה שרה טל, מלכת היופי של ישראל לשנת 1956, שמוא נסיעתה למיאמי ביי, נשארה ב"אצות הברית. השבועון האמריקאי המפורסם טיים פירסם את תמונתה של שרה במדור "אנשים" שלו, כשהיא מצמידה את פניה קרוב לפניו של השחקן האירי אדוארד מלדהיייר, שהופיע בתפקיד השוטר הבריטי בסרט נבעה 24 אינה ענוה. הטיבה לתצ"צלום: הודעת טיים כי השחקן האירי התארס עם שרה. כבר למחרת הפירסום טרחה סוכנות יונייטד פרס להודיע, כי שרה מכחישה את דבר אירוסייה למלהייר... צרות פירסום נגרמו גם לחיה הררית, השוהה עתה ברומא. נראה ש"הגבנה על תצלום העירום שלה (העולם הזה 1086) פגעה בה. במכתב שכתבה חיה לעתונאי ישעיהו בן-פורת טרחה להסביר את פשר הצילום. לדבריה צולמה תמונה זו כשהיתה מועמדת לסרטו של רונר וואדים, החיילות, לצרכי עבודה ולא לצרכי פירוטמת. חיה אינה יודעת כיצד הגיעה התמונה לעתון הקולנוע הצרפתי, הדגישה כי התמונה פורסמה ללא ידיעתה... פחות מפורסם היה כנראה הצייר יוסף זריצקי, שהתפרסם בתמונתו ה"מודרניסטית לתערוכת העשור אשר הוסרה לפי הוראותיו של מנהל משרד ראש ה"ממשלה טרי קולק. עתונאי שצילצל ה"שבוע למשרדי אגודת הציירים בתל-אביב, כדי לברר את כתובתו של זריצקי, נענה: "זריצקי? מי זה, הוא צייר בכלל?"

6% חסכוניותך

כתח חלבון תסנון פרס" בנק דיסקונט לישראל בע"מ

אכתקווק ארותי

הומור. וזאת, כנראה, משום שהיא בת 18 ותלמידת שמינית ומסוגלת לכתוב "על כל נושא".

★ ★ ★

אין זה נכון שלאשה יש המלה האחרונה. לעתים היא מדברת עם אשה אחרת.

★ ★ ★

מהתנה או לא?

הוא אינו בטוח שמדורי איננו מהתלה אחת גדולה, עכן רוצה (1098/16) למסור רק את הפרטים ההכרחיים על עצמו. כאילו שמכריחים אותו לעשות זאת. הוא מושבניק, חקלאי, בן 29, מתעניין בהיסטוריה, ארכיאולוגיה, בולאות, טיולים, ספורט וריקודים, רוצה להכתוב עם צעירה כבת 26, "אינטליגנטית, בעלת הרפעה נאה, המתעניינת לפחות בחלק מן הנושאים הנ"ל". אך יש לי הרושם שלפלא שלנו יש כוונות משקיות אחרות. שאם לא כן, מדוע ראה צורך לציין שמשקו מבוסס ומשגשג? יש לי רושם שחסרה שם משהי שתחלוב את הפרות. אבל אם לך לא איכפת, למה שיהיה איכפת לי?

★ ★ ★

לגמרי (לא) טפשה

הוציאו לכם פעם אחת לתמיד מן הראש את הרעיון שקיבוצניקיות עשויות אחרת. לא מאמינים? קראו את מכ-תבה של (1088/17):

"אתרי היסוסים רבים החלטתי לכתוב לך, אני ילידת הארץ וגילי הוא 22. שמונה שנים אני נמצאת בקיבוץ, חיי המשק המשותפים מוצאים חן בעיני אך לא כפי שזה עתה במשקים שהם לא קיבוצים. אך זה לא משנה זכר, זה עניני הפרטי. ולעצם הענין אני מעוניינת להתכתב עם בחור עד גיל 30: איני יכולה להגיד שאני מעוניינת להתכתב על מוסיקה — לא שאיני אוהבת מוסיקה — אך איני מבינה בזה הרבה. חוץ מזה באמת לא חשוב על מה, מפני שאומרים שאני לגמרי לא טפשה ולא במיוחד לא מעניינת. שערותי חומות, עיני חומות, גובהי מטר ששים ושמונה, משקלי 55 קילו..."

★ ★ ★

מהונגיקונג

אם את כותבת אנגלית, ובאמת רוצה בהתכתבות לשמה ולא את יודעת, מה, מדוע לא תכתבי אל הצעיר הסיני מהונגיקונג, המת לחברים לעט? הוא בן 21. יותר אינני יודעת עליו, פרט לשמו וכתבתו שהם:

Dominicus Choy, 55A, Sub-Section 3, Section 1, Pomant Village, Homantin Kowloon, Hong-Kong.

דיניי להידלון? ובכדי לא לחרוג מהאופנה, הגה מספר פרטים על עצמי:

הגיל: חצי ושתים ועשרים.

המקצוע: תולעת ספרים שהגיעה כמעט לסוף דרכה.

נושאים לכתובה: הכל מלבד אחד, בו עדיין לא הספקתי להתמחות: כיצד משפיעה הקרינה הקוסמית ותורת היחסות של איינשטיין על מהותה של השאלה: מיהו יהודי?"

★ ★ ★

גבוה ונחמד

(1088/15) היא, באמת, כל כך מקורית. תארו לכם שהיא רוצה להתכתב עם בחור בן 20'23, גבוה ונחמד ובעל חוש

הטיפוס שלי

זה שהוא מוצא שהיא הטיפוס שלו, דאג ממש לכל. הוא אפילו כתב את החומר. כיוון שכל כך חם ועצלנות היא, כיוונו, שם נרדף לרות, נשמע מה יש לו לומר, כלשוננו:

החמודה בתמונה הינה טירונית העשור בצה"ל. שמה טובה גולדשטיין והיא בת 17.5 מחזור הסירוניס העובר עתה את חיולו לשירות סדר בצה"ל נעים ומגובש במיוחד, על כך מדה טובה. מיוענתנו טובה התמריבה לשירות בצה"ל חצי שנה לפני זמנה. היא אוהבת את המדים ונאה ללבשם, אוהבת לסייר ולטייל בארץ בעיקר בחיפה, שם האוויר צח והנוף נהדר, בכלל הטיול החופשי הוא מהתחביבים האהובים עליה. להתלבש, לבלות ולשמוח אוהבת טובה מאד. הספרים האהובים עליה לקריאה הם ספרי לימוד על הפסיכולוגיה. לעומתם ספרי הבילוש, הדמיון והמתח. היא אף אוהבת לצייר. הטיפוס הקולנועי האהוב עליה הוא כוכב הקולנוע ג'יימס דין ז"ל. "אני ממש מאוהבת בו", אומרת טובה בהתרגשות...

נשמע נורא ירחמיאלי, לא? אני בטוחה, אבל, שכונתו של הצעיר ששלח את תמונתה הייתה טובה. חוץ מזה הודו בעצמכם שהיא מקסימה — ג'יימס דין ז"ל או לא.

בכל פעם, כשאני רואה פנייה מעין זו, אני נטבעת שזו הפעם האחרונה שאני מפרסמת דבר כזה. אבל אתם הרי מכירים את טוב לבי. הפעם אני אומרת בהחלטיות: אני מסרבת למצוא לכם חתיכות אבודות, ומה בעיקר כשאתם מוגי לב לסדר את ענייניכם בעצמכם. הגה, למשל, אלי, שכתבתו היא ת.ר. 1293, תל-אביב:

הגערה אשר רקדה ביום ששי 25/7 בקפה פינגווין בנהריה את הריקוד האחרון עם גבר אשר התחלף עם בן זוגה הממושקף, מתבקשת להתקשר עמי דחוף. היא בלוגי דית, גובהה כ-1.60 מ' ולבשה שמלת שני חלקים לבנה עם פסים אדומים.

את באמת מתכוננת להתקשר אתו?

★ ★ ★

להיות או לחרוג

אולי תסבירו לי סוף סוף מה עושה את הסטודנטים הירושלמיים לחכמים כל כך? מחצית הרברים שכתב (1088/14) לא הבינותי כלל, אבל אני בטוחה שזה יעשה עליך דחקא רושם:

"זה כמעט חצי יובל שנים, החי אומר מאותו יום בו נשמתי לראשונה את אחירון הצח של עולמנו, נטושה הי מלחמה פנימית, הגובלת עם מאזוכים, על רקע השאלה הגדולה, שכה היטיב להציגה אחד מגדולי פייטני העולם בפי אחד מגדולי גבוריו: "להיות או להדול?"

מובן הוא, או עדין לא ידעתי שאין כותבים Shekspeare כי אם Shakespeare ואף לא ידעתי שמחבר מחזות האלמוות הוא גם מחברו של "Carpe Diem", אותו שיר כה קצר וכה קולע...

"היום, כאשר יודעני את שניהם, ועוד המון דברים אחרים, השאלה עדיין מתנקרת במוחי — אם בכלל יש בי מאותו חומר אפרפר שהאטומיה כינתהו בשם מוח. והנה, בגבור יאוש ופקפוקי הרהבתי עזו לפנות למדורך, אותו בית קיבול של קריאות לעזרה, של דמעות צער וגיל, של התפרצויות זעם וחזקה, של תחנונים והתייחרות, ובזמן האחרון, גם של יצירות משוררים, פייטנים בלב ונפש, הגותנים ביטוי לרגשותיהם העזים בשורות מתחרזות, מי ביתר כשרון, ומי בפחות... אחרי 23 שנות תהייה וחפוש דרך, דומני שמצאתי סוף סוף את הכתובה הנכונה. "ובכן, רותי, התימצא אישם במחבואי פינתך החמה נפש כלשהי, אשר תוכל להשיב לשאלה הנוקבת? או שמא גבור

אכירת סוף העונה

20%

הנחה ממשית

על כל הסחורות המוכנות

בכל המחלקות של

אפ"מ

תל-אביב - ירושלים - חיפה

ד.ו.ב.ק.

תשבץ העולם הזה 1088

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22		21	20
	28		27			26		25
		33		32		31	30	29
			38		37		36	35
	43	42			41		40	39
			46			45		44
47				52	51		50	49
		58			57	56	55	54
				60				59

מאוזן: 1. מפ-
 לגה בכנסת; 4.
 אישיות תנ"כית;
 10. משטרה צב'
 אית; 11. בקצה
 המעיל; 13. הו'
 מלה הלאומית;
 לת על ב.ג.; 14.
 ממלכה ערבית;
 15. תוצרת נשר;
 17. הבעת כאב;
 19. דוד מנשה;
 20. התערבות;
 22. כלי תובלה
 מורחי; 25. של
 דשא; 26. אחד
 מחילות ההגנה;
 27. שבור; 30.
 יישוב בנגב; 32.
 יהיר; 33. קהי'
 לה קדושה; 34.
 אפרים ליוסף;
 36. עוף דורס;
 37. הוא גדל בברוקלין;
 39. מלמדת
 מקצועות; 41. ספינת המדבר;
 42. ארבעים ואחת;
 44. דינסטיה;
 46. עירו של אבא חושי;
 38. מערב;
 50. אל בבלי; 51. גאה;
 53. מקור מים;
 55. מצבה; 57. של שניים;
 58. בפה; 59. בסיגריה;
 60. הכרח. **מאונך:** 1. רחמים;
 2. כלי בשח' מט;
 3. לעתים קרובות;
 5. מלת עשרת הדיברות;
 6. טעם הסוכריה;
 7. אלוה; 8. רו; 9. שותפו של ביא' ליק בספר האגדה;
 12. מיניסטר; 15. שר הדאר לשעבר;
 16. יש ה'

רואים צלט כהם עצמם; 18. מדינה במרחב;
 21. עני; 23. קיים; 24. חצי מגהץ;
 26. חומה; 28. בעל חמד על הקיין;
 29. שגריר ישראל (עם שם המשפחה הישן); 31. שר הפיתוח;
 32. שנים; 35. מלת זירוז; 37. אביו של יונה;
 38. שגריר ישראל במוס' קבה. לשעבר;
 40. עני; 41. הרבה מים;
 43. חוטם; 45. מלך הוא כזה; 46. יש והוא מסויים;
 47. הגברת מ' טרוייה;
 49. חודש אביב; 52. בת קול;
 54. בלבד; 56. מספיק; 58. מתנה.

מ. בי. ס. לפקידות
מרכז תורים
 12 חס'
נתת שנתית קצב לעעירים

קורס מזורז נפתח באוגוסט

רדיו

תוכניות

שירים של שיר

„שחורה אני ונאחה“, טוענת השולמית, גבורת ספרו השירי של החכם באדם, של מה המלך, שיר השירים. שבחים דומים, מפורטים יותר, יש בפיהם של שלמה ה' מלך ואחד הרועים, המתחרים על אהבתה של השולמית בעין-גדי. השבוע, במיש' דר מוסיקלי מיוחד בקול ישראל (שיר השירים, קול ישראל, יום ו') הצביעה שולמית (תקווה דר) מקול ישראל, על תכו' גות נשיות אחרות ראויות פחות לשבח: קול חנפני ומתלסף, וחוסר כשרון מינימאלי למשחק.

תכונות אלה ואחרות של משתתפי התס' כית המוסיקאלי, ניפצו אל סלע הכשלון את רעיונו המקורי של ניסן נתיב: להגיש לחג הכרמים והאהבה את שיר השירים, בביצוע רדיופוני מיוחד במינו. מלבד שמי' עון ישראל, שמילא במשדר אומלל זה את תפקידו של מלך ישראל החוטף את ה' שולמית מדודה ומחתר על אהבתה כשהוא נוכח שהיא חזקה ממנו, לא הצליחו שאר הגברים והנשים שהופיעו בתסכית להתעלות על משחקם של תלמידי כתה ח' בנשף ה' גמר של בית-הספר העממי.

גלים קצרים

צנזורה להומו

הסערה שהתעוררה עם המשדר ה' אחרון של שלושה בסירה אחת, בה עורר דן בן אמוץ את חמת אסטיסקני החצר, לא עברה ללא תוצאות. הוראה סודית, לעורך התוכנית יצחק שמעוני, תחיב אותו ל' הקפיד על צנזורה פנימית. בעוד שקודם לכן היו מצנזרים את המשדר רק לאחר הקלטתו, יימנעו עתה עורך התוכנית ו' כותבה להעלות רעיונות פרובוקטיביים, עוד לפני ההקלטה... **שינוי חרי-משמעי** עלול לחול בפעולותיה של המועצה הציבורית לענייני שידור, לפי הוראת ביג'י, שיום הקמתה של מועצה זו, תורחב מסגרתה של המועצה וישתפו בה אף אישים בלתי-מפ' לגתיים. בין היתר עלולה הרחבה זו ל' השמיט את הקרקע מתחת רגליהם של חברי האופוזיציה במועצה, שיטו להעלות את הפוליטיזציה של קול ישראל לדיון במסגרת זו... **פעולה אחרת** של ה' מועצה, לה נתן ביג'י את הסכמתו: הק' מת העדת-משנה, שתחקור את תלונות ה' ציבור... **פיטר פריי**, שהעלה את ה' רחוב על גלי האתר, בשירות משדורי הדור קומנטאריים, קול אחד ואחד, ינסה לתת ידו לתוכנית חדשה: פנים אל פנים, משדר שביא אל המיקרופון קבוצות שונות מקרב ציבור המאזינים, שיוזמו להעלות בפניו את דעותיהם על בעייה נתונה.

תדרין

המשדרים המפורטים מטה עשויים להיות בעלי עניין. שינויים אפשריים.
 ● **קול אחד ואחד** (קול-ישראל, יום ד', 21.30) — פיטר פריי מוחה אנלי זיעה ופניני חכמה מחדר ההוועה בבית המרחץ בתל-אביב. תוכנית שנייה.
 ● **ראשון ראשון חביב** (קול יש' ראל, יום ד', 22.30) — מצעד הפזמונים, בעריכת דרור בן אבי ומשה חובב.
 ● **חבר למפע** (קול ישראל, יום ו', 20.10) — אגדה מאת הגנס כריסטיאן אנדר' סן. ערך מיכאל אוהד. מגישה תנה מרון.
 ● **טופקה, מערכה ראשונה** (קול ישראל, יום א', 21.30) — הקלטה ביצוע האופירה טוסקה על-ידי הסוליסטים הילדה צאדק (סופרן), ריצ'ארד טאקר (טנור) והתז' מורת הפילהרמונית, המנצח — מיטרופולוס.
 ● **ערכי תיאטרון** (קול ישראל, יום א', 22.20) — גיורא מנור מספר את ה' היסטוריה של התיאטרון, בדרך הקלה.
 ● **ביקור פתע** (קול ישראל, יום ב', 21.30) — תסכית מקורי מאת זורה דירנבאך, עברית מיכאל אוהד, בימוי: יוסף כריסטוף.
 המאזין הזהיר יגור את מקלטו בתארי' כים ובשעות הבאים, פן יטבע בגלי השעמום.
 ● **בעודמה של ספרות** (יום ה', 22.15) — יוחנן טברסקי ינסה לדלות את השפעת התני'ך מים השירה העולמית. כל הסיכויים שהוא יטבע בים זה.
 ● **ביתנו לבין עצמנו** (קול ישראל, יום ג', 18.50) — מנהלי קול ישראל מכי' סים את הכבשים הנקיים של שירות השיר' דור בפרהסיה. הכביסה האמיתית מוסתרת.

הווי

הפרות חללו

ב פלמח"ב, המליטו שלוש הפרות ב בולגניה, מלכה ואהובה, את העגלות בריג'יט באדרו, מלכולה, ואניטה אקברג.

★ ★ ★

ירידה בדרגה

ב כריסל, בלגיה, איימו דיילות הביתן הישראלי בתערוכה הבינלאומית לש' בות, אם לא יתירו להן להסיר את נעליהן בעלות העקבים הצרפתיים הגבוהים, ניצחו באיומיהן, זכו בנעליים בעלות עקבים נמו' כים.

★ ★ ★

הג'וב

ב תל-אביב, פירסם עתון ערב מודעה בנוסח הבא: רחק בן 35, ספרדי, מחפש עבודה קלה או ממשלתית.

★ ★ ★

משחקים בנרמהילי

ב רביבים, אחרי שחברי המשק סחבו מצרכי מזון מתוך ארון פתוח, שנו' עזו לשומרים ולרפתנים העובדים עבודת לילה, הוציאה מזכירות המשק את ההו' ראה: יש להתחסן אל הארון הפתוח כאל ארון נעול, איש אינו יכול להרשות לעצמו לפרוץ אותו.

★ ★ ★

S.O.S.

ב אשקלון, אחרי שמתרחצת על חוף הים התלוננה כי שפון-היד שלה נעלם, ערכה המשטרה חיפוש גם בסוכת המצילים, מצאה אצל המצילים מחסן של חומר-נשף.

★ ★ ★

הלחי השניה

ב חיפה, אחרי שנגנבו ארבע ל"י מחדרו של מונסניור אנטוניו וארגוני, נציגו של הותיקן בישראל, החליט המונסניור לארוב לגנב, הניח סכום כסף חדש במגירה ממנה נגנבו ארבע הל"י, סימן את השטרוה, גילה כעבור יום כי 380 הל"י שהסמינן כמלכודת נגנבו מהמגירה, מבלי שאיש יצליח לתפוס את הגנב.

★ ★ ★

קירבה שמית

ב תל-אביב, אחרי שכמה חברי מק"י מקיבוץ יד-חנה חילקו כרוזים, הוכו על-ידי עובדים ושבים, ברח אחד מחברי מק"י מועם הקהל אל תוך חנות לאינסטלציה, אשר עליה התנוסס השלט, „מיק"י.

★ ★ ★

משא ומתן

ב כביש חיפה-תל-אביב, נפל צעיר בן 23 ממשאית גבוהה, בעת שזו עצרה במהירות, נפל אל תוך משאית גמוכה יותר שנסעה בכיוון הפוך ועצרה גם היא על המקום כדי למנוע התנגשות, פגע במטען כלי-זכוכית שהיו על המשאית ה' נמוכה, לא נפגע מן ההעברה הבלתי-מתוכננת.

★ ★ ★

ברוך שפטרנו

ב ירושלים, פירסם שרי-האוצר צו בעתון הרשמי רשומות, הפוטר את האנשים המגורשים מהארץ מלשלם מס-ניסיעות.

★ ★ ★

שמירה מסורה

ב הרצליה, אחרי שחברי אש"ד התלוננו כי כספים נגנבו מתיקי הכסף שלהם בעת שאלה היו מונחים בתחנה, עצרה המשטרה את השומר שהופקד לשמור על תיקי הכסף, גלתה אצלו את הסכומים הגנובים.

לא נראתה שום להקה זרה אחרת באופק האמנותי. חרדי וחבריו להצגת הפעולה ספיקו את כפות ידיהם בנחת.

קו את כפות ידיהם בנחת. חבריו של חרדי לתיאטרון ספקו אותה שעה את ידיהם ביאוש. המוסדות הממשלתיים הודיעו להם כי אינם מתלהבים מהבימה אתה של מרתה גראה לארץ. הנהלת הבימה הרימה קול זעקה. מבלי לזכור כי הם עצמם שלחו את חרדי להצגה שהצליחה להפיל על לחץ ולבטל את הופעותיה של מרתה גראה, רצו אנשי התיאטרון לאישים המתאימים, דפקו על דלתות חודות העשור, לחשו לאוזניהם של מקבלי כרטיסי ההזמנה להצגות הבכורה.

בסוף השבוע היה נראה כי הנהלת הבימה נחלה נצחון על שחקן הבימה חרדי. ההרפתקה תתקיימה כסידור. הודיע איש ההנהלה. חודות הפעולה של חרדי יצאה להלחם בלהקה אחרת, פחות מיוחסת.

מאחורי הקלעים

מפא"ניק נכסל לשידור

שיתוף פעולה צפוי בשבועות מנהלים תיים רבים בין הנהלות הבימה והתיאטרון הקאמרי, אם יגיעו מנהלים שני המוסדות

תיאטרון

מבצע הרקולס

בגלל חגורה (התיאטרון הקאמרי) יצא הרקולס להילחם באמונות האגיות, שהייתולוגיה היוונית מספרת עליהן כי הן היו עשויות ללא-חית, הקימו וניהלו ממלכה ללא גבירים, ריכזו את כל הזכרים שבארצן בבתוך מכלאה מיוחדת לצרכי רבייה בלבד.

הבאת חגורת האמונות היתה רק אחת מתוך 12 המשימות שהטיל אוריטיאוס מלך מיקנה על הרקולס, שהאלים שיעבדו אותו לו לשך 12 שנה. החגורה, התחליף הנשי לכתר הגברי, נכללה במשימה התשיעית. לגבי הקאמרי היתה חגורת האמונות משימה ראשונה במעלה: הצלת קרנו של התיאטרון ושינוע הציבור כי עדיין לא נס ליחו ולא סרו טעמי, וכי עוד ראוי הוא לכתר הבכור של התיאטרון הישראלי.

אולם בעוד שהרקולס ניצח, נכשל הקאמרי. עם טקסט קלוש וחחר כמו זה של בן ו. לוי, מחזאי כריטי ממדרגה שניה, לא יכלו אפילו שחקני הטובים ביותר של התיאטרון לעשות הרבה: בימוי טוב (גר' שון פלוטקיין) תפאורה יפה (אריה נבון) ומשחק מצוין (אורנה פורת), אברהם בן-יוסף, רחל מרקוס ובתיה לנצט), לא הצילו את ההצגה. אפילו הרקולס המקורי היה מתקשה לעשות זאת.

אורוות התיאטרון. מדוע בחרה הנהלתו החדשה של הקאמרי את בגלל חגורה להצגה? דעתם של רבים ממבקרי התיאטרון המקצועיים, ואתם רבים מאד משחקני הקאמרי והתיאטרון רונים האחרים, היתה השבוע מאוחדת: במקום בו אפשר להציג את בגלל חגורה, אפשר וצריך להשקיע מאמץ בהכנתו להצגה של מחזה מקורי.

התשובה על כך מוכנה בפי אנשי הקאמרי. בשחוח פרטיות השיבו מנהליו האמנותיים כי "עד שלא יגיע המחזה המקורי לדרגה בינלאומית, לא נוכל להציג אותו". זוהי גם התשובה לסימן השאלה הגדול, מדוע הולכים מנהליו החדשים בדרך הבדוקה של כשלוניקומיהם. בגלל חגורה אינו מחזה על רמה בינלאומית. הביקורת הבריטית קטלה אותו ברובה ה"גדול": "המערכה הראשונה מבטיחה", כתבו המבקרים, "השנייה למטה מכל ביקורת".

המשימה העומדת עתה לפני התיאטרון היא אחת ממשימותיו של הרקולס עצמו: לנקות היטב את אורוות התיאטרון הישראלי והקאמרי בפרט מערימות הדעות הקדומות ורגשי הניחיתות הרובצות בהן, לצאת לדרך המלך של המחזה המקורי.

יבוא הבימה נגד הבימה

בישיבה שהתקיימה לפני כמה שבועות ב"בית הסופר בתל-אביב, היה השחקן דוד חרדי, מחתיקי הבימה, ראש המדברים: הוא ניצעע בידיו בהתרגשות, ביקש פעמים אחדות את רשות הדיבור, סיפר בדיחות מעניינות דימא ונבחר להצגת הפעולה של הלוחמים נגד היבוא האמנותי לישראל. אותה שעה בה ישב נציגם בחברת סופרי רים, עתונאים ועסקיניציבור, תיכן יחד אתם את דרכי הפעולה נגד היבוא הבלתי-מרוסן של אמנים ולהקות, ישבו חברי הנהלת הבימה על מדוכה אחרת, לא הרחק מבית הסופר. בבית הבימה דנה הנהלה על הבאתה לארץ של להקת מרתה גראה, הרקדנית האמריקאית המפורסמת שכבר ביקרה בישראל ונחלה הצלחה מרובה. הצלחה נוספת, חשבו בצדק גוברי התיאטרון, תעזור לקופת הבימה. החרדה בה ישב דוד חרדי הצליחה בפי עולתה: לפי דרישתה החליטו המוסדות ה"ממשלתיים להחמיר יותר בדרישותיהם לגבי אמנים זרים, לא לשחרר בסיטונות להקות זרות מתשלום מסיים, לתבוע בחומרת יתר לא להוציא את כספי ההכנסות מן הארץ ושורה ארוכה של צחים ותקנות, שנועדו כולם להקשות על עבודתם של האמרגנים המקומיים. אחרי שלהקת הפלאטרס עזבה את ישראל ובשעה שתיאטרון פיקולי המשך להציג בהצלחה זה החידש השני בתל-אביב,

ט הרי את ביתך מהזבובים נושאי הזוהמה והמחלות! רססי בקביעות ב"לינדול" המשמיד את כל חרקי הבית.

לינדול
משמיד הכל
תוצרת SHELL. ש"ל

למדו שפות

מהר וביסודיות בבית-הספר לשפות "קדימה" תל-אביב, בן-יהודה 74, טלפון 20314 נפתחים:

(א) אורפניות לאנגלית ללימוד מרוכז (2 שעות ביום) למתחילים ולמתקדמים וחוג השיחה (Conversation) למש-תלמים על-ידי מורים מאנגליה. כיתות קטנות.

(ב) קורסים לעברית, אנגלית וצרפתית למבוגרים מכל דרגות הידיעות וקורס מיוחד לשיפור הכתיב העברי.

(ג) קבוצות נפרדות לאנגלית לתלמידי בתי-ספר יסודיים ותיכונים בחודשי החופש, לביסוס הידיעות ועזרה בבחינות.

פרטים והרשמה: מ-12 לפנה"צ—9-3 בערב (פרט ליום ו').

פורת, שילה ובניוסף ב"בגלל חגורה" הרקולס הצליח, לוי נכסל

לכלל הבנה הדדית, בישיבה שתתקיים ה"שבוע. שני המנהלים החדשים, יעקוב אגמון ואריה (אריק) הרצברג, חזורים רצוף טוב והם מתכוונים להסדיר פירסום משותף על לוחות המודעות, חיתור על פלקטים צביוניים ויקרים בשני התיאטרונים, ופרסום חרדי על תוכניות התיאטרון האחד בתוכניתו של השני... כמאלי צרפתי יביים בהתיאטרון הקאמרי. מרסל ליפובצקי מי שהיה הקריין הצרפתי בהצגת הוא הלך בשדות בפאריס, יביים בהקאמרי את הליה נעשה אימפרוביזציה מאת פירנולה. את התר"גום לעברית הכין נתן אלתרמן... כרדי ח"ה ישנה, אשר נכללה בידי יורם מטמור באחד ממערכוני שיוצגו השבוע בבכורת תיאטרון סמבטיון, נפסלה לשידור בטורי ישראל. מטמור מספר במערכון על פגישתם של שני יהודים בחיוב, כשהאחד מגלה לשני: "אני מפא"ניק, אבי מפא"ניק וסבי מפא"ניק...". תמה השני: "הכיצד? הרי סבך מת כבר לפני שלושים שנה?!". משיב הראשון: "מת, מת, אבל הוא מצביע עד היום בשביל מפא"ני בקרית-שמונה".

שחקנית צעירה, שעברה לאחרונה מתיאטרון סמבטיון לתיאטרון זורה, עוררה גל של רכילות סביב הנעשה במשפחת זריא האמת על גאולה נוגי: החל מראשית ה"עונה היא תופיע בתפקידה של ריקה בהצגת הפינגאן. בליווי המוסיקאלי של האקורדיון ניסט משה רון. ריקה ויוחנן ימשיכו להר"פיע בהפינגאן רק בתל-אביב... רבי"עית המועדון תופיע כנראה במועדון צברה של ליוא פולד בניו-יורק. בשנה ה"באה יאלצו יצחק קדישוון ויוסף (פפוי) מילוא, לחפש תחליף לרביעיה שתצא לסייביב בעולם.

והחלום יהיה למציאות... פיס

נרכוש כרטיס פיס ל"ג הגרלות רצופות ונשתתף בהגרלה שיוכרן ללא תשלום

נופנל פיס
ההנרלה תתקיים בשבוע הבא

העולם הפא

בעריכת לילי גלילי

ביטיס ההס -

בזמן הזה -

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של 10 לירות. הזו"כ שהשבוע היא הקוראה עדנה נחמני, חולון.

חוכמתו של חכם
החכם הביתה, החליף את כגדיו בחליפה הדורה, ואז הרשה לו השוער להיכנס. כאשר ערכו את השולחן לסעודה, הושיט החכם לעיני כל את שרוולו אל הצלחת, ואמר: "אכול, שרוולי, אתה הוא המוזמן, לא אני."

מחמוד ריאה, קלנסואה

...ואז הוא הכה אותי!

"אתה יודע, שמוליק... אתה בוודאי שכחת את כל העניין, אבל אתה זוכר את הפעם ההיא שפיתרו אותך מהגיוב שלך במגבית, מפני שמישהו חיקה את הקול שלך בטלפון ונתן למנהל שלך באבי-אביו? הא-הא-הא, זה אני הייתי. חשבתי שאחרי כל השנים האלה, זה כבר לא..."

***

"עכשיו שאתה בעצמך אמרת זאת, אני יכול לגלות לך שאני מסכים אתך במאה אחוז. אשתך היא כאמת חתיכת מכשפה טיפפנית וחסרת..."

***

"אורי, אני לא רוצה ללמד אותך איך לעשות את העבודה שלך, אבל שני החוטים החשמליים האלה לא הולכים ביחד. האדום צריך להיות מחובר לירוק. זהו, בדיוק כך, ו... יא אללה! אני באמת לא צריך לצחוק ככה, אבל כשקיבלת את הזום, נראית כמו..."

***

"מה אתה אומר? אתה תשבור לי את השיניים? אתה אינך מסוגל להכות אפילו עכבר מת. אין לך דם אפילו ל..."

***

"אתה רוצה להגיד לי שאתה עובד כבר שלושה חודשים על הציור הזה? אני לא מתכוון ליאש אותך, אדוני, אבל אני רואית כתמים יותר מוצלחים על קיר של בית-שמוש צבורי. אני אפילו חושב שאתה..."

***

"יעוד איך שהפנטז הזה פועל! הנה, הבט: קודם אני שופך קצת דיו על החליפה שלך, אחריכך אני מורח על הכתם את הפט... רגע אחר, זה תיכף יהיה נקי... ריבוננו של עולם, מה קרה? הייתי בטוח שהחומר הזה יכול..."

עדנה נחמני, חולון

כזבים לילקוט

הילד החחיר, וגמגם: "בחיי שלא אני שברתי אותם!"
המפקח יצא מן הכיתה כעס איום, התפרץ לחדר המנהל, ואמר: "איזה מין לימודים נותנים כאן בבית-הספר? אני שואל תלמיד מי שבר את הלוחות, והוא עונה שלא הוא."
המנהל הרגיע את המפקח. "אם הילד אמר שהוא לא שבר אותם, השיב, הרי עליך להאמין לו."
פנינה פרומר, חיפה

מאורת הנחשים

בביקור של תיירות מוצ'ו ברביבים, עצרה אחת התיירות לפני הכניסה למערה ושאלה ברעד קל: "האם יש במערה עקרבים ועכברים?"
"לא, ענה יואל, הנחשים אכלו את תם." וחסך לעצמו סיוור מודרך במערה. מתוך "בקיבוץ"

המושג הנכון

תייר מסנט'לואיס בא יום אחד לחי רורג ד"ר הרמן אופפרמן בתל-אביב וביקש לסרס אותו. ד"ר אופפרמן חשב שהוא לא שומע טוב, אך התייר התקשקש ודרש לסרס.

אחרי הניתוח, כשרק נגמרה הנרקוזה, ניגש ד"ר אופפרמן לתייר, ששכב מאור שר במחלקה התירורגית. "תסלח לי, אמר, עכשיו שהכל נגמר, אולי תואיל להגיד לי בסוד מה הניע אותך בעצם לעבור ניתוח זה?"

"או קיי," ציץ התייר. "הענין הוא כזה: אני באתי כאן והכרתי גברת יהודיה שמצאה מאד חן בעיני. אני רוצה להתחיל אתה, אבל לא רציתי שהיא תראה שאני גוי."

"אלוהים שבשמיים," קרא הדוקטור הנידה. "אתה בכלל לא רצית סרס. אתה התכוונת לברית-מילה!"

"נכון!" אמר התייר, חיוך מרוצה התפשט על פניו. "זהו המושג הנכון!"

דויד נורמן, תל-אביב

דיסקית זיהוי

לכפר ברוכיים תמיד היה עסק עם שוטרים! כשהחברה שכבו בגיליס והכי ריוז על התפוגה הראשונה, אז חוץ מאשר להתגרר, לאכול די.די.טי. ולח לום על חביתות מחמש ביצים, שרגילים היו להן בבית, לא היה להם מה לעשות. יום אחד, אחרי שאפשיטין החורגי הת' אכזר אליהם ביותר והחל מתאר להם בפרוטרוט איך מכינים חביתה וכיצד אוכלים אותה, החליטו החברה שמלאה מנת יסוריהם. הגרילו מבאבא-אללה קר מנדקאר והתפלחו מהמחנה הביתה.

כשחזרו, עברו עליהם גשר של, ושם עצרו אותם מ"מצדיקות, ודרשו פאסיס וצחית-נועה. היה מזל שהחברה תפסו את משה דחש, והכריחו אותו לחתום על הניירות. כך שהרגישו את עצמם על הגובה, וצחקו למ"מצדיקות. והללו, למולן הרע, לא מצאו דופי במיסמכים.

עד שלא עלה רעיון גאוני ראשה של אחת מהן, והיא פנתה אל אפשיטין ה' חורגי, ודרשה שיראה את הדיסקיות שלו! החברה הרגישו שפה הולכת דפיקה גדולה, מפני שכל מי שמכיר את החורגי, יודע יפה שאפילו גופיה ותחתונים הוא לא לובש - אז דיסקית הוא ילבש?

אבל החורגי, בלי כל היסוס או התרגי שות, החל פורם את כפתורי מכנסיו! המ"מצדיקית כמעט שהשתבשה. הצ' טחחה, מסמיקה: "מה אתה עושה?" "אני רוצה להראות לך את הדיסקיות!" "מה זאת אומרת?!" התרגשה עד ל-

אימה המ"מצדיקית. "תביטי, חברה!" הפליט בשלושה אפ' שטיין החורגי, "יש איזה חוק שהוא, ש' מגביל את אורך החוטים, אליהם מחוב' רות הדיסקיות?" ה. גולה, גינבה

לוח ערכים

מפקח של משרד החינוך הגיע לסיוור שיגרתי בבית-הספר שלנו. הוא נכנס לכיתה ד' בשעת שיעור בתנ"ך, ושאל תלמיד: "מי שבר את הלוחות?"

הערות-שוליים

חמשיריים

כה אמר הטבח הערוב:
"אכילה תעגל גוף גרוב."
בפעודות זולילה
את המלאי הוא כילה
וכיום הוא מחפן של חירוב.
נחמן אינגבר, צה"ל

מעשה בעלמה מעקיר
שהדביקה ראשה אל הקיר.
"זה מחוסר ברירה,"
היא אמרה, מיצרה,
כי כתפיים חסרו מן העיר.
בתיא טופורבסקי, ראשון-לציון

כל המדיניות הישראלית מתרכזת בימים אלה מסביב לשאלת המסדרון האחורי הבריטי בשמי ישראל...

... זו היתה תמיד צרת המדיניות הישראלית: היא תמיד עומדת במסדרונות במקום להיכנס לט' ר' לין.

***

עתה אומרים גם האנגלים תהלים...

... פרק קל"ז: "על נהרות בבלי, שם ישבנו גם בכינוי."

***

66 אסירים ברחו מתוך כלא שטה, היא בית-השיטה...

... נקווה שזה לא יהפוך שיטה מקובלת.

***

עוד חודש מקחה המטכ"ל האמריקאי לשגר רקיטה אל הירח...

... מנצח על הפעולה: בית המטה של ירת אוגוסט.

טעות לעולם צודקת

שירים מאת פאול בן-חייב. (מעריב)
מרכזי דן, תל-אביב
גרעון בדולאר מינור לחזיל ולתזזורת.

בימים אלה יוטסו מפאסיס ללוד שלש טונות של מינ טען. (הארץ)
דויד בן-צור, חיפה

להצגת האמנות הצרפתית המופשטת.
הועדה הציבורית להצנחת שמו של גולומב. (מעריב)

נעמה פוגל, נתניה
תפרוש את כנפיה על מיפעל הבניה.
מדיניות-החול הישראלית במבוי סתום. (הבקר)
אליהו שור, פתח-תקוה

מדיניות של בתי-עננה.

מועמדות - סידרה א. 13

"רמת אביב". צלמי "יומן כרמל", אשר יצלמו את נשף הבחירה במלואו, צילמו את המועמדות. אותה שעה נעשו ההכנות לנשף, אשר יהיה המאורע החברתי הנוצץ ביותר השנה בישראל.

השבוע התקרבה התחרות על תואר "מלכת המים 1958" לשלבה הסופי. ועדת התחרות זימנה יחד את המועמדות הסופיות, אשר תתחרנה על התואר בנשף הגמר, ערכה לחן מיבחן קצר במלון

היא מדברת עברית ואנגלית. ענף הספורט שבו היא עוסקת במיוחד, ואותו היא מעדיפה מכל, הוא השחייה. על כן היא מבלה הרבה מזמנה הפנוי בבריכות ובחוף־הים (ולא רק על כן).

עליזה ברוש היא תל־אביבית חנינית בת 22, בעלת שיער ועיניים חזים, ילידת הארץ אשר סיימה את אחד הסימינרים למורות.

סימה פיצ'וטו חובבנית של הפקידה ה־חיפאית בת ה־22, ילידת מצרים שעלתה ב־1948, הן הדייג התתי־ימי והגניחה על הפסנתר.

עשירה חיון מחבת ספורט וספרות. (ה) ספורט חאהוב עליה: כדורסל. היא פקידה, תל־אביבית בת 19, בעלת שיער ועיניים שחורים.

שאלון מועמדות

את השאלון הזה זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין לחס' לייץ על מועמדת, חמתאימה לדעתו לתחרות.

חשם: _____

מצב משפחתי: _____

הכתובת המלאה: _____

שנת הלידה: _____

מקום הלידה: _____

שנת העלייה: _____

גובה: _____

צבע שיער: _____

צבע עיניים: _____

השכלה קודמת: _____

ידיעת שפות: _____

ספורט (לציין איזה): _____

מקצוע או שמה לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

האם המועמדת היתה או הנה חברה בתנועת־נוער, תנועה קיבוצית, ארגון ספורט, להקה אמנותית או כל אגוד אחר: _____

פרט איזה ומתי: _____

חובבויות: _____

אם אחד הפריטים אינו חל על המועמדת, אל תמלא אותו. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, עד כחה שהן ידועות למלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממולא בצירוף החומר למערכת העולם הזה, ת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על המעטפה "מלכת המים 1958".

נא להדביק את תמונת המועמדת כאן.